TRIBUNAL DE COMPTES D'ANDORRA

Informe relatiu als treballs de fiscalització
corresponents al tancament de l'exercici 2021, del
GOVERN D'ANDORRA

Juny de 2023

El Ple del Tribunal de Comptes, en l'exercici de la funció fiscalitzadora requerida per l'article 2 de la Llei del Tribunal de Comptes, de 13-4-2000 (el text refós de la qual va ser publicat per Decret legislatiu del 27-9-2017), ha aprovat, en la sessió celebrada el 29 de juny de 2023, l'informe relatiu als treballs de fiscalització corresponents al tancament de l'exercici 2021, del Govern d'Andorra.

Els treballs de fiscalització s'han dut a terme amb sotmetiment a les lleis i als valors ètics fonamentals d'integritat, independència i objectivitat, competència, comportament professional i confidencialitat i transparència que regeixen l'organització i l'activitat del Tribunal de Comptes.

L'informe, havent acomplert amb els tràmits que requereix l'article 10 de la Llei del Tribunal de Comptes, serà tramès al Consell General per a la seva consideració.

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ 6
1.1. Objecte i abast 6
1.2. Metodologia 6
1.3. Marc jurídic 7
1.4. Organització i control intern 9
2. FISCALITZACIÓ REALITZADA 10
2.1. Pressupost de l'exercici 10
2.1.1. Pressupost inicial 10
2.1.2. Modificacions pressupostàries 11
2.1.3. Despeses plurianuals 13
2.2. Liquidació del pressupost 14
2.2.1. Impostos directes i indirectes 16
2.2.2. Taxes i altres ingressos 18
2.2.3. Transferències corrents d'ingressos 19
2.2.4. Ingressos patrimonials 19
2.2.5. Alienació d'inversions 19
2.2.6. Despeses de personal 20
2.2.7. Consum de béns corrents i serveis 22
2.2.8. Transferències i subvencions atorgades 24
2.2.9. Inversions reals 26
2.2.10. Actius financers 27
2.2.11. Passius financers i despeses financeres 27
2.3. Estats financers 29
2.3.1. Efectiu i equivalents d'efectiu 33
2.3.2. Altres actius financers 35
2.3.3. Comptes a cobrar, vendes i ingressos 35
2.3.4. Inventaris 39
2.3.5. Altres actius financers no corrents 39
2.3.6. Propietats d'inversió 41
2.3.7. Propietat, planta i equipament 42
2.3.8. Actius intangibles 44
2.3.9. Comptes a pagar 45
2.3.10. Passius financers corrents 46
2.3.11. Passius financers no corrents 46
2.3.12. Endeutament 47
2.3.13. Provisions a llarg termini 49
2.3.14. Provisions a curt termini 50
2.3.15. Actius nets/patrimoni 51
2.3.16. Resultats extraordinaris 52
2.4. Estat del romanent de tresoreria 53
2.5. Contractació pública 55
2.6. Sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal 56
2.7. Altres aspectes a destacar 57
2.8. Evolució de les magnituds i ratis principals 63
3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS 70
4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS 71
5. CONCLUSIONS 73
6. ESTATS CONSOLIDATS DEL GOVERN I ENTITATS DEPENDENTS 74
7. AL·LEGACIONS 83

8. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES.....127

Abreviacions

BOPA: Butlletí Oficial del Principat d'Andorra
LBOT: Llei de bases de l'ordenament tributari
LCP: Llei de contractació pública
LQDCC: Llei qualificada de delimitació de competències dels comuns
LFC: Llei de les finances comunals
LFP: Llei de la funció pública
LGFP: Llei general de les finances públiques
LQTC: Llei qualificada de transferències als comuns
LSEPF: Llei de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal
NICSP: Normes internacionals de comptabilitat del sector públic

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Objecte i abast

D'acord amb l'art. 8 de la Llei del Tribunal de Comptes, de 13 d'abril de 2000, correspon a aquest Òrgan la fiscalització externa de la gestió econòmica, financera i comptable de l'Administració general, integrada entre d'altres, pel Govern d'Andorra (en endavant Govern).

La fiscalització del Govern forma part dels treballs de fiscalització per a l'exercici 2021, d'acord amb les competències que té atribuïdes aquest Tribunal.

Aquesta actuació suposa la realització d'una auditoria de regularitat (financera i de compliment) de l'activitat economicofinancera de l'esmentada entitat, desenvolupada en l'exercici 2021.

La liquidació de comptes del Govern corresponent a l'exercici 2021, objecte d'aquesta fiscalització, va ser lliurada al Tribunal de Comptes en data 30 de març de 2022 i consta, entre altres, de la documentació següent: gestió comptable d'ingressos i despeses (liquidació del pressupost), gestió comptable de tresoreria, gestió comptable del patrimoni, gestió comptable de l'endeutament, estat de situació financera, estat del rendiment financer, estat de canvis en els actius nets/patrimoni i estat de fluxos d'efectiu. D'acord amb el Decret d'aprovació del Reglament relatiu a l'adopció de les NICSP, s'inclou també segons el model d'estats financers: el resultat pressupostari, la conciliació entre el resultat pressupostari i el resultat comptable, modificacions pressupostàries, el romanent de tresoreria, la memòria pressupostària i notes en les quals s'inclou un resum de les polítiques comptables significatives i altres notes explicatives.

En data 28 de març de 2023 el Govern envia els estats financers consolidats de l'exercici 2021 del Govern i les seves entitats dependents.

1.2. Metodologia

El treball s'ha realitzat d'acord amb els Principis i Normes d'Auditoria del Sector Públic i al Codi d'Ètica del Tribunal de Comptes, i ha consistit en la realització d'aquelles proves selectives i revisions de procediments que s'han considerat necessàries en cada cas per a l'examen de les diferents àrees.

L'actuació portada a terme ha estat una auditoria de regularitat, que inclou una auditoria de legalitat o compliment i una auditoria financera, amb els següents objectius:

- Verificar si l'activitat economicofinancera del Govern s'ha desenvolupat de conformitat amb les normes, disposicions i directrius que li són d'aplicació.
- Verificar si els comptes anuals i altres estats financers del Govern expressen la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera, del rendiment financer i de l'execució del pressupost, i que la informació economicofinancera es presenti d'acord als principis comptables que li són d'aplicació.

No obstant això, en la mesura que s'han detectat en la fiscalització, en l'informe es posen de manifest incidències i conclusions que tenen a veure amb la gestió, és a dir, que indiquen si la gestió economicofinancera s'ha portat a terme amb criteris d'eficàcia, eficiència i economia.

Han estat objecte de la present fiscalització els fets generats pel Govern en l'exercici 2021 encara que, quan ha calgut per tenir incidència en l'exercici fiscalitzat, també ho han estat els d'exercicis anteriors i posteriors, abordant tant els aspectes comptables i pressupostaris com els patrimonials, així com els d'organització i control intern existents. Al mateix temps, també s'ha verificat si es compleix amb la legalitat vigent en la gestió dels recursos públics.

No s'han portat a terme procediments específics, tendents a localitzar fets posteriors que poguessin afectar a l'exercici fiscalitzat. No obstant això, en aquells casos en els quals s'ha comptat amb evidència d'algun tipus, originada amb posterioritat a la data de tancament dels exercicis, s'ha fet referència als mateixos en l'informe.

El treball de camp a les dependències del Govern va concloure el 5 d'abril de 2023.

1.3. Marc jurídic

La legislació que regula l'activitat economicofinancera, pressupostària i comptable del Govern en el període fiscalitzat es conté, fonamentalment, en les següents disposicions:

- Codi de l'Administració, del 29 de març de 1989 (el text refós de la qual va ser publicat per Decret legislatiu del 3-7-2019) i les seves modificacions posteriors.
- Llei qualificada de delimitació de competències dels comuns, de 4 de novembre de 1993 i les seves modificacions posteriors.
- Llei general de les finances públiques, del 19 de desembre de 1996 (el text refós de la qual va ser publicat per Decret legislatiu del 20-11-2019) i les seves modificacions posteriors.
- Llei del Tribunal de Comptes, del 13 d'abril del 2000 (el text refós de la qual va ser publicat per Decret legislatiu del 27-9-2017) i les seves modificacions posteriors.
- Llei de contractació pública, de 9 de novembre de 2000, i les seves modificacions posteriors.
- Llei del Govern, de 15 de desembre de 2000.
- Llei 5/2008, del 15 de maig, sobre les noves formes de contractació i finançament d'obres públiques i les seves modificacions posteriors.
- Llei 27/2008, del 20 de novembre, d'impostos especials i les seves modificacions posteriors.
- Llei 31/2008, de 18 de desembre, de mesures de reactivació econòmica i les seves modificacions posteriors.

- Llei 93/2010, del 16 de desembre, de mesures de promoció de l'activitat econòmica i social, i de racionalització i d'optimització dels recursos de l'administració i les seves modificacions posteriors.
- Llei 94/2010, del 29 de desembre, de l'impost sobre la renda dels no-residents fiscals (el text refós de la qual va ser publicat per Decret legislatiu del 29-4-2015).
- Llei 95/2010, del 29 de desembre, de l'impost sobre societats (el text refós de la qual va ser publicat per Decret legislatiu del 6-6-2019) i les seves modificacions posteriors.
- Llei 11/2012, del 21 de juny, de l'impost general indirecte (el text refós de la qual va ser publicat per Decret legislatiu del 5-6-2019) i les seves modificacions posteriors.
- Llei 5/2014, del 24 d'abril, de l'impost sobre la renda de les persones físiques (el text refós de la qual va ser publicat per Decret legislatiu del 5-6-2019) i les seves modificacions posteriors.
- Llei 23/2014 del 30 d'octubre, qualificada de la creació i regulació del pla de pensions de la funció pública i les seves modificacions posteriors.
- Llei 32/2014, del 27 de novembre, de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal (el text refós de la qual va ser publicat per Decret legislatiu del 20-11-2019) i les seves modificacions posteriors.
- Decret del 22-12-2016 d'aprovació del Reglament relatiu a l'adopció de les Normes internacionals de comptabilitat del sector públic amb el caràcter de Pla marc per al sector públic estatal del Principat d'Andorra.
- Llei 19/2017, del 20 d'octubre, qualificada de modificació de la Llei qualificada de delimitació de competències dels comuns.
- Llei 32/2017, del 20 de desembre, de col·laboració entre l'Administració general i els comuns, i entre els comuns.
- Correcció d'errata del 21-02-2018 per la qual s'esmena un error de transcripció al Decret legislatiu del 7-02-2018 de publicació del text refós de la Llei 21/2014, del 16 d'octubre, de bases de l'ordenament tributari.
- Llei 25/2018, del 18 d'octubre, de modificació de la Llei 32/2017, del 20 de desembre, de col·laboració entre l'Administració general i els comuns, i entre els comuns.
- Llei 1/2019, del 17 de gener, de la funció pública i les seves modificacions posteriors.
- Llei 11/2019, del 15 de febrer, del servei d'acció exterior i de la carrera diplomàtica.
- Decret Legislatiu del 18-9-2019 de publicació del text consolidat de la Llei 18/2017, del 20 d'octubre, qualificada de transferències als comuns.
- Llei 18/2020, del 17 de desembre, del pressupost per a l'exercici del 2021.
- Llei 17/2021, de 17 de juny, de noves mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2.

1.4. Organització i control intern

El control intern és un procés integral de l'organització, responsabilitat dels òrgans de govern i de direcció, dissenyat per afrontar els riscos i per aportar una seguretat raonable que en la consecució de la missió de l'ens s'assoleixen els objectius de:

- Execució ordenada, ètica, econòmica, eficient i efectiva de les operacions.
- Compliment de les obligacions de responsabilitat.
- Compliment de les lleis i regulació aplicable.
- Salvaguarda dels recursos per evitar pèrdues, mal ús o danys.

En els treballs de fiscalització s'han estudiat i avaluat aquells procediments del control intern que hem considerat necessaris atenent l'abast i la naturalesa del treball, sense que l'esmentat estudi hagi pretès identificar necessàriament totes les debilitats que puguin existir, motiu pel qual no expressem una opinió sobre el sistema de control intern del Govern. No obstant això, en el transcurs de l'informe es detallen aquelles observacions i recomanacions que han de possibilitar la millora dels procediments de control intern de l'entitat.

Al Govern, la fiscalització i verificació del control intern recau, per mandat normatiu, en la intervenció general la qual s'estructura en els dos àmbits de competència que li atorga la LGFP, l'anomenat servei de comptadoria, el qual és el centre director de la comptabilitat administrativa i de la tresoreria, i les intervencions delegades, les quals assumeixen la funció fiscalitzadora de l'activitat de l'Administració.

El Govern utilitza una aplicació de gestió pressupostària i comptable pel registre de les operacions econòmiques.

2. FISCALITZACIÓ REALITZADA

2.1. Pressupost de l'exercici

2.1.1. Pressupost inicial

El pressupost inicial de l'exercici presenta les següents xifres a nivell de capítols:

Pressupost de despeses		Pressupost inicial	Pressupost d'ingressos		Pressupost inicial
DESPESES			**INGRESSOS**		
1	Despeses de personal	117.853.944	1	Impostos directes	67.157.280
2	Consum de béns corrents i serveis	53.201.024	2	Impostos indirectes	283.445.660
3	Despeses financeres	14.593.903	3	Taxes i altres ingressos	27.022.716
4	Transferències corrents	211.062.811	4	Transferències corrents	53.058
			5	Ingressos patrimonials	20.137.847
	Despeses corrents	***396.711.682***		***Ingressos corrents***	***397.816.561***
6	Inversions reals	33.793.106	6	Alienació d'inversions	10.000
7	Transferències de capital	32.800.605	7	Transferències de capital	-
8	Actius financers	11.444.306	8	Actius financers	84.794.800
9	Passius financers	232.871.662	9	Passius financers	225.000.000
	Despeses de capital	***310.909.679***		***Ingressos de capital***	***309.804.800***
Total pressupost despeses		**707.621.361**	**Total pressupost ingressos**		**707.621.361**

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en sorgeixen les següents observacions:

Mancances en l'expedient d'elaboració del pressupost

La LGFP reclama que l'expedient contingui informació que complementa o justifica la continguda al pressupost que s'aprova. En relació amb aquesta informació, l'expedient del pressupost del Govern no hi conté el pressupost consolidat a efectes informatius, que preveu l'art.12.3 de la LGFP. El pressupost del Govern inclou una agregació de pressupostos; en cap cas hi consten eliminacions i ajustaments de consolidació.

Estructura pressupostària

La normativa bàsica en relació a la gestió economicofinancera de les entitats públiques d'àmbit estatal es recull en la LGFP, les NICSP i la llei del pressupost vigent per a l'exercici. Cap d'aquests textos defineix una estructura pressupostària. Es recomana que s'aprovi una estructura pressupostària d'obligat compliment, que hauria de definir de forma clara els comptes pressupostaris que s'han d'utilitzar en l'elaboració del pressupost, tant per ingressos com per despeses, i la correlació amb els comptes definits en les normes comptables.

2.1.2. Modificacions pressupostàries

Els quadres següents resumeixen les modificacions pressupostàries que s'han tramitat durant l'exercici, que han donat lloc a les previsions definitives que s'han liquidat:

Estat d'ingressos del pressupost

Capítol		Pressupost inicial	Modificacions	Pressupost final
1	Impostos directes	67.157.280	-	67.157.280
2	Impostos indirectes	283.445.660	-	283.445.660
3	Taxes i altres ingressos	27.022.716	-	27.022.716
4	Transferències corrents	53.058	-	53.058
5	Ingressos patrimonials	20.137.847	-	20.137.847
	Ingressos corrents	***397.816.561***	**-**	***397.816.561***
6	Alienació d'inversions	10.000	-	10.000
7	Transferències de capital	-	-	-
8	Actius financers	84.794.800	-	84.794.800
9	Passius financers	225.000.000	-	225.000.000
	Ingressos de capital	***309.804.800***	**-**	***309.804.800***
Total pressupost ingressos		**707.621.361**	**-**	**707.621.361**

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Estat de despeses del pressupost

	Pressupost inicial	Crèdits extraordinaris	Sup. de crèdit	Avenç de fons	Compromisos reconduïts	Transferències de crèdit	Crèdits ampliables	Crèdits ampliables contra ingressos	Modificacions pressupostaries	Pressupost final
Despesa corrent	**396.711.682**	**42.723.679**	**9.980.148**	**-**	**3.291.394**	**63.402**	**6.739.090**	**364.585**	**63.162.297**	**459.873.979**
Despeses de personal	117.853.944	372.904	-	-	29.588	67.692	(0)	-	470.184	118.324.128
Consum de béns corrents i serveis	53.201.024	989.957	2.313.232	-	1.384.225	(829.839)	(1.357.550)	240.440	2.740.466	55.941.490
Despeses financeres	14.593.903	-	6.184.589	-	-	150	(292.210)	-	5.892.529	20.486.432
Transferències corrents	211.062.811	41.360.818	1.482.326	-	1.877.581	825.398	8.388.850	124.146	54.059.119	265.121.930
Despesa de capital	**66.593.711**	**479.185**	**-**	**-**	**20.633.569**	**315.000**	**(6.745.218)**	**590.000**	**15.272.536**	**81.866.247**
Inversions reals	33.793.106	18.000	-	(300.000)	13.288.677	40.218	(5.544.174)	590.000	8.092.721	41.885.827
Transferències de capital	32.800.605	461.185	-	300.000	7.344.892	274.782	(1.201.044)	-	7.179.816	39.980.420
Variació d'actius i passius financers	**244.315.968**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(378.402)**	**6.128**	**358.130.747**	**357.758.474**	**602.074.442**
Actius financers	11.444.306	-	-	-	-	(378.402)	4.860	106.038.036	105.664.495	117.108.801
Passius financers	232.871.662	-	-	-	-	-	1.268	252.092.711	252.093.979	484.965.641
Total	**707.621.361**	**43.202.864**	**9.980.148**	**-**	**23.924.963**	**(0)**	**(0)**	**359.085.333**	**436.193.308**	**1.143.814.669**

Font: Govern
(Imports en euros)

De la revisió efectuada s'han posat de manifest les següents incidències i observacions:

Comptabilització de les modificacions pressupostàries dels ingressos

Contràriament al disposat en la LGFP, el Govern no enregistra comptablement les operacions que afecten l'estat d'ingressos de les modificacions pressupostàries i igualment no es registren en les previsions pressupostàries d'ingressos les operacions que es deriven de les modificacions que s'aproven.

El Govern ha finançat crèdits extraordinaris, suplements de crèdit i crèdits ampliables amb la tresoreria disponible de l'endeutament disposat en anys anteriors i en l'exercici en curs. La tresoreria no disposada de l'endeutament en anys anteriors es va destinar a finançar els crèdits inicials del pressupost de despeses de l'exercici 2021. Per aquest motiu, per destinar aquesta tresoreria al finançament de modificacions de crèdits del mateix pressupost, s'haurien d'haver anul·lat els crèdits de despeses del pressupost inicial finançats amb l'endeutament disposat en anys anteriors.

Modificacions de pressupost en dates properes al tancament de l'exercici

Durant l'exercici 2021 s'han comptabilitzat i aprovat modificacions pressupostàries en dates properes al tancament de l'exercici les quals han tingut per finalitat donar cobertura pressupostària a despeses per les quals, en el moment d'adquirir els compromisos, no existia la consignació pressupostària adequada i suficient per atendre-les, la qual cosa seria contrària al principi d'especialitat regulat en l'article 15.2 de la LGFP.

De les mostres efectuades, s'ha observat que han tingut la finalitat indicada els crèdits ampliables que es relacionen a continuació:

- Crèdits ampliables de 64.556 euros i de 678.667 euros aprovats el 14 i 15 de desembre de 2021 per dotar crèdit a diverses partides del capítol I del pressupost de despeses.

Transferències de crèdit que minoren despeses de capital prèviament augmentades

L'article 26.2 de la LGFP estableix que no es poden reduir crèdits per a despeses de capital que hagin estat augmentats per crèdits extraordinaris, suplements o transferències de crèdits. S'observen transferències de crèdit per un import total de 982.987 euros, que minoren crèdits de partides que prèviament havien estat incrementades mitjançant crèdits extraordinaris o transferències de crèdit.

Transferències de crèdit que minoren despeses corrents prèviament augmentades

L'article 26.4.d) de la LGFP estableix que no es poden reduir crèdits per a despeses corrents que hagin estat augmentats per suplements de crèdit, transferències de crèdits o crèdits ampliables. S'observen transferències de crèdit per un import total de 3.072.067 euros, que minoren crèdits de partides que prèviament havien estat incrementades mitjançant transferències de crèdit.

Transferències de crèdit entre diferents ministeris

L'article 26.4.a) de la LGFP estableix que es poden referir només a crèdits inclosos en un mateix ministeri. S'han observat transferències de crèdit entre diferents ministeris per un import total de 179.061 euros.

Limitacions a les transferències de crèdits establertes per la Llei 18/2020, del 17 de desembre, del pressupost per a l'exercici del 2021

S'han observat transferències de crèdit que incompleixen la Llei del pressupost per a l'exercici 2021:

- Transferències de crèdit entre diferents programes per a despeses de capital i actius financers, contravenint l'article 3.b de la Llei del pressupost per a l'exercici 2021.
- Transferències de crèdit, entre diferents programes entre els capítols anomenats "Transferències corrents" i "transferències de capital" i "Actius financers", contravenint l'article 3.c de la Llei del pressupost per a l'exercici 2021.
- Transferències de crèdit, entre diferents programes, per a despeses corrents, contravenint l'article 3.d de la Llei del pressupost per a l'exercici 2021.

Avenços de fons. Justificació extrema urgència

Per decret de 10 de març de 2021 es va autoritzar un avenç de fons de 300 milers d'euros per finançar els treballs d'elaboració del projecte constructiu d'un edifici dedicat a habitatges de lloguer. La urgència de l'actuació s'argumenta en base un protocol formalitzat amb el Comú d'Andorra la Vella el 12 de març de 2020, el qual, segons consta en l'expedient, no es va poder complir per causa de la pandèmia.

Considerant la data d'aprovació de l'avenç de fons i que el compromís comptabilitzat amb càrrec al mateix s'ha reconduït al pressupost de l'exercici 2022, es qüestionaria el cas d'extrema urgència que invoca l'article 28 de la LGFP per a l'aprovació d'un avenç de fons.

2.1.3. Despeses plurianuals

De la revisió d'aquest apartat, s'han posat de manifest les observacions següents:

Reajustaments d'anualitats de les despeses plurianuals

En l'elaboració del pressupost general, se segueix la pràctica de reajustar els imports de les anualitats per despeses plurianuals aprovades en exercicis anteriors a les quanties que es preveuen per al pressupost de l'exercici que es tramita.

Els articles 29.5 i 29.6 de la LGFP obliguen a consignar en el pressupost l'afectació anual de les despeses plurianuals aprovades per Llei i determinar la quantitat de despeses plurianuals atribuïdes a cada exercici en la resta de despeses plurianuals, i en el cas de no ajustar-se a aquests requeriments, justificar-ho en la memòria adjunta al projecte de pressupost.

La memòria de pressupost no inclou justificacions suficients relatives als reajustaments d'anualitats afectats, contràriament al que requereix l'article 29.7 de la LGFP.

2.2. Liquidació del pressupost

El resum dels imports rebuts pel Govern es recullen en els quadres següents:

Resum de la liquidació del pressupost d'ingressos

	Pressupost inicial	Pressupost final	Liquidat exercici	liquidat exercici anterior	Cobrat exercici	% liq/inicial	var 2021-2020	% var 2021-2020
Ingressos corrents	**397.816.561**	**397.816.561**	**413.635.251**	**398.496.429**	**411.982.175**	**104%**	**15.138.822**	**3,8%**
Impostos directes	67.157.280	67.157.280	117.131.311	87.698.979	108.692.230	174%	29.432.333	33,6%
Impostos indirectes	283.445.660	283.445.660	236.181.278	218.831.688	248.323.603	83%	17.349.590	7,9%
Ingressos patrimonials	20.137.847	20.137.847	24.119.478	65.021.317	23.904.019	120%	(40.901.838)	-62,9%
Taxes i altres ingressos	27.022.716	27.022.716	29.403.783	23.294.993	24.262.923	109%	6.108.790	26,2%
Transferències corrents	53.058	53.058	6.799.400	3.649.453	6.799.400	12815%	3.149.947	86,3%
Ingressos de capital	**10.000**	**10.000**	**628.200**	**5.441**	**18.200**	**6282%**	**622.759**	**11445,7%**
Venda d'inversions reals	10.000	10.000	18.200	5.441	18.200	182%	12.759	234,5%
Transferències de capital	-	-	610.000			-	610.000	-
Variació d'actius i passius financers	**309.794.800**	**309.794.800**	**682.766.974**	**563.352.881**	**682.639.756**	**220%**	**119.414.094**	**21,2%**
Actius financers	84.794.800	84.794.800	134.531	2.400.282	183.699	0%	(2.265.751)	-94,4%
Passius financers	225.000.000	225.000.000	682.632.443	560.952.599	682.456.057	303%	121.679.844	21,7%
Total	**707.621.361**	**707.621.361**	**1.097.030.425**	**961.854.751**	**1.094.640.131**	**155%**	**135.175.674**	**14,1%**

Font: Govern
(Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost de despeses

	Pressupost inicial	Modificacions pressupostaries	Pressupost final	Liquidat	Liquidat exercici anterior	Pagat	% liq/inicial	var 2021-2020	% var 2021-2020
Despesa corrent	**396.711.682**	**63.162.297**	**459.873.979**	**434.122.873**	**438.238.023**	**395.291.464**	**109%**	**(4.115.150)**	**-0,9%**
Despeses de personal	117.853.944	470.184	118.324.128	116.842.820	118.045.641	116.843.045	99%	(1.202.821)	-1,0%
Consum de béns corrents i serveis	53.201.024	2.740.466	55.941.490	45.428.381	45.529.928	40.122.093	85%	(101.547)	-0,2%
Despeses financeres	14.593.903	5.892.529	20.486.432	19.389.111	13.092.121	11.409.314	133%	6.296.990	48,1%
Transferències corrents	211.062.811	54.059.119	265.121.930	252.462.561	261.570.334	226.917.012	120%	(9.107.772)	-3,5%
Despesa de capital	**66.593.711**	**15.272.536**	**81.866.247**	**57.971.663**	**64.895.612**	**54.907.229**	**87%**	**(6.923.948)**	**-10,7%**
Inversions reals	33.793.106	8.092.721	41.885.827	25.332.930	33.589.007	22.465.480	75%	(8.256.076)	-24,6%
Transferències de capital	32.800.605	7.179.816	39.980.420	32.638.733	31.306.605	32.441.749	100%	1.332.128	4,3%
Variació d'actius i passius financers	**244.315.968**	**357.758.474**	**602.074.442**	**596.812.288**	**456.994.725**	**596.638.334**	**244%**	**139.817.563**	**30,6%**
Actius financers	11.444.306	105.664.495	117.108.801	111.860.589	84.537.181	111.686.635	977%	27.323.408	32,3%
Passius financers	232.871.662	252.093.979	484.965.641	484.951.699	372.457.544	484.951.699	208%	112.494.155	30,2%
Total	**707.621.361**	**436.193.308**	**1.143.814.669**	**1.088.906.824**	**960.128.360**	**1.046.837.027**	**154%**	**128.778.464**	**13,4%**

Font: Govern
(Imports en euros)

Resultat pressupostari

	Pressupost inicial	Modificacions pressupostaries	Pressupost final	Liquidat exercici	liquidat exercici anterior	Cobrat i pagat exercici	% liq/inicial	var 2021-2020	% var 2021-2020
Ingressos corrents	397.816.561		397.816.561	413.635.251	398.496.429	411.982.175	104%	15.138.822	3,8%
Despeses de funcionament[1]	382.117.780	57.269.768	439.387.548	414.733.762	425.145.903	383.882.150	109%	(10.412.140)	-2,4%
Ingressos de capital	10.000		10.000	628.200	5.441	18.200	6282%	622.759	11445,7%
Despeses de capital	66.593.711	15.272.536	81.866.247	57.971.663	64.895.612	54.907.229	87%	(6.923.948)	-10,7%
Superàvit o dèficit de gestió	**(50.884.930)**	**(72.542.305)**	**(123.427.234)**	**(58.441.975)**	**(91.539.644)**	**(26.789.004)**	**115%**	**33.097.669**	**-36,2%**
Despeses financeres	14.593.903	5.892.529	20.486.432	19.389.111	13.092.121	11.409.314	133%	6.296.990	48,1%
Superàvit o dèficit de caixa	**(65.478.833)**	**(78.434.833)**	**(143.913.666)**	**(77.831.085)**	**(104.631.765)**	**(38.198.318)**	**119%**	**26.800.679**	**-25,6%**
Var. actius financers (ingressos)	84.794.800		84.794.800	134.531	2.400.282	183.699	0%	(2.265.751)	-94,4%
Var. passius financers (ingressos)	225.000.000		225.000.000	682.632.443	560.952.599	682.456.057	303%	121.679.844	21,7%
Var. actius financers (despeses)	11.444.306	105.664.495	117.108.801	111.860.589	84.537.181	111.686.635	977%	27.323.408	32,3%
Var. passius financers (despeses)	232.871.662	252.093.979	484.965.641	484.951.699	372.457.544	484.951.699	208%	112.494.155	30,2%
Variació d'actius i passius financers	**65.478.833**	**(357.758.474)**	**(292.279.642)**	**85.954.687**	**106.358.156**	**86.001.422**	**131%**	**(20.403.469)**	**-19,2%**
Resultat pressupostari	**(0)**	**(436.193.308)**	**(436.193.308)**	**8.123.601**	**1.726.391**	**47.803.104**	**-**	**6.397.210**	**370,6%**

[1] *Les despeses de funcionament inclouen les despeses del capítol 1, de personal; del capítol 2, de consum de béns corrents i serveis, i del capítol 4, transferències corrents.*

Font: Govern
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat, s'han posat de manifest les observacions següents:

Estalvi net pressupostari negatiu

L'indicador de l'estalvi net reflecteix la capacitat del pressupost de generar excedents derivats de les activitats ordinàries, les quals queden recollides en els capítols pressupostaris de l'I al V, una vegada descomptades les quantitats que s'han de destinar a satisfer la despesa financera i el retorn dels préstecs i crèdits amb venciment a l'exercici.

Aquests excedents són, en el cas de produir-se, els que el Govern pot destinar a l'autofinançament d'inversions o d'altres despeses de capital o a atendre el servei del deute de noves operacions d'endeutament que es proposi formalitzar.

Tal i com es posa de manifest en el quadre següent, la liquidació de l'exercici presenta un estalvi net negatiu. Els imports següents són els que deriven dels estats financers i pressupostaris retuts, sense incloure-hi l'efecte de les observacions que es detallen en el transcurs de l'informe les quals no les atenuarien.

Concepte	2021 Import	2020 Import
Ingressos corrents exercici	413.635	398.496
Despeses corrents exercici (cap. I,II i IV)	-414.734	-425.146
Estalvi brut	**-1.099**	**-26.650**
Obligacions reconegudes (cap. III i IX)	-504.341	-385.550
Estalvi net	**-505.440**	**-412.200**
Percentatge sobre Ingressos corrents	*-122,19%*	*-103,44%*

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en milers d'euros)

L'estalvi net negatiu s'ha incrementat en 93.240 milers d'euros, el que representa un 22.62%, degut, principalment al creixement de l'endeutament d'aquests darrers anys que motiva un increment de les obligacions reconegudes en concepte d'amortització de l'endeutament.

Aquest estalvi net pressupostari negatiu obliga al Govern al refinançament permanent del seu endeutament.

2.2.1. Impostos directes i indirectes

El resum dels imports registrats en el capítol d'impostos directes figura en el quadre següent:

Concepte	Pressupost inicial	Pressupost final	Liquidat exercici	Liquidat exercici anterior	Cobrat exercici	% liq/inicial	var 2021-2020	% var 2021-2020
Impost sobre la renda	**35.000.000**	**35.000.000**	**46.907.242**	**39.885.626**	**44.916.038**	**134%**	**7.021.616**	**17,60%**
Impost s/Plusvàlues immobiliàries	4.000.000	4.000.000	7.607.745	5.136.365	6.794.564	190%	2.471.380	48,12%
IRPF. Impost Renda Persones Físiques	31.000.000	31.000.000	39.299.497	34.749.261	38.121.474	127%	4.550.236	13,09%
De societats	**25.017.041**	**25.017.041**	**57.501.031**	**41.620.144**	**56.471.175**	**230%**	**15.880.887**	**38,16%**
Activitats econòmiques	17.041	17.041	-	-		0%	-	-
Impost sobre societats	25.000.000	25.000.000	57.501.031	41.620.144	56.471.175	230%	15.880.887	38,16%
Impost sobre la renda no residents	**7.100.000**	**7.100.000**	**12.681.314**	**6.153.327**	**7.263.292**	**179%**	**6.527.987**	**106,09%**
Impost sobre Renda No Residents	7.100.000	7.100.000	12.681.314	6.153.327	7.263.292	179%	6.527.987	106,09%
Altres impostos directes	**40.239**	**40.239**	**41.724**	**39.882**	**41.724**	**104%**	**1.842**	**4,62%**
s. act.que vulguin obrir fins a 24h	40.239	40.239	41.724	39.882	41.724	104%	1.842	4,62%
Total	**67.157.280**	**67.157.280**	**117.131.311**	**87.698.979**	**108.692.230**	**174%**	**29.432.333**	**33,56%**

Font: Govern
(Imports en euros)

El resum dels imports registrats en el capítol d'impostos indirectes es mostra en el quadre següent:

Concepte	Pressupost inicial	Pressupost final	Liquidat exercici	Liquidat exercici anterior	Cobrat exercici	% liq/inicial	var 2021-2020	% var 2021-2020
Consum béns	**125.000.000**	**125.000.000**	**115.197.415**	**104.483.393**	**121.159.162**	**92%**	**10.714.022**	**10,25%**
IGI	125.000.000	125.000.000	115.197.415	104.483.393	121.159.162	92%	10.714.022	10,25%
Sobre el tràfic exterior	**101.020.660**	**101.020.660**	**74.307.362**	**73.906.205**	**80.495.258**	**74%**	**401.157**	**0,54%**
Antidumping	20.660	20.660	324	2.768	324	2%	(2.444)	-88,29%
Tarifa Exterior Comuna (TEC)	1.000.000	1.000.000	841.008	525.310	845.111	84%	315.697	60,10%
Taxa al consum	100.000.000	100.000.000	73.466.030	73.378.127	79.649.823	73%	87.904	0,12%
Impostos especials	**42.000.000**	**42.000.000**	**39.266.783**	**34.159.031**	**39.353.610**	**93%**	**5.107.752**	**14,95%**
Impostos especials	42.000.000	42.000.000	39.266.783	34.159.031	39.353.610	93%	5.107.752	14,95%
Impostos Mediambientals	**8.000.000**	**8.000.000**	**-**			**0%**	**-**	**-**
Impost sobre les emisions de CO2	8.000.000	8.000.000	-			0%	-	-
Consum de serveis	**3.200.000**	**3.200.000**	**3.485.126**	**3.227.799**	**3.432.897**	**109%**	**257.326**	**7,97%**
ISI Assegurances	3.200.000	3.200.000	3.485.126	3.227.799	3.432.897	109%	257.326	7,97%
Sobre el Joc	**2.125.000**	**2.125.000**	**203.151**	**295.941**	**191.274**	**10%**	**(92.791)**	**-31,35%**
Impost s/ Joc d'atzar	1.325.000	1.325.000	23.897	8.168	12.020	2%	15.729	192,57%
Sobre el Joc del Bingo	800.000	800.000	179.254	287.774	179.254	22%	(108.520)	-37,71%
Sobre transmissions intervius	**2.100.000**	**2.100.000**	**3.721.441**	**2.759.318**	**3.691.402**	**177%**	**962.123**	**34,87%**
ITP	2.100.000	2.100.000	3.721.441	2.759.318	3.691.402	177%	962.123	34,87%
Total	**283.445.660**	**283.445.660**	**236.181.278**	**218.831.688**	**248.323.603**	**83%**	**17.349.590**	**7,93%**

Font: Govern
(Imports en euros)

2.2.2. Taxes i altres ingressos

El resum dels imports retuts en el període fiscalitzat és:

Article	Pressupost inicial	Pressupost final	Liquidat exercici	Liquidat exercici anterior	Cobrat exercici	% liq/inicial	var 2021-2020	% var 2021-2020
Altres ingressos	**4.877.415**	**4.877.415**	**3.367.807**	**2.097.549**	**2.426.925**	**69%**	**1.270.258**	**60,56%**
Sancions	3.500.000	3.500.000	2.509.795	1.602.302	1.868.816	72%	907.493	56,64%
Danys i imprevistos	818.404	818.404	829.066	455.770	545.453	101%	373.296	81,90%
Recàrrecs	555.263	555.263	22.307	39.380	6.018	4%	(17.074)	-43,36%
Ingressos Atipics	3.748	3.748	4.859	97	4.859	130%	4.762	4915,23%
Subhastes	-	-	1.780		1.780	-	1.780	-
Expedients				-		-	-	-
Prestació de serveis	**4.799.092**	**4.799.092**	**4.523.868**	**4.036.355**	**4.496.191**	**94%**	**487.513**	**12,08%**
Inscripcions en registre	1.504.708	1.504.708	1.630.135	1.296.545	1.624.646	108%	333.590	25,73%
Carnets escolars	1.026.000	1.026.000	880.539	913.835	846.845	86%	(33.296)	-3,64%
Llicències,permisos i autoritzacion	800.246	800.246	897.935	815.496	876.175	112%	82.438	10,11%
Serveis sanitaris	523.831	523.831	411.378	484.089	449.758	79%	(72.712)	-15,02%
Certificats	375.458	375.458	140.188	119.884	138.027	37%	20.305	16,94%
Altres serveis	286.105	286.105	325.641	210.795	324.326	114%	114.846	54,48%
Passaports	219.375	219.375	177.703	148.731	176.303	81%	28.972	19,48%
Legalització de documents	63.222	63.222	60.326	46.976	60.103	95%	13.350	28,42%
Ús Cartografía digital	142	142	15	-		10%	15	-
Inspeccions	5	5	9	4	9	188%	4	100,00%
Reintegraments	**1.443.703**	**1.443.703**	**2.628.796**	**974.371**	**2.746.423**	**182%**	**1.654.425**	**169,79%**
D'exercicis tancats	1.008.534	1.008.534	2.256.299	295.882	2.252.407	224%	1.960.417	662,57%
De pressupost corrents	435.169	435.169	372.497	678.489	494.017	86%	(305.991)	-45,10%
Taxes	**15.502.321**	**15.502.321**	**18.471.817**	**15.836.518**	**14.192.674**	**119%**	**2.635.299**	**16,64%**
Taxa d'activitats econòmiques	6.765.000	6.765.000	8.561.677	7.405.819	5.495.053	127%	1.155.858	15,61%
Taxa de vehicles	5.665.978	5.665.978	6.667.471	6.462.285	5.470.414	118%	205.186	3,18%
Taxa sol.licituds de treball	1.800.000	1.800.000	1.858.867	1.017.723	1.855.495	103%	841.144	82,65%
Taxa judicial	770.000	770.000	821.024	496.847	821.024	107%	324.176	65,25%
Taxa marques i patents	425.704	425.704	477.662	379.039	469.508	112%	98.623	26,02%
Taxa Salut animal i seg.alimentària	55.431	55.431	62.878	55.971	61.043	113%	6.907	12,34%
Altres taxes	20.209	20.209	22.238	18.833	20.138	110%	3.405	18,08%
Venda de béns	**400.185**	**400.185**	**411.495**	**350.200**	**400.709**	**103%**	**61.296**	**17,50%**
Productes sanitaris	178.830	178.830	36.423	149.549	35.919	20%	(113.126)	-75,64%
Impresos	97.714	97.714	273.189	71.552	272.200	280%	201.637	281,80%
Cartografia i fotografia aèria	54.961	54.961	11.770	26.797	10.173	21%	(15.027)	-56,08%
Venda de publicacions pròpies	41.227	41.227	61.729	63.358	60.045	150%	(1.629)	-2,57%
Altres béns	19.662	19.662	22.239	28.207	16.849	113%	(5.968)	-21,16%
Fotocòpies i altres prod.repografia	5.553	5.553	5.542	9.122	5.491	100%	(3.579)	-39,24%
Documentació diversa	2.238	2.238	603	1.615	32	27%	(1.012)	-62,66%
Total	**27.022.716**	**27.022.716**	**29.403.783**	**23.294.993**	**24.262.923**	**109%**	**6.108.790**	**26,22%**

Font: Govern
(Imports en euros)

2.2.3. Transferències corrents d'ingressos

El resum de les operacions que s'han registrat en el transcurs de l'exercici és el següent:

Concepte	Pressupost inicial	Pressupost final	Liquidat exercici	Liquidat exercici anterior	Cobrat exercici	% liq/inicial	var 2021-2020	% var 2021-2020
Altres transferències corrents	**52.886**	**52.886**	**234.183**	**51.467**	**234.183**	**443%**	**182.716**	**355,02%**
Comissió d'intercanvi cultural	52.886	52.886	47.182	51.467	47.182	89%	(4.285)	-8,33%
Entitats sense ànim de lucre	-	-	187.001		187.001	-	187.001	-
Subvencions Seguretat Vial	**171**	**171**	**-**	**204**		**0%**	**(204)**	**-100,00%**
Subvencions Seguretat Vial	171	171	-	204		0%	(204)	-100,00%
De families	**-**	**-**	**6.565.218**	**3.597.783**	**6.565.218**	**-**	**2.967.435**	**82,48%**
De families	-	-	6.565.218	3.597.783	6.565.218	-	2.967.435	82,48%
Total	**53.058**	**53.058**	**6.799.400**	**3.649.453**	**6.799.400**	**12815%**	**3.149.947**	**86,31%**

Font: Govern
(Imports en euros)

2.2.4. Ingressos patrimonials

Al tancament de l'exercici, la liquidació del pressupost del capítol d'ingressos patrimonials, presentava el següent resum:

Concepte	Pressupost inicial	Pressupost final	Liquidat exercici	Liquidat exercici anterior	Cobrat exercici	% liq/inicial	var 2021-2020	% var 2021-2020
Distribució de resultats	18.000.096	18.000.096	21.449.424	62.454.825	21.449.424	119%	(41.005.400)	-65,66%
Altres ingressos patrimonials	1.552.877	1.552.877	2.112.416	1.951.855	2.115.282	136%	160.562	8,23%
A empreses públ.i altres ent.públ.	247.136	247.136	204.349	177.993		83%	26.356	14,81%
Resultat d'operacions comercials	238.696	238.696	242.771	360.550	242.771	102%	(117.780)	-32,67%
Lloguers	81.781	81.781	78.454	53.539	75.134	96%	24.915	46,54%
Ingressos provin. inversions reals	9.206	9.206	18.135	14.874	12.756	197%	3.261	21,93%
Interessos de dipòsits	7.639	7.639	7.500	5.905	7.500	98%	1.595	27,01%
Interessos de comptes bancaris	345	345	-	174		0%	(174)	-100,00%
Interessos de demora	70	70	6.429	26	1.153	9243%	6.403	24206,73%
A instit.sense finalitat de lucre				1.575		-	(1.575)	-100,00%
Total	**20.137.847**	**20.137.847**	**24.119.478**	**65.021.317**	**23.904.019**	**120%**	**(40.901.838)**	**-62,91%**

Font: Govern
(Imports en euros)

2.2.5. Alienació d'inversions

La liquidació del pressupost del present capítol es resumeix en el quadre adjunt:

Concepte	Pressupost inicial	Pressupost final	Liquidat exercici	Liquidat exercici anterior	Cobrat exercici	% liq/inicial	var 2021-2020	% var 2021-2020
Vehicles	10.000	10.000	-	5.441		0%	(5.441)	-100,00%
Venda d'altres inversions real	-	-	18.200		18.200	-	18.200	-
Total	**10.000**	**10.000**	**18.200**	**5.441**	**18.200**	**182%**	**12.759**	**234,50%**

Font: Govern
(Imports en euros)

2.2.6. Despeses de personal

La liquidació del pressupost del present capítol es resumeix en el quadre adjunt:

Concepte	Pressupost inicial	Modificacions pressupostaries	Pressupost final	Liquidat	Liquidat exercici anterior	Pagat	% liq/inicial	var 2021-2020	% var 2021-2020
Personal Fix	**83.421.619**	**162.124**	**83.583.743**	**82.855.178**	**81.578.820**	**82.855.178**	**99%**	**1.276.358**	**1,6%**
Remuneracions bàsiques i altres, personal fix	83.421.619	162.124	83.583.743	82.855.178	81.578.820	82.855.178	99%	1.276.358	1,6%
Quotes prestació i desp.socials a càrrec empleador	**24.943.076**	**(706.679)**	**24.236.398**	**23.749.679**	**27.385.544**	**23.749.903**	**95%**	**(3.635.865)**	**-13,3%**
Despeses socials del personal	999.227	(399.954)	599.273	429.892	298.104	430.116	43%	131.788	44,2%
Prestacions socials	9.048.874	(574.774)	8.474.100	8.406.922	12.642.685	8.406.922	93%	(4.235.763)	-33,5%
Quotes seguretat social	14.894.976	268.049	15.163.025	14.912.865	14.444.755	14.912.865	100%	468.110	3,2%
Agents de l'Administració de caràcter eventual	**5.442.174**	**938.874**	**6.381.048**	**6.180.833**	**5.382.043**	**6.180.833**	**114%**	**798.790**	**14,8%**
Remun. bàsiq.i altres,agent Adm. caràcter eventual	5.442.174	938.874	6.381.048	6.180.833	5.382.043	6.180.833	114%	798.790	14,8%
Alts Càrrecs	**3.742.920**	**11.024**	**3.753.945**	**3.694.430**	**3.525.359**	**3.694.430**	**99%**	**169.072**	**4,8%**
Retri. bàsiques,altres remuneracions alts càrrecs	3.742.920	11.024	3.753.945	3.694.430	3.525.359	3.694.430	99%	169.072	4,8%
Agents de l'Administració de caràcter indefinit	**304.154**	**64.840**	**368.994**	**362.701**	**173.875**	**362.701**	**119%**	**188.825**	**108,6%**
Remun.bàsiques i altres,agent Adm.caràct.indefinit	304.154	64.840	368.994	362.701	173.875	362.701	119%	188.825	108,6%
Total	**117.853.944**	**470.184**	**118.324.128**	**116.842.820**	**118.045.641**	**116.843.045**	**99%**	**(1.202.821)**	**-1,0%**

Font: Govern
(Imports en euros)

De la revisió de l'àrea es posen de manifest les següents incidències:

Enregistrament comptable de les fases de despesa

Les despeses del personal al servei del Govern es registren pressupostàriament acumulant en un sol acte les fases ACLOP.

La pràctica seguida, a més de ser contrària al disposat a l'article 31 de la LGFP, provoca que el pressupost no s'utilitzi com l'eina de gestió que garanteix l'acompliment del principi d'especialitat quantitativa.

Hores extraordinàries

L'article 8.1 del Reglament de sistemes de compensació estableix que "les hores extres són la circumstància per la qual el personal de l'Administració general, de forma voluntària, autoritzada i motivada per necessitats del servei, treballa fora de la seva jornada laboral".

Així mateix, la Disposició addicional segona del reglament esmentat, estipula que el màxim d'hores extraordinàries autoritzades i compensades amb retribució per persona és de 120 hores a l'any. El màxim d'hores extraordinàries compensades amb temps no pot sobrepassar les 80 hores de descans per any. Aquests límits no es poden excedir excepte en casos puntuals, degudament justificats, després de l'informe del director del departament o del secretari d'Estat i amb l'aprovació de la secretaria d'Estat de Funció Pública.

El quadre següent resumeix els treballadors pels quals s'han detectat hores extraordinàries en un nombre superior a 120 hores l'any:

Interval d'hores extres/any	Nombre de treballadors
Més de 300	2
Entre 200 i 300	-
Entre 150 i 200	7
Entre 120 i 150	9
Total	**18**

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern

Registre de personal

L'article 30 de la Llei 1/2019 del 17 de gener, de la funció pública, estableix que tot el personal de l'Administració general ha de figurar inscrit en el Registre de personal, que depèn del ministeri competent en matèria de funció pública. Així mateix, es regula que, per reglament, el Govern ha de determinar les dades personals i de vinculació amb l'Administració que han de constar en el Registre de personal, i la relació del personal i els llocs de treball a l'Administració.

El Govern hauria de promoure el reglament contemplat en la LFP i establir els mecanismes per tal complir amb la previsió d'aquesta Llei.

Sistema de classificació del personal

El Govern no disposa d'un sistema de classificació del personal en base als elements que estableix l'article 13 de la LFP.

La relació de llocs de treball indica el seu nivell de classificació i el cos, general o especial, al que pertanyen. No obstant, el Govern no disposa de la valoració de llocs de treball que requereix l'article 17.2 de la LFP, per assignar el nivell corresponent a cada lloc de treball. Així mateix, la relació de llocs de treball no els agrupa per famílies professionals i no contempla les funcions, activitats, tasques o altres responsabilitats encomanades a cada treballador, així com els perfils professionals i la formació adient per a ocupar-lo.

Cobertures de funcions estructurals i periòdiques

L'article 109.c) de la LFP contempla el nomenament de personal interí per a la cobertura de funcions estructurals i periòdiques. De la revisió realitzada, s'observen, en el marc del precepte esmentat, nomenaments de personal interí fins el 31 de desembre de 2021 i que torna a ser nomenat, per via d'urgència, l'1 de gener de l'any següent fins el 31 de desembre. Aquesta pràctica qüestiona el caràcter periòdic de les funcions estructurals que requereix l'article 109.c) de la LFP.

Conceptes retributius no regulats

De la revisió efectuada, s'ha observat que s'ha retribuït al personal de Bombers el concepte "Pas Bombers", del qual no constava cap regulació normativa que l'emparés, per la qual cosa no es pot determinar la raonabilitat dels imports abonats.

El Decret 112/2022 del 23 de març de 2022, d'aprovació del Reglament de sistemes de compensació ha regulat en el seu article 23 la compensació pel desplaçament del personal de guàrdia del Cos de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvaments (CPEIS) a la localitat del Pas de la Casa fora del seu horari de guàrdia.

2.2.7. Consum de béns corrents i serveis

El resum dels imports retuts en el període fiscalitzat és:

Concepte	Pressupost inicial	Modificacions pressupostaries	Pressupost final	Liquidat	Liquidat exercici anterior	Pagat	% liq/inicial	var 2021-2020	% var 2021-2020
Material, subministraments i altres	**34.965.381**	**2.507.544**	**37.472.924**	**29.098.191**	**29.630.048**	**25.149.812**	**83%**	**(531.857)**	**-1,8%**
Altres serveis	5.423.158	(415.546)	5.007.613	3.030.813	3.026.107	2.624.055	56%	4.706	0,2%
Comunicacions	1.567.729	170.874	1.738.603	1.548.896	1.629.221	1.541.249	99%	(80.324)	-4,9%
Imprevistos o insuficiències	16.043	-	16.043	11.886	3.241	7.581	74%	8.645	266,7%
Material d'oficina	542.669	(65.379)	477.290	335.052	574.064	306.779	62%	(239.012)	-41,6%
Primes d'assegurances	1.217.325	26.142	1.243.467	1.208.416	1.531.415	1.181.844	99%	(322.999)	-21,1%
Subministraments	8.185.137	2.385.875	10.571.012	9.238.541	11.153.281	7.812.865	113%	(1.914.740)	-17,2%
Transport	3.042.156	152.816	3.194.972	2.312.485	2.295.917	2.145.615	76%	16.569	0,7%
Treballs realitzats per altres empreses	14.958.018	251.266	15.209.284	11.400.287	9.416.353	9.518.009	76%	1.983.933	21,1%
Tributs	13.147	1.495	14.642	11.816	450	11.816	90%	11.366	2525,7%
Lloguers i Cànons	**11.970.861**	**344.779**	**12.315.640**	**11.475.901**	**11.453.128**	**10.832.949**	**96%**	**22.774**	**0,2%**
Cànons i prestacions derivades de concessions adm.	7.450.073	-	7.450.073	6.979.069	7.731.147	6.383.155	94%	(752.077)	-9,7%
Lloguer altre immobilitzat immaterial	2.128.034	400.406	2.528.440	2.391.602	1.570.621	2.367.992	112%	820.980	52,3%
Lloguer altre immobilitzat material	1.003	439	1.442	1.400	2.067	1.400	140%	(667)	-32,3%
Lloguer de maquinària, instal·lacions i equip.	119.036	11.805	130.841	110.969	87.498	110.969	93%	23.471	26,8%
Lloguer de material de transport	264.455	(1.761)	262.693	246.523	243.189	245.718	93%	3.334	1,4%
Lloguer de mobiliari i efectes	2.132	1.468	3.600	2.084	616	2.084	98%	1.468	238,2%
Lloguer d'equipaments per a informàtica	104.024	10.366	114.390	94.764	85.005	80.694	91%	9.759	11,5%
Lloguer edificis i altres construccions	1.712.639	(40.630)	1.672.009	1.497.341	1.595.379	1.488.788	87%	(98.038)	-6,1%
Lloguer terrenys i béns naturals	189.465	(37.313)	152.152	152.150	137.607	152.150	80%	14.544	10,6%
Reparació, manteniment i conservació	**5.540.315**	**43.593**	**5.583.908**	**4.733.853**	**4.321.595**	**4.023.724**	**85%**	**412.258**	**9,5%**
Repar. i conserv.,maquinària, instal. i equipament	3.432.186	(41.102)	3.391.084	3.030.299	2.979.817	2.534.999	88%	50.481	1,7%
Reparació i cons, edificis i altres construccions	658.116	(17.072)	641.043	383.316	333.535	303.910	58%	49.781	14,9%
Reparació i conservació d'altre immobilitzat	5.991	(441)	5.550	1.724	705	-	29%	1.019	144,4%
Reparació i conservació d'equipaments informàtics	817.257	71.791	889.048	708.594	566.593	634.465	87%	142.001	25,1%
Reparació i conservació, aparells i instr. Mèdics	15.716	(898)	14.818	5.753	7.042	2.759	37%	(1.289)	-18,3%
Reparació i conservació, material de transport	536.192	27.074	563.266	545.026	381.849	493.363	102%	163.177	42,7%
Reparació i conservació, mobiliari i efectes	14.279	(2.205)	12.075	3.547	13.804	1.757	25%	(10.257)	-74,3%
Reparació i conservació, terrenys i béns naturals	60.578	6.446	67.025	55.593	38.248	52.471	92%	17.345	45,3%
Indemnitzacions per serveis	**724.468**	**(155.451)**	**569.017**	**120.436**	**125.157**	**115.607**	**17%**	**(4.721)**	**-3,8%**
Locomoció	421.240	(83.380)	337.860	99.101	93.410	94.383	24%	5.691	6,1%
Reemborsament de dietes	303.228	(72.071)	231.157	21.335	31.747	21.224	7%	(10.413)	-32,8%
Total	**53.201.024**	**2.740.466**	**55.941.490**	**45.428.381**	**45.529.928**	**40.122.093**	**85%**	**(101.547)**	**-0,2%**

Font: Govern
(Imports en euros)

El detall dels conceptes amb major volum de despesa és el següent:

	DESCRIPCIÓ SUBCONCEPTE	PRESSUPOST INICIAL 2021	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2021	(2) LIQUIDAT 2021	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
201	**Cànons i préstecs derivats concessions administratives**	**7.450.073**	**-**	**7.450.073**	**6.979.069**	**-471.003**	**93,68%**
	20100 CTRA, S.A	3.905.417	-	3.905.417	3.721.383	-184.034	95,29%
	20101 Escorxador Nacional d'Andorra (ENA)	248.638	-	248.638	248.638	-	100,00%
	20103 Estacions Depuradores d'Aigües Residuals	3.287.843	-	3.287.843	3.001.068	-286.775	91,28%
	20104 Ús de la propietat industrial	8.175	-	8.175	7.980	-195	97,62%
213	**Reparació i cons. maquinaria, instal·lacions i equipaments**	**3.432.186**	**-41.102**	**3.391.084**	**3.030.299**	**-360.785**	**89,36%**
	21300 Reparació i cons. maq, instal·lacions i equipaments	3.432.186	-41.102	3.391.084	3.030.299	-360.785	89,36%
221	**Subministraments**	**8.185.137**	**2.385.875**	**10.571.012**	**9.238.541**	**-1.332.472**	**87,40%**
	22100 Energia elèctrica	2.345.360	70.114	2.415.474	2.171.950	-243.525	89,92%
	22110 Aigua	122.678	11.984	134.663	116.903	-17.760	86,81%
	22120 Carburants per a loc.	392.686	22.958	415.644	316.630	-99.014	76,18%
	22130 Carburants per a calef.	1.298.972	89.168	1.388.140	1.165.748	-222.393	83,98%
	22140 Vestuari	364.987	-68.354	296.633	203.091	-93.542	68,47%
	22150 Productes alimentaris	336.035	31.758	367.793	338.622	-29.171	92,07%
	22155 Animals vius	15.000	-	15.000	12.305	-2.695	82,03%
	22160 Productes farm i sanitaris	1.381.001	1.982.321	3.363.322	3.009.036	-354.286	89,47%
	22161 Anàlisis clíniques	142.316	32.706	175.021	100.471	-74.550	57,41%
	22170 Primeres mat., func. i serveis	38.945	-15.635	23.310	21.531	-1.780	92,37%
	22175 Encunyació moneda Euro	736.385	83.274	819.659	809.509	-10.150	98,76%
	22180 Productes de neteja	67.809	-10.183	57.626	23.874	-33.752	41,43%
	22185 Material esportiu	4.340	1.279	5.619	3.633	-1.986	64,65%
	22190 Altres subministraments	938.624	154.485	1.093.109	945.241	-147.868	86,47%
223	**Transport**	**3.042.156**	**152.816**	**3.194.972**	**2.312.485**	**-882.487**	**72,38%**
	22300 Transport mercaderies	155.201	83.291	238.493	124.026	-114.467	52,00%
	22310 Missatgers	35.007	3.012	38.019	13.113	-24.907	34,49%
	22320 Col·lectiu persones	1.436.426	50.474	1.486.900	916.916	-569.984	61,67%
	22330 Altres transports	40.522	16.038	56.560	27.196	-29.364	48,08%
	22340 Transport Helicòpter	1.375.000	-	1.375.000	1.231.234	-143.766	89,54%
226	**Altres serveis**	**5.423.158**	**-419.247**	**5.003.912**	**3.030.813**	**-1.973.099**	**60,57%**
	22610 At. protocol. i de represent.	839.460	-110.951	728.509	315.954	-412.555	43,37%
	22620 Divulgació i pub.	446.494	-12.581	433.913	184.455	-249.458	42,51%
	22621 Traduccions i correc.	273.217	-3.551	269.665	103.832	-165.833	38,50%
	22630 Jurisdicció i conten.	840.735	-86.681	754.054	555.942	-198.112	73,73%
	22631 Execucions SAIG	9.770	-127,84	9.642	1.729	-7.913	17,94%
	22635 Repatriació de Nac.	1.990	-293,44	1.697	-	-1.697	-
	22640 Despeses serv. sanit.	287.081	25.812	312.893	215.245	-97.649	68,79%
	22650 Despeses de comunitat	100.541	3.334	103.875	98.610	-5.265	94,93%
	22660 Reunions, conf. i cursets	506.519	-138.124	368.395	105.675	-262.720	28,69%
	22670 Publicitat i propaganda	381.098	-144.439	236.659	98.018	-138.640	41,42%
	22680 Promoció cultural	765.789	-13.558	752.231	496.094	-256.137	65,95%
	22681 Promoció educativa	95.563	-8.323	87.240	36.179	-51.060	41,47%
	22683 Promoció esportiva	785.257	-8.029	777.228	735.438	-41.789	94,62%
	22684 Promoció social	49.100	-10.100	39.000	2.332	-36.668	5,98%
	22690 Altres despeses	40.545	88.366	128.911	81.309	-47.602	63,07%
227	**Treballs real. per altres empreses**	**14.958.018**	**251.266**	**15.209.284**	**11.400.287**	**-3.808.997**	**74,96%**
	22700 Treb. realit. per empre. de neteja i sanejament	2.981.084	-34.883	2.946.200	2.641.813	-304.387	89,67%
	22710 Treballs realitzats per empreses de seguretat	508.593	95.514	604.107	516.444	-87.663	85,49%
	22720 Treb. realit. per empre. de valoracions i peritatges	451.852	-99.177	352.674	238.319	-114.355	67,57%

DESCRIPCIÓ SUBCONCEPTE		PRESSUPOST INICIAL 2021	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2021	(2) LIQUIDAT 2021	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
	22730 Treb. realit. per empre. de processament de dades	1.274.213	-224.198	1.050.015	730.564	-319.451	69,58%
	22735 Treb. realit. per empre. de pàgines WEB	160.066	67.119	227.184	101.988	-125.196	44,89%
	22740 Treb. realit. per empre. impressions i publicacions	50.791	-3.168	47.623	17.819	-29.804	37,42%
	22760 Treb. realit. per empre. estudis i treballs tècnics	8.082.552	178.191	8.260.743	5.693.882	-2.566.862	68,93%
	22790 Altres treballs a l'ext.	1.448.868	271.869	1.720.737	1.459.458	-261.279	84,82%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

2.2.8. Transferències i subvencions atorgades

El resum de les operacions pressupostàries de les transferències que s'han produït durant l'exercici fiscalitzat és el següent:

Transferències corrents

Els imports liquidats al tancament de l'exercici per transferències corrents són:

Concepte	Pressupost inicial	Modificacions pressupostaries	Pressupost final	Liquidat	Liquidat exercici anterior	Pagat	% liq/inicial	var 2021-2020	% var 2021-2020
A org. autònoms administratius i parapúbliques	**80.225.651**	**19.285.879**	**99.511.530**	**95.232.040**	**86.968.408**	**93.021.140**	**119%**	**8.263.632**	**9,5%**
A organismes autònoms administratius	2.494.920	48.890	2.543.809	2.440.036	1.946.219	2.438.336	98%	493.817	25,4%
Transferències a entitats parapúbliques	77.730.731	19.236.989	96.967.721	92.792.004	85.022.189	90.582.804	119%	7.769.815	9,1%
A famílies i institucions sense finalitat de lucre	**56.440.535**	**8.411.641**	**64.852.176**	**59.914.559**	**52.354.626**	**58.826.416**	**106%**	**7.559.933**	**14,4%**
A famílies i institucions sense finalitat de lucre	56.440.535	8.411.641	64.852.176	59.914.559	52.354.626	58.826.416	106%	7.559.933	14,4%
A corporacions locals	**35.491.457**	**(209.205)**	**35.282.251**	**35.271.234**	**38.605.841**	**35.271.234**	**99%**	**(3.334.608)**	**-8,6%**
A corporacions locals	35.491.457	(209.205)	35.282.251	35.271.234	38.605.841	35.271.234	99%	(3.334.608)	-8,6%
A empreses públiques i altres ens públics	**21.176.783**	**-**	**21.176.783**	**21.176.783**	**21.134.370**	**21.176.783**	**100%**	**42.414**	**0,2%**
A empreses públiques amb forma de societat anònima	20.424.223	-	20.424.223	20.424.223	20.365.340	20.424.223	100%	58.883	0,3%
A fundacions públiques	752.560	-	752.560	752.560	769.030	752.560	100%	(16.470)	-2,1%
Als coprínceps, Consell Gral. i Trib. Constitucional	**9.321.569**	**-**	**9.321.569**	**9.321.568**	**9.170.551**	**9.321.568**	**100%**	**151.018**	**1,6%**
A Administracions Públiques	8.614.069	-	8.614.069	8.614.069	8.463.051	8.614.069	100%	151.018	1,8%
Als coprínceps	707.500	-	707.500	707.500	707.500	707.500	100%	-	0,0%
A empreses privades	**5.672.489**	**26.807.238**	**32.479.727**	**29.255.882**	**50.990.567**	**7.022.783**	**516%**	**(21.734.685)**	**-42,6%**
A empreses privades	5.672.489	26.807.238	32.479.727	29.255.882	50.990.567	7.022.783	516%	(21.734.685)	-42,6%
A l'exterior	**2.734.327**	**(236.434)**	**2.497.893**	**2.290.495**	**2.345.971**	**2.277.087**	**84%**	**(55.476)**	**-2,4%**
A l'exterior	2.734.327	(236.434)	2.497.893	2.290.495	2.345.971	2.277.087	84%	(55.476)	-2,4%
Total	**211.062.811**	**54.059.119**	**265.121.930**	**252.462.561**	**261.570.334**	**226.917.012**	**120%**	**(9.107.772)**	**-3,5%**

Font: Govern
(Imports en euros)

Transferències de capital

Els imports pressupostats i liquidats al tancament de l'exercici són:

Concepte	Pressupost inicial	Modificacions pressupostaries	Pressupost final	Liquidat	Liquidat exercici anterior	Pagat	% liq/inicial	var 2021-2020	% var 2021-2020
Corporacions locals	**22.949.082**	**223.011**	**23.172.093**	**21.614.400**	**24.408.785**	**21.564.845**	**94%**	**(2.794.385)**	**-11,4%**
Corporacions locals	22.946.449	223.011	23.169.460	21.611.766	24.405.386	21.564.845	94%	(2.793.619)	-11,4%
Organismes autònoms administratius	2.633	-	2.633	2.633	3.399	-	100%	(766)	-22,5%
A org. autònoms administratius i parapúbliques	**4.618.530**	**4.435.762**	**9.054.292**	**6.174.531**	**4.677.300**	**6.174.531**	**134%**	**1.497.231**	**32,0%**
A entitats parapúbliques	4.615.995	4.021.762	8.637.757	6.173.812	4.674.700	6.173.812	134%	1.499.112	32,1%
A organismes autònoms administratius	2.535	414.000	416.535	719	2.600	719	28%	(1.881)	-72,3%
A famílies i institucions sense finalitat de lucre	**2.614.872**	**2.529.042**	**5.143.915**	**2.549.093**	**1.624.482**	**2.401.664**	**97%**	**924.611**	**56,9%**
A famílies i institucions sense finalitat de lucre	2.614.872	2.529.042	5.143.915	2.549.093	1.624.482	2.401.664	97%	924.611	56,9%
A l'exterior	**2.000.000**	**-**	**2.000.000**	**2.000.000**		**2.000.000**	**100%**	**2.000.000**	**-**
A l'exterior	2.000.000	-	2.000.000	2.000.000		2.000.000	100%	2.000.000	-
A empreses públiques i altres ens públics	**322.926**	**-**	**322.926**	**31.153**	**330.060**	**31.153**	**10%**	**(298.907)**	**-90,6%**
A empreses públiques amb forma de societat anònima	322.926	-	322.926	31.153	330.060	31.153	10%	(298.907)	-90,6%
A l'Administració de l'Estat	**195.194**	**-**	**195.194**	**177.556**	**265.978**	**177.556**	**91%**	**(88.422)**	**-33,2%**
Consell General	37.513	-	37.513	37.513	49.356	37.513	100%	(11.843)	-24,0%
Consell Superior de la Justícia	157.681	-	157.681	140.043	216.622	140.043	89%	(76.579)	-35,4%
A empreses privades	**100.000**	**(8.000)**	**92.000**	**92.000**		**92.000**	**92%**	**92.000**	**-**
A empreses privades	100.000	(8.000)	92.000	92.000		92.000	92%	92.000	-
Total	**32.800.605**	**7.179.816**	**39.980.420**	**32.638.733**	**31.306.605**	**32.441.749**	**100%**	**1.332.128**	**4,3%**

Font: Govern
(Imports en euros)

De la revisió d'aquestes operacions es desprenen les observacions següents:

Control financer de les subvencions

El reglament de control pressupostari per a l'exercici 2021 limita la fiscalització de les entitats privades que reben subvencions, préstecs, avals i altres ajuts a càrrec del pressupost, als supòsits que la intervenció consideri oportú, i no de forma sistemàtica. A la pràctica, es constata que no està implantat el mecanisme de control que preveu la LGFP, el control financer, el qual permet garantir que les subvencions i ajuts atorgats s'han obtingut de forma adequada i correcta, que s'ha donat acompliment a les obligacions de gestió i aplicació dels mateixos per part dels beneficiaris, l'adequat i correcte finançament de les activitats subvencionades i la realitat i regularitat de les operacions que s'han finançat amb els ajuts.

2.2.9. Inversions reals

El resum de les operacions pressupostàries de les inversions que s'han produït durant l'exercici fiscalitzat és el següent:

Concepte	Pressupost inicial	Modificacions pressupostaries	Pressupost final	Liquidat	Liquidat exercici anterior	Pagat	% liq/inicial	var 2021-2020	% var 2021-2020
Inversions noves	**15.119.266**	**3.458.948**	**18.578.214**	**9.682.720**	**22.930.823**	**9.027.072**	**64%**	**(13.248.104)**	**-57,8%**
Altre immobilitzat material	522.714	(112.243)	410.472	233.136	168.533	202.187	45%	64.603	38,3%
Béns destinats a l'ús general	7.993.536	(706.278)	7.287.258	3.714.029	9.614.179	3.270.625	46%	(5.900.151)	-61,4%
Edificis i altres construccions	2.385.000	1.606.615	3.991.615	2.761.502	8.748.659	2.761.502	116%	(5.987.158)	-68,4%
Equipaments per a processos d'informació	752.852	223.218	976.071	646.931	149.798	588.670	86%	497.133	331,9%
Estudis i projectes d'inversió	2.240.872	2.029.290	4.270.162	1.478.015	2.273.269	1.436.715	66%	(795.254)	-35,0%
Maquinària, instal.lacions i equipament	725.549	70.910	796.459	434.658	571.510	375.745	60%	(136.852)	-23,9%
Material de transport	34.213	165.407	199.620	109.880	546.881	109.880	321%	(437.001)	-79,9%
Mobiliari i estris	464.529	128.014	592.544	304.569	857.993	281.748	66%	(553.424)	-64,5%
Terrenys i béns naturals	-	54.015	54.015	-	-	-	-	-	-
Inversions de reposició	**11.794.373**	**646.060**	**12.440.433**	**8.811.473**	**7.712.989**	**8.392.888**	**75%**	**1.098.484**	**14,2%**
Acondicionament de terrenys	-	-	-	-	35.255	-	-	(35.255)	-100,0%
Béns destinats a l'ús general	4.439.805	20.879	4.460.684	3.705.474	2.144.023	3.658.741	83%	1.561.451	72,8%
Béns mobles d'interès històric,artístic o cultural	30.600	9.355	39.955	14.924	16.045	14.924	49%	(1.121)	-7,0%
Edificis i altres construccions	5.033.816	(208.447)	4.825.369	3.558.344	2.388.937	3.234.780	71%	1.169.407	49,0%
Equipaments per a processos d'informació	23.670	303.787	327.457	192.465	75.762	192.465	813%	116.703	154,0%
Maquinària, instal.lacions i equipaments	1.855.440	288.479	2.143.919	1.002.701	2.713.454	956.585	54%	(1.710.752)	-63,0%
Material de transport	358.000	237.306	595.306	313.193	310.297	312.023	87%	2.896	0,9%
Mobiliari i estris	53.043	(5.298)	47.745	24.371	29.217	23.369	46%	(4.846)	-16,6%
Terrenys i béns naturals	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Immobilitzat immaterial	**6.879.467**	**3.987.712**	**10.867.179**	**6.838.738**	**2.945.195**	**5.045.520**	**99%**	**3.893.543**	**132,2%**
Immobilitzat immaterial	6.879.467	3.987.712	10.867.179	6.838.738	2.945.195	5.045.520	99%	3.893.543	132,2%
Total	**33.793.106**	**8.092.721**	**41.885.827**	**25.332.930**	**33.589.007**	**22.465.480**	**75%**	**(8.256.076)**	**-24,6%**

Font: Govern
(Imports en euros)

L'estat d'execució dels crèdits destinats a inversions es detalla a continuació:

2021	Crèdits	%
Crèdits inicials i plurianuals	33.793	80,68%
Crèdits reconduïts i modificacions de pressupost	8.093	19,32%
Total pressupost	**41.886**	**100,00%**
Crèdits liquidats	25.333	
% execució	**60,48%**	

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en milers d'euros)

2.2.10. Actius financers

La liquidació del pressupost d'ingressos en el seu capítol d'actius financers presenta el següent detall:

Concepte	Pressupost inicial	Pressupost final	Liquidat exercici	Liquidat exercici anterior	Cobrat exercici	% liq/inicial	var 2021-2020	% var 2021-2020
Romanent de tresoreria	84.694.800	84.694.800	128.614	134.322	128.614	0%	(5.709)	-4,25%
Préstecs a mig i llarg termini	85.000	85.000	5.718	-	11.122	7%	5.718	-
A curt termini	10.000	10.000	-	-	2.300	0%	-	-
Devolució de fiances	5.000	5.000	-	45	41.663	0%	(45)	-100,00%
Devolució de dipòsits	-	-	200			-	200	-
Incorporació Compte de Compensació				2.265.914		-	(2.265.914)	-100,00%
Total	**84.794.800**	**84.794.800**	**134.531**	**2.400.282**	**183.699**	**0%**	**(2.265.751)**	**-94,40%**

Font: Govern
(Imports en euros)

La liquidació del pressupost de despeses en el seu capítol d'actius financers presenta el següent detall:

Concepte	Pressupost inicial	Modificacions pressupostaries	Pressupost final	Liquidat	Liquidat exercici anterior	Pagat	% liq/inicial	var 2021-2020	% var 2021-2020
Constitució de dipòsits i fiances	**5.251.923**	**106.162.896**	**111.414.819**	**110.665.616**	**81.918.681**	**110.665.616**	**2107%**	**28.746.936**	**35,1%**
Constitució de dipòsits	4.986.923	106.041.596	111.028.519	110.541.596	81.557.893	110.541.596	2217%	28.983.703	35,5%
Constitució de fiances	265.000	121.300	386.300	124.020	360.788	124.020	47%	(236.768)	-65,6%
Concessió de préstecs	**5.000.000**	**(498.402)**	**4.501.598**	**424.222**		**250.269**	**8%**	**424.222**	**-**
Concessió de crèdits	5.000.000	(498.402)	4.501.598	424.222		250.269	8%	424.222	-
Adquisició d'altres participacions	**982.383**	**-**	**982.383**	**710.750**	**710.750**	**710.750**	**72%**	**-**	**0,0%**
Adquisició d'altres participacions	982.383	-	982.383	710.750	710.750	710.750	72%	-	0,0%
Aport. cap./fons prop. ent. sect. púb./part.	**110.000**	**-**	**110.000**	**60.000**	**1.907.750**	**60.000**	**55%**	**(1.847.750)**	**-96,9%**
Aport.Capital a Empr. Publ.i altres ens públics	110.000	-	110.000	60.000	1.907.750	60.000	55%	(1.847.750)	-96,9%
Adquisició d'accions	**100.000**	**-**	**100.000**	**-**		**-**	**0%**	**-**	**-**
Adquisició d'accions del sector públic	100.000	-	100.000	-		-	0%	-	-
Total	**11.444.306**	**105.664.495**	**117.108.801**	**111.860.589**	**84.537.181**	**111.686.635**	**977%**	**27.323.408**	**32,3%**

Font: Govern
(Imports en euros)

2.2.11. Passius financers i despeses financeres

La liquidació del pressupost d'ingressos en el seu capítol de passius financers presenta el següent detall:

Concepte	Pressupost inicial	Pressupost final	Liquidat exercici	Liquidat exercici anterior	Cobrat exercici	% liq/inicial	var 2021-2020	% var 2021-2020
Deute públic	222.400.000	222.400.000	675.000.000	448.890.950	675.000.000	304%	226.109.050	50,37%
Encunyació euros andorrans	2.500.000	2.500.000	3.739.000	3.504.000	3.739.004	150%	235.000	6,71%
Fiances	100.000	100.000	293.443	157.649	117.053	293%	135.794	86,14%
Préstecs ll/t entitats privades	-	-	3.600.000	8.400.000	3.600.000	-	(4.800.000)	-57,14%
Préstecs c/t entitats privades				100.000.000		-	(100.000.000)	-100,00%
Total	**225.000.000**	**225.000.000**	**682.632.443**	**560.952.599**	**682.456.057**	**303%**	**121.679.844**	**21,69%**

Font: Govern
(Imports en euros)

La liquidació del pressupost de despeses en el seu capítol de passius financers presenta el següent detall:

Concepte	Pressupost inicial	Modificacions pressupostaries	Pressupost final	Liquidat	Liquidat exercici anterior	Pagat	% liq/inicial	var 2021-2020	% var 2021-2020
Amortització de deute públic	**124.378.750**	**180.000.000**	**304.378.750**	**304.378.750**	**321.337.250**	**304.378.750**	**245%**	**(16.958.500)**	**-5,3%**
Amortització de deute públic	124.378.750	180.000.000	304.378.750	304.378.750	321.337.250	304.378.750	245%	(16.958.500)	-5,3%
Amortització de préstecs	**108.492.912**	**72.093.979**	**180.586.891**	**180.572.949**	**51.120.294**	**180.572.949**	**166%**	**129.452.655**	**253,2%**
Amortització préstecs curt termini sector privat	100.000.000	-	100.000.000	100.000.000	42.956.346	100.000.000	100%	57.043.654	132,8%
Amortització préstecs llarg termini sector privat	5.520.728	72.093.979	77.614.707	77.600.765	5.433.623	77.600.765	1406%	72.167.142	1328,2%
Amortització préstecs llarg termini sector públic	2.972.184	-	2.972.184	2.972.184	2.730.324	2.972.184	100%	241.860	8,9%
Total	**232.871.662**	**252.093.979**	**484.965.641**	**484.951.699**	**372.457.544**	**484.951.699**	**208%**	**112.494.155**	**30,2%**

Font: Govern
(Imports en euros)

La liquidació del pressupost de despeses financeres presenta el següent detall:

Concepte	Pressupost inicial	Modificacions pressupostaries	Pressupost final	Liquidat	Liquidat exercici anterior	Pagat	% liq/inicial	var 2021-2020	% var 2021-2020
De deute públic	**7.239.320**	**6.252.783**	**13.492.103**	**13.222.849**	**6.894.109**	**5.604.301**	**183%**	**6.328.740**	**91,8%**
Interessos de deute públic	7.239.320	6.252.783	13.492.103	13.222.849	6.894.109	5.604.301	183%	6.328.740	91,8%
De préstecs	**4.327.012**	**(1.149.039)**	**3.177.973**	**3.157.492**	**4.612.103**	**3.146.570**	**73%**	**(1.454.611)**	**-31,5%**
Interessos de préstecs	4.327.012	(1.149.039)	3.177.973	3.157.492	4.612.103	3.146.570	73%	(1.454.611)	-31,5%
Despeses formalització, modificacions i cànons	-	-	-	-		-	-	-	-
De dipòsits, fiances i altres	**1.527.570**	**1.369.002**	**2.896.573**	**2.747.598**	**1.132.159**	**2.397.271**	**180%**	**1.615.439**	**142,7%**
Altres despeses financeres	1.527.570	1.369.002	2.896.573	2.747.598	1.132.132	2.397.271	180%	1.615.466	142,7%
Interessos de demora					26		-	(26)	-100,0%
De comptes corrents	**1.500.000**	**(580.217)**	**919.783**	**261.172**	**453.750**	**261.172**	**17%**	**(192.579)**	**-42,4%**
Interessos de comptes corrents	1.500.000	(580.217)	919.783	261.172	453.750	261.172	17%	(192.579)	-42,4%
Total	**14.593.903**	**5.892.529**	**20.486.432**	**19.389.111**	**13.092.121**	**11.409.314**	**133%**	**6.296.990**	**48,1%**

Font: Govern
(Imports en euros)

Veure nota 2.3.12.

De la revisió d'aquestes operacions es desprenen les observacions següents:

Incorrecte registre pressupostari d'interessos meritats no vençuts

El Govern ha enregistrat pressupostàriament com a despesa liquidada interessos meritats no vençuts de préstecs i bons per import total de 7.979.797 euros. Atenent al que disposa el principi d'anualitat, regulat a l'article 14 de la LGFP i el que disposa l'article 31.d) de la LGFP, i en no ser exigibles a l'Administració fins al venciment no són susceptibles de ser reconegudes aquestes obligacions. En conseqüència, la despesa financera de la liquidació del pressupost de l'exercici estaria sobrevalorada en l'import indicat i el resultat pressupostari infravalorat en el mateix import. Així mateix, atès que la quantitat esmentada figura en les obligacions pendents de pagament de l'estat del romanent de tresoreria, aquest estat estaria infravalorat en el referit import.

2.3. Estats financers

Estat de situació financera	Notes	31/12/2020	31/12/2021
Actius		**1.166.809.035**	**1.393.778.640**
Actius corrents		**182.189.089**	**324.513.206**
Efectius i equivalents a l'efectiu	3	104.934.268	218.458.058
Altres actius financers	4	179.952	540.126
Comptes a cobrar amb contraprestació	5	802.055	954.443
Comptes a cobrar sense contraprestació	5	72.678.350	101.690.789
Inventaris	6	3.594.464	2.869.790
Pagaments anticipats		-	-
Actius no corrents		**984.619.946**	**1.069.265.434**
Altres actius financers	4	126.399.802	225.673.533
Propietat d'inversió	9	144.784	137.162
Propietat, planta i equipament	7	849.680.724	831.432.615
Actius intangibles	8	8.394.637	12.022.125
Total general		**1.166.809.035**	**1.393.778.640**

Estat de situació financera	Notes	31/12/2020	31/12/2021
Passius		**1.816.840.003**	**2.091.018.955**
Passius Corrents		**360.424.711**	**626.202.731**
Comptes a pagar	10	99.253.459	121.187.523
Passius financers	11	238.651.819	477.383.529
Provisions a curt termini	12	22.519.432	27.631.679
Passius no corrents		**1.456.415.292**	**1.464.816.225**
Passius financers	11	937.791.832	996.308.638
Provisions a llarg termini	13	518.623.460	468.507.586
Actius nets/Patrimoni		**(650.030.968)**	**(697.240.315)**
Patrimoni		130.251.764	130.251.764
Reserves		50.000.000	(240.054.784)
Resultats d'exercicis anteriors		(669.081.944)	(489.817.467)
Resultat de l'exercici		(161.200.788)	(97.619.828)
Total general		**1.166.809.035**	**1.393.778.640**

Font: Govern
(Imports en euros)

Estat de rendiment financer	Notes	1/01/2020 a 31/12/2020	1/01/2021 a 31/12/2021
Ingressos		**395.104.566**	**438.197.206**
Transaccions sense contraprestació	**14**	**303.752.741**	**372.509.765**
Impostos		283.372.779	346.066.306
Quotes, multes, penalitzacions i llicències		14.713.210	16.498.682
Altres ingressos		1.641.683	2.535.377
Transferències d'altres entitats governamentals		4.025.068	7.409.400
Transaccions amb contraprestació	**15**	**74.072.220**	**34.807.120**
Ingressos financers		62.703.816	21.718.908
Altres ingressos		5.869.944	6.172.641
Vendes i ingressos per actius construits o adquirits per a altres entitats		-	9.685
Taxes, preus públics i contribucions especials		5.498.460	6.905.887
Variació existències		-	-
Altres ingressos	**16**	**17.279.604**	**30.880.321**
Despeses		**556.305.354**	**535.817.035**
Sous, salaris i beneficis als treballadors	18	119.710.725	126.918.875
Subvencions i altres pagaments per transferències	20	293.805.742	288.716.151
Subministraments i material pel consum	17	(879.561)	724.649
Altres despeses de gestió ordinària	21	47.805.013	48.094.232
Despeses de depreciació i amortització	19	75.143.464	49.268.427
Deteriorament del valor de propietats, planta i equipament		-	-
Despeses financeres	22	20.255.396	22.079.954
Altres despeses		464.574	14.747
Resultat del període		**(161.200.788)**	**(97.619.828)**

Font: Govern
(Imports en euros)

FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'OPERACIÓ	2020	2021
Cobraments		
Impostos	309.205.484	341.819.792
Interessos rebuts		
Altres cobraments	87.399.144	54.319.830
Pagaments		
Costos dels treballadors	(118.264.187)	(121.493.474)
Proveïdors	(47.217.660)	(45.698.148)
Interessos pagats	(14.272.494)	(16.165.137)
Altres pagaments	(326.511.819)	(161.398.100)
Fluxos d'efectiu nets de les activitats d'operació	**(109.661.532)**	**51.384.764**
FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'INVERSIÓ		
Compra de planta i equipament	(40.515.034)	(135.327.187)
Cobraments per inversions	2.464.476	186.466
Fluxos d'efectiu nets de les activitats d'inversió	**(38.050.558)**	**(135.140.721)**
FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS DE FINANÇAMENT		
Efectiu rebut per préstecs	560.815.557	682.477.028
Reemborsament de préstecs	(329.516.792)	(485.197.281)
Fluxos d'efectiu nets de les activitats de finançament	**231.298.766**	**197.279.747**
Increments/(Disminució) neta en l'efectiu i equivalents a l'efectiu	**83.586.676**	**113.523.790**
Efectiu i equivalents a l'efectiu al principi del període	**21.347.592**	**104.934.268**
Efectiu i equivalents a l'efectiu al final del període	**104.934.268**	**218.458.058**

Font: Govern
(Imports en euros)

Conciliació entre comptabilitat pressupostària i financera

Capítol	Liquidació pressupost	Comptabilitat	Diferència
INGRESSOS (drets liquidats)	**1.097.030.425**	**438.197.206**	**(658.833.219)**
Impostos directes	117.131.311	108.790.486	(8.340.826)
Impostos indirectes	236.181.278	237.275.820	1.094.542
Taxes i altres ingressos	29.403.783	29.387.139	(16.644)
Transferències corrents	6.799.400	6.799.400	0
Transferències de capital	610.000	610.000,00	0
Ingressos patrimonials	24.119.478	24.134.480	15.002
Venda d'inversions reals	18.200	18.200	0
Actius financers	134.531	128.614	(5.918)
Passius financers	682.632.443	3.739.000	(678.893.443)
Diferències de canvi positives		36.203	36.203
Ingrés. Provisions aplicades		27.262.591	27.262.591
Ingressos extraordinaris		7.369	7.369
Altres		7.905	7.905
DESPESES (oblig. liquidades)	**1.088.906.824**	**535.817.035**	**(553.089.789)**
Despeses de personal	116.842.820	126.918.875	10.076.054
Consum de béns corrents i serveis	45.428.381	47.688.391	2.260.010
Despeses financeres	19.389.111	22.167.183	2.778.072
Transferències corrents	252.462.561	253.026.802	564.241
Inversions reals	25.332.930		(25.332.930)
Transferències de capital	32.638.733	35.689.348	3.050.615
Actius financers	111.860.589		(111.860.589)
Passius financers	484.951.699		(484.951.699)
Variació d'existències 1		5.468	5.468
Variació d'existències 2		719.180	719.180
Altres (serveis de professionals independents)		313.999	313.999
Pèrdues en valors negociables		1.052	1.052
Pèrdues procedents de propietat, planta i equip.		11.756	11.756
Pèrdues en inversions financeres			0
Pèrdues en crèdits incobrables			0
Diferències negatives de canvi		6.908	6.908
Despeses excepcionals		697	697
Dotacions per amortitzacions		36.889.689	36.889.689
Dotacions provisions		12.377.687	12.377.687
RESULTAT	**8.123.601**	**(97.619.828)**	**(105.743.429)**

Font: Govern
(Imports en euros)

De la revisió d'aquests apartats es posen de manifest les observacions següents:

Manca de conciliació entre el resultat pressupostari i el resultat comptable

Sota el títol de conciliació entre comptabilitat pressupostària i financera, el Govern presenta la comparació d'ambdós resultats, juntament amb explicacions referides a l'origen de les diferències que en resulten, sense incloure-hi el detall de les operacions

i saldos que determinen la diferència entre ambdós resultats, comparació que li és requerida d'acord amb els models de comptes anuals que s'han dictat.

2.3.1. Efectiu i equivalents d'efectiu

El detall dels saldos que composen la rúbrica d'efectius i altres equivalents d'efectiu és el següent:

Efectiu i equivalents	31/12/2020	31/12/2021
Corrent	**104.934.268**	**218.458.058**
Caixa	856.317	210.623
Banc	84.406.279	164.091.586
Efectiu pendent de pagament	(228.080)	(111.298)
Dipòsits a curt termini	19.899.752	54.267.147
Total	**104.934.268**	**218.458.058**

Font: Govern
(Imports en euros)

La composició de l'epígraf de bancs i institucions de crèdit presenta el següent detall:

Descripció	Saldo a 31/12/2021
Banca Privada d'Andorra	1.904
Crèdit Andorrà - Tarja virtual	1.247
Andbank - Autes TC	17.134
Crèdit Andorrà – Borsa habitatge	2.050
Crèdit Andorrà - Autes TC	265.871
Banca Mora - Autes TC	22
Crèdit Andorrà - CAI	330.796
Crèdit Andorrà - Centre Penitenciari	9.732
MoraBanc – CAI	29.463
Crèdit Andorrà - Mútua empleats	154.542
Crèdit Andorrà - (Ambaixada Madrid)	39.626
Sogenal	23.186
Crèdit Andorrà - (Ambaixada Brussel·les)	33.537
BMBCP, SA - Ambaixada Portugal	135.789
Banc UBS (Org. intern. a Ginebra)	101.478
Bank Austria (OSCE)	148.974
UNFCU - New York	100.183
Sogenal - Amb. Paris	46.550
UBS Ginebra	5.121
Sogenal Livret Paris	102.422
C.A. Pla de Pensions	4.500.000
BSA – Emissió Euros	988
Vall Banc – CAI	58.951
MoraBanc – Auditori Nacional	102.729

Descripció	Saldo a 31/12/2021
BSA Mutua Empleats	600.773
KBC Brussels	282.521
Compte Compensació VB	13.991
MoraBanc -SAP	-867.949
C/Est. KBC Brussels BL	5.303
C/Est. KBC Brussels BL	20.000
Fons Solidaritat Crèdit Andorrà	37.501
Fons Solidaritat Crèdit Morabanc	8.230
Fons Solidaritat Crèdit Andbank	2.461
C/EST. KBC Brussels BL2	35.000
CREDIT ANDORRA ERTOS	24.064.756
BANC SABADELL (AMB.ESPANYA)	43.959
ANDBANC	46.515.278
CRÈDIT ANDORRÀ	3.957.982
BANCA MORA	33.908.909
BANC DE SABADELL D'ANDORRA	4.518.677
VALLBANC	44.847.467
ANDBANK (S.A.P.)	2.121
BANCA PRIVADA D'ANDORRA (S.A.P	-100
BANCSABADELL D'ANDORRA (S.A.P.	14.905
CREDIT ANDORRA (S.A.P.)	-132.491
Total Bancs i institucions de crèdit	**164.091.586**

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

La gestió comptable de tresoreria que s'ha retut és la següent:

Concepte	31/12/2020	31/12/2021
1. Cobraments	**967.435.026**	**1.089.743.208**
(+) Operacions pressupostàries	959.884.662	1.078.803.117
Pressupost corrent	933.894.574	1.060.489.485
Pressupost tancat	25.990.087	18.313.632
(+) Operacions extrapressupostàries	7.550.364	10.940.092
2. Pagaments	**883.948.349**	**976.219.418**
(+) Operacions pressupostàries	799.518.896	1.111.763.662
Pressupost corrent	754.989.137	1.031.136.483
Pressupost tancat	44.529.758	80.627.179
(+) Operacions extrapressupostàries	7.464.786	11.070.231
(+) Partides conciliants	76.964.667	(146.614.476)
Flux de tresoreria (1+2)	**83.486.677**	**113.523.791**
Saldo inicial de tresoreria	**21.447.591**	**104.934.268**
3. Saldo final de tresoreria	**104.934.268**	**218.458.058**

Font: Govern
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en sorgeixen les següents observacions:

Pagaments pendents de comptabilitzar

S'han comptabilitzat, en data 2 de febrer de 2022, pagaments per import de 21.979.520 euros corresponents a despeses liquidades en el pressupost de 2021 en concepte d'ajuts atorgats en el marc de les mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del sars-CoV-2. Atès que el pagament bancari de les despeses indicades es va materialitzar durant l'any 2021, aquests s'haurien d'haver comptabilitzat en l'exercici 2021. En conseqüència el saldo de tresoreria està sobrevalorat en 21.979.520 euros.

2.3.2. Altres actius financers

El desglossament de l'epígraf altres actius financers segons l'estat de situació financera retut es resumeix en el quadre següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2021	Saldo a 31/12/2020	Variació absoluta	Variació relativa
Interessos a c/t de crèdits	540.126	179.952	360.174	200,15%
Total	**540.126**	**179.952**	**360.174**	**200,15%**

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

2.3.3. Comptes a cobrar, vendes i ingressos

El desglossament de l'epígraf de comptes a cobrar segons l'estat de situació financera retut es resumeix en el quadre següent:

Comptes a cobrar amb contraprestació	31/12/2020	31/12/2021
Deutors per operacions comercials. Pressupost corrent	578.837	671.993
Deutors per operacions comercials. Pressupost tancats	498.144	557.376
Deteriorament de valor de crèdits	(274.926)	(274.926)
Total	**802.055**	**954.443**

Comptes a cobrar sense contraprestació	31/12/2020	31/12/2021
Deutors per drets reconeguts. Pressupost d'ingressos corrent	57.655.087	80.060.423
Deutors per per drets reconeguts. Pressupost d'ingressos	75.476.169	80.663.777
Deutors per ingressos meritats	12.231.699	3.890.024
Deutors per provisions de fons a justificar	1.217.613	2.110.818
Deteriorament de valor de crèdits	(73.902.219)	(65.034.253)
Total	**72.678.350**	**101.690.789**

Font: Govern
(Imports en euros)

Exercici	Taxes de comerç i vehicles	Impost de serveis indirecte	Impostos especials	Altres impostos (IAE+IGI+IS+IPI+ IAC+IRNR+IRPF)	Sancions i recàrrecs	Total	%	Provisió 2021
2005 i anteriors	364.674	-	-	-	255.367	620.041	100%	620.041
2006	392.786	-	-	-	275.325	668.111	100%	668.111
2007	1.212.499	784.795	-	28.717	1.013.037	3.039.048	100%	3.039.048
2008	1.423.924	722.239	-	45.208	1.144.263	3.335.635	100%	3.335.635
2009	1.568.991	995.450	-	56.415	1.309.192	3.930.047	100%	3.930.047
2010	1.320.593	1.280.504	-	84.793	1.195.610	3.881.500	100%	3.881.500
2011	1.820.346	1.253.264	-	91.646	2.325.145	5.490.401	100%	5.490.401
2012	1.942.695	1.214.344	41	91.082	2.169.170	5.417.334	100%	5.417.334
2013	2.049.723	563.480	-	195.753	2.027.515	4.836.471	100%	4.836.471
2014	1.874.228	84.594	-	997.906	1.698.103	4.654.831	100%	4.654.831
2015	2.588.850	9.061	7	1.589.839	1.048.416	5.236.174	100%	5.236.174
2016	2.674.700	-	332	611.548	1.479.710	4.766.289	100%	4.766.289
2017	2.927.897	6.360	-	763.676	1.762.943	5.460.877	100%	5.460.877
2018	3.169.193	2.619	-	601.239	1.144.824	4.917.875	100%	4.917.875
2019	3.556.591	-	1	656.681	1.243.766	5.457.038	100%	5.457.038
2020	4.234.972	70.653	136	1.680.006	487.231	6.472.999	85%	5.502.049
2021	5.079.089	52.229	-	7.488.394	901.204	13.520.917	60%	8.112.550
Total s/auxiliars	**38.201.752**	**7.039.592**	**517**	**14.982.905**	**21.480.822**	**81.705.588**		**75.326.272**
Total s/comptabilitat	-	-	-	-	-	**160.724.200**		
Diferències	-	-	-	-	-	**-79.018.612**		
Total provisió s/auxiliars	**35.534.871**	**7.008.102**	**496**	**11.735.546**	**21.047.256**	**75.326.271**		
Total provisió s/comptabilitat	**30.697.130**	**6.934.094**	**-51.599**	**4.578.056**	**20.435.297**	**62.592.979**		
Diferències	**4.837.741**	**74.008**	**52.095**	**7.157.490**	**611.959**	**12.733.292**		

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

El detall del saldo de la provisió per altres comptes a cobrar i altres inversions financeres és el següent:

Descripció	Saldo 2021
Provisió altres inversions financeres	2.441.274
Total	**2.441.274**

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en sorgeixen les següents observacions:

Infravaloració deteriorament de valor dels crèdits

Aplicant els mateixos criteris que en exercicis anteriors, a 31 de desembre de 2021, la provisió de deteriorament dels drets pendents de cobrament ascendeix a 75.326.272 euros. No obstant, la provisió comptabilitzada a la data indicada és de 62.592.979 euros. En conseqüència, aquesta provisió està infravalorada en 12.733.293 euros.

Infravaloració Deutors per ingressos meritats

El saldo de deutors per ingressos meritats a 31 de desembre de 2020 es composa de 4.562.716 euros, en concepte de deutors per ingressos meritats de l'IRPF, i de 7.668.983 euros, en concepte de deutors per ingressos meritats de l'Impost de Societats. Segons la informació que hem disposat, els ingressos meritats en l'any 2020 que el Govern prèvia recaptar en 2021 de l'IRPF ascendien a 16.102.401 euros i de l'Impost de Societats a 34.674.756 euros. En conseqüència els saldos deutors per ingressos meritats a 31 de desembre de 2020 estan infravalorats en 11.539.685 euros i 27.005.773 euros respectivament.

Així mateix, el saldo de deutors per ingressos meritats a 31 de desembre de 2021 es composa de 5.653.088 euros, en concepte de deutors per ingressos meritats de l'IRPF, i de -1.763.064 euros, en concepte de deutors per ingressos meritats de l'Impost de societats. Els ingressos meritats en l'any 2021 que el Govern preveu recaptar en l'any 2022 de l'IRPF ascendeixen 16.870.447 euros i de l'Impost de societats a 27.287.184 euros. En conseqüència, els saldos deutors per ingressos meritats a 31 de desembre de 2021 estan infravalorats en 11.217.359 euros i 29.050.248 euros respectivament.

El Govern ha comptabilitzat en l'estat del rendiment financer els ingressos de l'IRPF i de l'impost de societats per l'import meritat en l'any en curs. Aquesta comptabilització comporta que les diferències entre els ingressos meritats a l'exercici 2020 liquidats en el pressupost de l'any curs, i les previsions d'aquests ingressos comptabilitzades a 31 de desembre de 2020, no tinguin reflex en l'estat del rendiment financer.

D'acord amb l'anterior, els ingressos comptabilitzats en l'estat del rendiment financer en concepte d'IRPF estan sobrevalorats en 322.326 euros, i en concepte de l'Impost de societats estan infravalorats en 2.043.626 euros, segons el càlcul que es detalla en el quadre següent:

	(a)	(b)	(c)	(d)= (b)-(a)+(c)	(e)	(e)-(d)
	Previsió recaptació 2021 ingressos meritats any 2020	Ingressos liquidats pressupost 2021	Previsió recaptació 2022 ingressos meritats any 2021	Ingressos a comptabilitzar a l'Estat de rendiment financer	Ingressos comptabilitzats a l'Estat de rendiment financer	Diferència
IRPF	16.102.401	39.299.497	16.870.447	40.067.543	40.389.869	322.326
Impost de societats	34.674.756	57.501.031	27.287.184	50.113.459	48.069.833	-2.043.626

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Prescripció dels deutes

Segons la informació que ens ha estat facilitada, a data del mes de novembre de 2022, el Govern quantifica el deute tributari prescrit en 53,6 milions d'euros, dels quals 43,2 milions d'euros corresponen als conceptes de Taxa d'Activitats Econòmiques, Taxa de Vehicles i Impost Servei Indirecte. Del deute tributari prescrit, 33 milions d'euros són de deutes anteriors a l'entrada en vigor de la Llei de Bases de l'Ordenament Tributari i 9 milions d'euros corresponen a deutes que es van portar a la Batllia.

En base a allò indicat en l'article 56 de la LBOT, el Govern ha d'aplicar la prescripció d'ofici, mitjançant resolució de l'òrgan competent. Cal indicar que la prescripció d'un deute podria donar lloc a l'exigència de responsabilitats pel perjudici patrimonial causat a la tresoreria del Govern, de conformitat amb el que regula l'article 58 b) de la LGFP. Cal reforçar els procediments de gestió de cobrament dels deutes tributaris per tal de realitzar les actuacions que interrompen el període de prescripció.

D'altra banda, i segons l'article 59 de la LBOT, El Govern ha de declarar extingit, qualsevol dret de cobrament tributari a favor seu, en el cas d'insolvència provada, total o parcial, dels obligats tributaris. No obstant això, els mateixos obligats tributaris poden ser rehabilitats dins del termini de prescripció. Un cop vençut el termini de prescripció sense que s'hagi procedit a la rehabilitació esmentada, l'Administració ha de declarar definitivament extingits els crèdits afectats.

D'acord amb l'anterior, l'òrgan competent corresponent hauria d'adoptar les resolucions per tal de declarar la prescripció dels deutes prescrits o la insolvència dels obligats tributaris i regularitzar els saldos comptables que corresponguin.

2.3.4. Inventaris

El quadre de moviments d'aquest epígraf es resumeix de la següent manera:

Inventaris	31/12/2020	31/12/2021
Existències Autes TC	605.362	605.362
Monedes per la venda	1.747.582	1.742.088
Material d'oficina	1.241.520	522.339
Total inventari a cost	**3.594.464**	**2.869.790**
Deteriorament d'existències	-	-
Total net inventari	**3.594.464**	**2.869.790**

Font: Govern
(Imports en euros)

2.3.5. Altres actius financers no corrents

El quadre de moviments de l'immobilitzat financer es resumeix de la següent manera:

Descripció	Saldo a 01/01/2021	Altes	Baixes	Reclassificació	Saldo a 31/12/2021
Crèdits a llarg termini a entitats del grup, multigrup i associades	16.447.402	-	-	-	16.447.402
Crèdits a llarg termini	27.792	424.222	-5.718	-	446.296
Deteriorament de valor de valors representatius de deute a llarg termini	-1.017.197	-1.908.802	-	-	-2.925.999
Dipòsits constituïts a llarg termini.	587.435	3.560	-200	-	590.795
Fiances constituïdes a llarg termini	61.763	124.020	-	-	185.783
Inversions financeres a llarg termini en instruments de patrimoni	68.260.241	770.750	-	-	69.030.991
Valors representatius de deute a llarg termini	42.032.366	100.022.898	-	-157.000	141.898.264
Total	**126.399.802**	**99.436.648**	**-5.918**	**-157.000**	**225.673.532**

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Inversions financeres permanents en el capital d'empreses públiques:

Entitat pública	Percentatge de participació	Data adquisició /creació	Nre. Accions	Preu/acció	Total cost	Patrimoni net a 31/12/2021	Valor de la participació	Plusvàlua	Minusvàlua (Provisió)
Societats públiques									
Ramaders d'Andorra SA (**)	63,04%	30/7/1999	2.837	60,10	170.507	708.508	446.644	276.137	-
Ràdio i Televisió d'Andorra SA	100,00%	21/8/2000	100	6.010,12	601.012	698.550	698.550	97.538	-
Centre de Tractament de Residus d'Andorra SA	28,30%	31/3/2003	283	4.023,80	1.138.736	9.053.763	2.562.215	1.423.479	-
Andorra Turisme SAU	100,00%	10/1/2008	1.000	100,00	100.000	4.277.641	4.277.641	4.177.641	-
Andorra Desenvolupament i Inversió SAU (**)	100,00%	11/3/2009	100	600,00	60.000	147.606	147.606	87.606	-
Andorra Telecom SAU	100,00%	23/6/2015	5.000	10.000,00	50.000.000	331.594.084	331.594.084	281.594.084	
Entitat de dret públic									
Autoritat Financera Andorrana	100,00%	12/6/1989	-	0,00	12.020.242	24.024.115	24.024.115	12.003.873	-
Institut Nacional de l'Habitatge	100,00%	17/6/2021	-	0,00	60.000	60.000	60.000	0	-
Societats privades amb participació pública									
Companyia d'aigües potables d'Escaldes Engordany, SA (*)	0,43%	25/5/1994	645	6,01	3.877	6.880.252	29.585	25.709	-
Cooperativa Andorrana de Tabacs SA	0,03%	2/9/1966	90	5,00	451	0	-	-	-
Fundacions públiques				**Capital fundacional**					
Fundació Themis	50,00%	3/6/1998	-	200.000,00	99.077	406.659	203.330	104.253	
Fundació Ramon Llull	26,92%	31/3/2008	-	130.000,00	35.000	164.959	44.412	9.412	(35.000)
Fundació Orquesta Nacional Clàssica d'Andorra	51,00%	2/4/2001	-	100.000,00	51.000	238.950	121.864	70.864	(51.000)
Fundació Museu Andorra	51,00%	3/12/2015	-	100.000,00	51.000	66.389	33.858	(17.142)	(51.000)
Escena Nacional d'Andorra	34,00%	15/12/2006	-	100.000,00	34.000	96.116	32.680	(1.320)	(34.000)
Fundació Privada Jocs dels Petits Estats d'Europa Andorra 2021 (**)	49,00%	Juliol 2018	-	100.000,00	49.000	1.640	803	(48.197)	(49.000)
Fundació Cimera Iberoamericana Andorra 2020	100,00%	21/6/2019	-	2.686.295,28	2.686.295	869.768	869.768	(1.816.528)	(2.686.295)
									(2.906.295)
Inversions financeres procedents de comisos									
Autes T.C. Crèdit Andorrà					194.573	-	-	-	(19.703)
Aute T.C. BancSabadell d'Andorra, SA					12.649	-	-	-	0
						-	-	-	**(19.703)**
Inversions financeres procedents de donacions						-	-	-	
Centre d'Acolliment d'Infants la Gavernera					200.673	-	-	-	0
									0
Inversions financeres ambaixades									
Ambaixada de Paris					41.400	-	-	-	-
Altres inversions financeres									
Banc Desenvolupament Consell d'Europa					1.421.500	-	-	-	-
TOTAL					**69.030.991**		**365.147.155**	**297.987.409**	**(2.925.999)**

(*) El valor del patrimoni net és en data de tancament 31/12/18.
(**) El valor del patrimoni net és en data de tancament 31/12/20. No es disposa dels comptes anuals a 31/12/21.

Font: Govern
(Imports en euros)

Valors representatius de deute a llarg termini:

Descripció	Saldo 31/12/2021	Saldo 31/12/2020	Variació absoluta	Variació relativa
Valors representatius de deute a llarg termini	-	157.000	-157.000	-100%
Fons Monetari internacional	141.898.264	41.875.366	100.022.898	239%
Total	**141.898.264**	**42.032.366**	**99.865.898**	**238%**

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

2.3.6. Propietats d'inversió

El quadre de moviments d'aquest epígraf es resumeix de la següent manera:

		Saldo a 31/12/2020	Adicions	Baixes	Traspassos	Saldo a 31/12/2021
Cost	Inversions en construccions	381.123	-	-	-	381.123
	Total	**381.123**	**-**	**-**	**-**	**381.123**
Depreciació Acumulada	Amortització acumulada d'inversions en construccions	(236.339)	(7.622)	-	-	(243.961)
	Total	**(236.339)**	**(7.622)**	**-**	**-**	**(243.961)**
Deterioament	**Total**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
	Valor net comptable	**144.784**	**(7.622)**	**-**	**-**	**137.162**

Font: Govern
(Imports en euros)

2.3.7. Propietat, planta i equipament

Els moviments d'aquest epígraf es resumeixen de la següent manera:

		Saldo a 31/12/2020	Adicions	Baixes	Traspassos	Regularitzacions	Saldo a 31/12/2021
Cost	Terrenys i béns naturals	165.976.184	366	(5.801)	-	-	165.970.749
	Construccions	353.350.179	1.743.662	-	2.841.898	-	357.935.739
	Infraestructures	760.351.113	248.851	-	7.432.150	-	768.032.114
	Maquinària i utillatge	15.241.808	533.558	(3.019)	54.843	-	15.827.190
	Instal·lacions tècniques i altres instal·lacions	126.754.701	380.697	-	-	-	127.135.399
	Mobiliari	20.487.436	786.673	-	-	-	21.274.109
	Equips per a processos d'informació	7.862.156	969.132	-	-	-	8.831.288
	Elements de transport	17.164.742	405.542	(77.119)	-	-	17.493.166
	Altre propietat, planta i equipament	1.815.422	64.293	-	-	-	1.879.715
	Adaptació de terrenys i béns naturals. Propietat, planta i equipament	-	-	-	-	-	-
	Construccions en curs. Propietat, planta i equipament	2.533.144	2.779.491	-	(1.334.636)	-	3.977.999
	Infraestructures en curs	12.499.768	7.115.289	(2.383.753)	(5.958.101)	-	11.273.203
	Instal·lacions tècniques i altres instal·lacions en muntatge	280.460	59.188	-	-	-	339.648
	Equips per a processos d'informació en muntatge	9.535	-	-	-	-	9.535
	Total	**1.484.326.650**	**15.086.742**	**(2.469.692)**	**3.036.153**	**-**	**1.499.979.852**
Depreciació Acumulada	Amortització acumulada de construccions	(92.566.665)	(7.139.673)	-	(12.650)	-	(99.718.988)
	Amortització acumulada d'infraestructures	(398.056.147)	(17.374.913)	-	(17.008)	-	(415.448.068)
	Amortització acumulada de maquinària i utillatge	(9.608.274)	(933.142)	(201)	-	1.186	(10.540.431)
	Amortització acumulada d'instal·lacions tècniques i altres instal·lacion	(82.980.286)	(6.373.250)	-	-	-	(89.353.537)
	Amortització acumulada de mobiliari	(15.199.604)	(768.148)	-	-	-	(15.967.751)
	Amortització acumulada d'equips per a processos d'informació	(5.942.797)	(572.287)	-	-	-	(6.515.084)
	Amortització acumulada d'elements de transport	(13.144.750)	(704.909)	(1.468)	-	67.196	(13.783.931)
	Amortització acumulada d'altre propietat, planta i equipament	(1.568.750)	(72.044)	-	-	-	(1.640.794)
	Total	**(619.067.272)**	**(33.938.366)**	**(1.669)**	**(29.658)**	**68.382**	**(652.968.584)**
Deteriorament	Deteriorament de valor de terrenys i béns naturals	(15.578.654)	-	-	-		(15.578.654)
	Total	**(15.578.654)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(15.578.654)**
	Valor net comptable	**849.680.724**	**(18.851.625)**	**(2.471.362)**	**3.006.495**	**68.382**	**831.432.615**

Font: Govern
(Imports en euros

De la revisió realitzada de l'àrea es destaquen les següents incidències:

Cessió o adscripció d'espais a diferents entitats

Algunes entitats utilitzen espais propietat de Govern , sense que s'hagin formalitzat en tots els casos les seves condicions de cessió o adscripció i sense que s'hagin registrat, de manera uniforme, en els comptes de Govern les cessions o adscripcions dels espais indicats.

Principi d'especialitat qualitativa en la determinació del concepte d'inversió

D'acord amb el principi pressupostari d'especialitat qualitativa, recollit per la LGFP, les consignacions pressupostàries s'han de destinar al finançament de despeses que s'atinguin a la naturalesa de la corresponent partida pressupostària.

De la revisió efectuada, s'ha posat de manifest l'existència de diferents transaccions a les quals se'ls ha donat el tractament pressupostari d'inversions i que, atenent a la seva naturalesa econòmica, s'haurien d'haver considerat com a despeses corrents les quals no s'han registrat com a propietat, planta i equipament de la comptabilitat financera, quan els criteris per a ser considerat inversió, en l'àmbit pressupostari, i propietat, planta i equipament o actius intangibles des del punt de vista comptable, són coincidents.

D'acord amb l'anterior, els imports que s'han finançat a través de partides del capítol d'inversions i que s'han carregat a comptes de despesa del compte del rendiment financer, en l'exercici 2021, ascendeixen a un total de 629.876 euros, corresponents a liquidacions enregistrades en el Capítol VI relacionades amb reposicions i millores en l'immobilitzat, les quals no s'han activat, segons el següent detall:

Compte de despesa	Reposició/millora	Import
621	Arrendaments i cànons	7.731
622	Reparacions i conservació	59.430
623	Serveis Professionals independents	353.121
628	Subministraments	24.077
629	Comunicacions i altres serveis	179.823
651	Subvencions de capital	5.693
Total		**629.875**

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

2.3.8. Actius intangibles

El detall del càlcul és el següent:

		Saldo a 31/12/2020	Adicions	Baixes	Traspassos	Saldo a 31/12/2021
Cost	Propietat industrial i intel·lectual	3.206.294	69.027	-	-	3.275.321
	Aplicacions informàtiques	30.713.367	1.425.260	-	1.907.456	34.046.083
	Inversions sobre actius utilitzats en règim d'arrendament o cedits	138.590	10.404	-	-	148.993
	Avançaments per a immobilitzacions intangibles	1.609.522	3.964.444	-	(834.013)	4.739.954
	Total	**35.667.773**	**5.469.135**	**-**	**1.073.443**	**42.210.350**
Depreciació Acumulada	Amortització acumulada de propietat industrial i intel·lectual	(2.690.681)	(192.861)	-	-	(2.883.542)
	Amortització acumulada d'aplicacions informàtiques	(24.486.922)	(2.682.792)	-	(12.358)	(27.182.072)
	Amortització acumulada d'inversions sobre actius utilitzats en règim d'arrendament	(95.533)	(27.079)	-	-	(122.611)
	Total	**(27.273.136)**	**(2.902.731)**	**-**	**(12.358)**	**(30.188.225)**
Deteriorament	**Total**	**-**	**-**	**-**	**1.061.084**	**-**
	Valor net comptable	**8.394.637**	**2.566.404**	**-**	**1.061.084**	**12.022.125**

Font: Govern
(Imports en euros)

2.3.9. Comptes a pagar

El desglossament de l'epígraf de comptes a pagar segons l'estat de situació financera retut es resumeix en el quadre següent:

Comptes a pagar	31/12/2020	31/12/2021
Altres creditors no pressupostaris	3.612.697	3.389.446
Cobraments pendents d'aplicació	1.059.201	1.009.079
Creditors per devolució d'ingressos i altres minoracions	20.590.025	30.779.826
Creditors per IGI suportat	56.723	77.700
Creditors per obligacions reconegudes. Pressupost de despeses corrent	44.095.869	50.808.815
Creditors per operacions pendents d'aplicar a pressupost	6.543.573	7.632.395
Organismes de previsió social, creditors	22.681.266	26.749.800
Tresor públic, creditor per diversos conceptes	270.295	274.715
Creditors per obligacions reconegudes. Pressupostos de despeses tancades	343.809	465.747
Total	**99.253.459**	**121.187.523**

Font: Govern
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en sorgeixen les següents observacions:

Conveni amb Forces Elèctriques d'Andorra (FEDA) per implementar els serveis d'aparcament de la plataforma de gestió de la mobilitat intermodal

Segons el conveni formalitzat amb FEDA per implementar els serveis d'aparcament de la plataforma de gestió de la mobilitat intermodal de data 23 de gener de 2019, el Govern es compromet a incloure en el pressupost general de 2020 un crèdit plurianual de 200.000 euros, fins el pressupost de 2024. El conveni esmentat estableix que quedarà resolt en el cas que el crèdit plurianual per finançar el servei de la plataforma no sigui aprovat en el pressupost de 2020.

El Govern no va incloure en el projecte de pressupost general per a l'exercici 2020 el crèdit plurianual, pel que el conveni anterior quedaria resolt. No obstant, en data 29 de desembre de 2021 es va registrar el compromís de despesa per import de 315.000 euros, el qual s'ha reconduït al pressupost de l'exercici 2022, per donar cobertura a les despeses del conveni quantificades en 315.000 euros, de les quals 104.500 euros corresponen a l'any 2020 i 209.000 euros a l'any 2021. Aquesta despesa i el passiu associat no ha estat provisionada en els comptes de l'exercici 2021.

D'altra banda, la despesa indicada s'ha realitzat sense haver formalitzat prèviament l'autorització i el compromís de despesa corresponent, contravenint l'article 12 de la Llei de pressupost per a l'exercici 2021. El conveni esmentat ha estat aprovat per acord del Govern sense l'informe de fiscalització prèvia limitada, contravenint l'article 44 de la Llei general de les finances públiques.

2.3.10. Passius financers corrents

El desglossament de l'epígraf de passius financers passius corrents es resumeix en el quadre següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2021	Saldo a 31/12/2020	Variació absoluta	Variació relativa
Passius corrents				
Deutes a curt termini amb entitats de crèdit	**-**	**105.458.340**	**-105.458.340**	**-100,00%**
Deutes a curt termini amb entitats de crèdit	-	105.458.340	-105.458.340	-100,00%
Deutes representats en altres valors negociables a curt termini	**464.960.400**	**124.378.750**	**340.581.650**	**273,83%**
Altres valors negociables al cost amortitzat	464.960.400	124.378.750	340.581.650	273,83%
Dipòsits rebuts a curt termini	**2.152**	**2.152**	**-**	**-**
Dipòsits rebuts a curt termini.	2.152	2.152	-	-
Fiances rebudes a curt termini	**1.047.152**	**906.634**	**140.518**	**15,50%**
Fiances rebudes a curt termini	1.047.152	906.634	140.518	15,50%
Interessos a curt termini de deutes amb entitats de crèdit	**495.105**	**1.379.265**	**-884.160**	**-64,10%**
Interessos a curt termini de deutes amb entitats de crèdit	495.105	1.379.265	-884.160	-64,10%
Deutes amb entitats del grup	**3.235.469**	**2.972.184**	**263.285**	**8,86%**
Deutes amb entitats del grup	3.235.469	2.972.184	263.285	8,86%
Proveïdors d'immobilitzat a curt termini	**17.405**	**59.014**	**-41.609**	**-70,51%**
Proveïdors d'immobilitzat a curt termini	17.405	59.014	-41.609	-70,51%
Interessos a curt termini d'emprèstits	**7.625.847**	**3.495.480**	**4.130.367**	**118,16%**
Interessos a curt termini d'emprèstits	7.625.847	3.495.480	4.130.367	118,16%
Total	**477.383.530**	**238.651.819**	**238.731.711**	**100,03%**

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

2.3.11. Passius financers no corrents

El desglossament de l'epígraf passius financers no corrents es resumeix en el quadre següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2021	Saldo a 31/12/2020	Variació absoluta	Variació relativa
Deutes amb entitats de crèdit a ll/t	12.000.000	80.492.711	-68.492.711	-85,09%
Deutes a llarg termini	141.636.015	41.875.366	99.760.649	238,23%
Obligacions i bons a ll/t	825.000.000	794.512.200	30.487.800	3,84%
Deutes amb entitats del grup	17.672.624	20.908.093	-3.235.469	-15,47%
Proveïdors d'immobilitzat a ll/t	-	3.463	-3.463	-100,00%
Interessos a ll/t d'emprèstits i altres emissions anàlogues	-	-	-	-
Total	**996.308.639**	**937.791.833**	**58.516.806**	**6,24%**

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en sorgeixen les següents observacions:

Classificació emissió de deute públic

L'emissió de deute públic en la modalitat de bons cupó periòdic del 19 de desembre de 2019, per un import nominal de 150.000.000 euros té venciment el 19 de desembre de 2022, pel que aquest deute s'havia de classificar en l'epígraf dels passius financers corrents de l'Estat de situació financera.

2.3.12. Endeutament

Es transcriu a continuació el compte d'endeutament formulat pel Govern:

Tipus d'endeutament	Endeutament 31/12/2020	Endeutament 31/12/2021
Bons, emissió 30/03/2017 vt. 30/03/2022	260.000.000 €	260.000.000 €
Bons, emissió 29/05/2017 vt. 29/05/2022	60.000.000 €	60.000.000 €
Bons, emissió 19/12/2019 vt.19/12/2022	150.000.000 €	150.000.000 €
Bons, emissió 14/04/2020 vt.14/04/2022	125.000.000 €	125.000.000 €
Bons, emissió 2/06/2020 vt.2/06/2021	125.000.000 €	-
Bons, emissió 10/08/2020 vt.10/08/2022	20.000.000 €	20.000.000 €
Bons, emissió 14/10/2020 vt. 14/04/2023 (vt. anticipat 14/10/2021)	180.000.000 €	-
Notes sostenibles del Principat d'Andorra en els mercats internacionals, emissió del 6 de maig del 2021	-	500.000.000 €
Notes del Principat d'Andorra en els mercats internacionals, emissió del 13 d'octubre del 2021	-	175.000.000 €
Pòlissa de crèdit sindicada 28/03/2012 vt. 28/03/2022	-	-
Pòlissa de crèdit sindicada (concessió d'un préstec a l'AREB)	-	-
Pòlissa de crèdit sindicada 26/03/2021 vt. 26/03/2022	-	-
Línia de crèdit Crèdit Agricole (16/07/2020 a 16/07/2021)	100.000.000 €	-
Préstec finançament obres (cancel·lació anticipada 6/7/2021)	77.551.051 €	-
Prèstec Banc de desenvolupament del Consell d'Europa	8.400.000 €	12.000.000 €
Total	**1.105.951.051 €**	**1.302.000.000 €**

Tipus d'endeutament	Total formalitzat 31/12/2020	Total formalitzat 31/12/2021
Bons, emissió 30/03/2017 vt. 30/03/2022	260.000.000 €	260.000.000 €
Bons, emissió 29/05/2017 vt. 29/05/2022	60.000.000 €	60.000.000 €
Bons, emissió 19/12/2019 vt.19/12/2022	150.000.000 €	150.000.000 €
Bons, emissió 14/04/2020 vt.14/04/2022	125.000.000 €	125.000.000 €
Bons, emissió 2/06/2020 vt.2/06/2021	125.000.000 €	-
Bons, emissió 10/08/2020 vt.10/08/2022	20.000.000 €	20.000.000 €
Bons, emissió 14/10/2020 vt. 14/04/2023 (vt. anticipat 14/10/2021)	180.000.000 €	-
Notes sostenibles del Principat d'Andorra en els mercats internacionals, emissió del 6 de maig del 2021	-	500.000.000 €
Notes del Principat d'Andorra en els mercats internacionals, emissió del 13 d'octubre del 2021	-	175.000.000 €
Pòlissa de crèdit sindicada 28/03/2012 vt. 28/03/2022	34.446.030 €	34.446.030 €
Pòlissa de crèdit sindicada (concessió d'un préstec a l'AREB)	15.535.597 €	15.535.597 €
Pòlissa de crèdit sindicada 26/03/2021 vt. 26/03/2022	50.000.000 €	50.000.000 €
Línia de crèdit Crèdit Agricole (16/07/2020 a 16/07/2021)	100.000.000 €	-
Préstec finançament obres (cancel·lació anticipada 6/7/2021)	77.551.051 €	-
Prèstec Banc de desenvolupament del Consell d'Europa	8.400.000 €	12.000.000 €
Total	**1.205.932.678 €**	**1.401.981.627 €**

Font: Govern
(Imports en euros)

El detall de l'endeutament presentat per Govern és com segueix:

Deute públic a llarg termini

El detall a 31 de desembre dels imports que figuren als registres comptables en concepte de deutes a llarg termini amb entitats de crèdit i d'emissions de deute públic és el següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2021	Saldo a 31/12/2020	Variació absoluta	Variació relativa
Deutes amb entitats de crèdit a ll/t	12.000.000	80.492.711	-68.492.711	-85,09%
Obligacions i bons a ll/t	825.000.000	794.512.200	30.487.800	3,84%
Total	**837.000.000**	**875.004.911**	**-38.004.911**	**-4,34%**

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Les característiques de l'endeutament a llarg termini són les següents:

a) Deutes amb entitats de crèdit a llarg termini amb un saldo a 31/12/2021 de 12.000 milers d'euros:

    1. Contracte de préstec amb el Banc de Desenvolupament del Consell d'Europa per import de 12.000 milers d'euros. En l'any 2020 es va disposar del primer tram per import de 8.400 milers d'euros, amb venciment l'any 2034. En l'any 2021 s'ha disposat del segon tram per import de 3.600 milers d'euros, amb venciment l'any 2035.

b) Emissions del deute públic a llarg termini, en modalitat de bons cupó, amb un saldo en data 31/12/2021 de 825.000 milers d'euros:

    1. Emissió de deute públic en la modalitat de bons cupó periòdic del 19 de desembre de 2019, per un import nominal de 150.000 milers d'euros i venciment el 19 de desembre de 2022.

       Atès que aquesta emissió venç l'any 2022, s'ha de classificar en l'epígraf dels passius financers corrents de l'Estat de situació financera.

    2. Emissió de deute públic en la modalitat de bons cupó periòdic del 6 de maig de 2021, per un import nominal de 500.000 milers d'euros i venciment el 6 de maig de 2031.

    3. Emissió de deute públic en la modalitat de bons del 13 d'octubre de 2021, per un import nominal de 175.000 milers d'euros i venciment el 13 d'octubre de 2041.

Deute públic a curt termini

El detall a 31 de desembre dels imports que figuren als registres comptables en concepte de deutes a curt termini amb entitats de crèdit i d'emissions de deute públic és el següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2021	Saldo a 31/12/2020	Variació absoluta	Variació relativa
Deutes amb entitats de crèdit a c/t	-	105.458.340	-105.458.340	-100,00%
Obligacions i bons	464.960.400	124.378.750	340.581.650	273,83%
Int. de deutes amb entitats de crèdit a c/t	495.105	1.379.265	-884.160	-64,10%
Int. a curt termini d'emprèstits i altres emissions	7.625.847	3.495.480	4.130.367	118,16%
Total	**473.081.352**	**234.711.835**	**238.369.517**	**101,56%**

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Les característiques de l'endeutament a curt termini, són les següents:

a) Emissions del deute públic a llarg termini, en modalitat de bons cupó, amb venciment en l'any 2022, amb un saldo en data 31/12/2021 de 464.960 milers d'euros:

1. Emissió de deute públic en la modalitat de bons cupó periòdic del 30 de març de 2017, per un import nominal de 260.000 milers d'euros i venciment el 30 de març de 2022.

2. Emissió de deute públic en la modalitat de bons cupó periòdic del 29 de maig de 2017, per un import de 60.000 milers d'euros, amb venciment el 29 de maig de 2022.

3. Emissió de deute públic en la modalitat de bons cupó periòdic del 14 d'abril de 2020, per un import nominal de 125.000 milers d'euros i venciment el 14 d'abril de 2022.

4. Emissió de deute públic en la modalitat de bons del 10 d'agost de 2020, per un import nominal de 19.960 milers d'euros i venciment el 10 d'agost de 2022.

2.3.13. Provisions a llarg termini

El detall d'aquest epígraf és el següent:

Provisions a llarg termini	31/12/2020	Dotació	Aplicació	Ajust	31/12/2021
Provisió per retribucions a llarg termini al personal	502.448.193	18.626.000	0	(58.043.284)	463.030.909
Provisió a llarg termini per a responsabilitats	16.175.268	1.938.842	(12.637.432)	0	5.476.678
Total	**518.623.460**	**20.564.842**	**(12.637.432)**	**(58.043.284)**	**468.507.586**

Font: Govern
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en deriven les observacions següents:

Provisions per retribucions a llarg termini al personal

Per la Llei 23/2014 qualificada de creació i regulació del pla de pensions de la funció pública, modificada per la Llei 29/2018, es constitueix un fons de pensions de la funció pública que adopta el sistema d'aportació definida.

No obstant l'anterior, la Llei reconeix prestacions complementàries a càrrec de Govern, al marge del pla de pensions de la funció pública, a favor dels treballadors públics que estaven inclosos dins del sistema de previsió de prestació definida vigent fins l'entrada en vigor de la Llei i en els termes que aquesta regula i reconeix la possibilitat a funcionaris amb uns determinats anys de servei i també a aquells amb una edat propera a la jubilació obligatòria, a sol·licitar i obtenir una prestació de jubilació voluntària.

El valor actual actuarial de les obligacions contretes pel Govern amb el personal indicat al paràgraf anterior ha estat quantificat en 463.030.909 euros com a conseqüència d'un estudi de valoració efectuat per un expert independent, amb efectes a 31 de desembre de 2021.

D'acord amb l'estudi, i referint-se exclusivament al personal indicat, els pagaments a càrrec del pressupost general superen els 6 milions d'euros anuals incrementant-se anualment arribant a duplicar-se d'aquí a deu anys i triplicant-se al cap de quinze anys.

Per atendre en el futur aquests compromisos, els quals s'han meritat durant els exercicis passats, el Govern no ha generat recursos ni disposa d'actius per atendre'ls pel que s'hauran de suportar amb càrrec als ingressos pressupostaris d'exercicis futurs.

Enregistrament de contingències com a provisions

D'acord amb la NICSP 19, procedeix la dotació de la provisió en aquells casos que es més probable que improbable que existeixi una obligació present com a conseqüència d'una resolució desfavorable del litigi, mentre que en els casos que la resolució desfavorable és possible (més improbable que probable) o sent probable l'import no es pot estimar amb fiabilitat, s'ha de revelar la informació corresponent en les notes explicatives.

S'informa en la nota 25.b) "Contingències" de les notes explicatives l'existència de litigis en curs per un import total de 12.438.289 euros amb un risc probable o possible de que el Govern n'hagi de fer front en cas de resolució desfavorable. D'aquest import s'ha dotat una provisió per a responsabilitats de 261.950 euros, que no constitueix una contingència.

2.3.14. Provisions a curt termini

El detall d'aquest epígraf és el següent:

Provisions a curt termini	31/12/2020	Dotació	Aplicació	31/12/2021
Provisió per retribucions a curt termini	4.290.440	6.721.878	(6.291.283)	4.721.035
Provisió a curt termini per a responsabilitats	18.228.992	4.681.651	0	22.910.644
Total	**22.519.432**	**11.403.529**	**(6.291.283)**	**27.631.679**

Font: Govern
(Imports en euros)

2.3.15. Actius nets/patrimoni

	Capital aportat	Altres reserves	Reserves per pèrdues i guanys actuarials	Resultats acumulats (estalvi o desestalvi)	Resultat de l'exercici	Total
Saldo a 31 de desembre del 2019	**130.251.764**	**50.000.000**	**-**	**(335.211.045)**	**2.141.480**	**(152.817.801)**
Canvis en polítiques comptables	-	-	-	-	-	-
Saldo a 1 de gener del 2020 reexpressat	**130.251.764**	**50.000.000**	**-**	**(335.211.045)**	**2.141.480**	**(152.817.801)**
Ajustaments no reexpressats	-	-	-	(336.012.379)	-	(336.012.379)
Canvis en els actius nets/patrimoni per al 2020	-	-	-	-	-	-
Traspàs del resultat 2019	-	-	-	2.141.480	(2.141.480)	-
Total canvis en els actius nets/patrimonials al 2020	**-**	**-**	**-**	**2.141.480**	**(2.141.480)**	**-**
Resultat estalvi/(desestalvi) del període	-	-	-	-	(161.200.788)	(161.200.788)
Saldo a 31 de desembre del 2020	**130.251.764**	**50.000.000**	**-**	**(669.081.944)**	**(161.200.788)**	**(650.030.968)**
Canvis en polítiques comptables	-	-	-	-	-	-
Saldo a 1 de gener del 2021 reexpressat	**130.251.764**	**50.000.000**	**-**	**(669.081.944)**	**(161.200.788)**	**(650.030.968)**
Ajustaments no reexpressats	-	-	-	(1.069.974)	-	(1.069.974)
Canvis en els actius nets/patrimoni per al 2021	-	-	-	-	-	-
Reclassificació reserves guanys i pèrdues actuarials	-	-	(341.535.239)	341.535.239	-	-
Pèrdues actuarials per modificacions en hipòtesis financeres 2021			51.480.455			51.480.455
Traspàs del resultat 2020	-	-	-	(161.200.788)	161.200.788	-
Total canvis en els actius nets/patrimonials al 2020	**-**	**-**	**(290.054.784)**	**180.334.451**	**161.200.788**	**51.480.455**
Resultat estalvi/(desestalvi) del període	-	-		-	(97.619.828)	(97.619.828)
Saldo a 31 de desembre del 2021	**130.251.764**	**50.000.000**	**(290.054.784)**	**(489.817.467)**	**(97.619.828)**	**(697.240.315)**

Font: Govern
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat s'han posat de manifest les següents observacions:

Ajustaments no reexpressats

El Govern ha traspassat a reserves l'import de 341.535.239 euros corresponent a les pèrdues actuarials de la provisió per retribucions a llarg termini al personal de l'any 2020, les quals estaven classificades dins la rúbrica de "Resultats d'exercicis anteriors" de l'Estat de situació financera de 2020.

D'altra banda, el Govern ha deteriorat l'aportació de 1.907.750 euros a la Fundació Cimera Iberoamericana efectuada en l'any 2020.

El Govern no ha reexpressat les xifres comparatives de les correccions anteriors. D'acord amb la NICSP 3, la correcció d'errors materials d'exercicis anteriors s'ha de realitzar de forma retroactiva reexpressant la informació comparativa per a l'exercici o exercicis anteriors en els que es va originar.

2.3.16. Resultats extraordinaris

El detall dels resultats extraordinaris en l'exercici és com segueix:

Pèrdues i despeses extraordinàries

Descripció	Saldo 31/12/2021	Saldo 31/12/2020	Variació absoluta	Variació relativa
Despeses excepcionals	2.992	-6.578	9.570	-145,48%
Pèrdues procedents de propietat, planta i equipament	11.756	471.152	-459.396	-97,50%
Total	**14.748**	**464.574**	**-449.826**	**-96,83%**

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Beneficis i ingressos extraordinaris

Descripció	Saldo 31/12/2021	Saldo 31/12/2020	Variació absoluta	Variació relativa
Danys i imprevistos	829.066	455.770	373.296	81,90%
Beneficis procedents de propietat, planta i equipament	18.200	5.441	12.759	234,50%
Excés de provisions	12.225.149	5.432.293	6.792.856	125,05%
Ingressos excepcionals	140.842	615.111	-474.269	-77,10%
Ingressos per arrendaments	105.113	82.363	22.750	27,62%
Reintegraments	2.630.144	986.702	1.643.442	166,56%
Reversió del deteriorament de crèdits	15.037.441	9.776.498	5.260.943	53,81%
Altres ingressos	-521	7.787	-8.308	-106,69%
Total	**30.985.434**	**17.361.965**	**13.623.469**	**78,47%**

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

2.4. Estat del romanent de tresoreria

El càlcul del romanent de tresoreria retut per l'entitat en l'exercici presenta el següent detall:

Conceptes	31/12/2020	31/12/2021
1 (+) Drets pendents de cobrament	61.248.706	98.755.208
(+) del pressupost corrent	58.233.925	80.732.416
(+) de pressupostos tancats	75.974.313	81.221.153
(+) d'operacions no pressupostàries	1.217.613	2.110.818
(-) de cobrament dubtós	(74.177.144)	(65.309.179)
(-) drets cobrats pendents d'aplicació definitiva		
2 (-) Obligacions pendents de pagament	99.253.459	105.922.733
(+) del pressupost corrent	64.685.894	81.588.641
(+) de pressupostos tancats	343.809	465.747
(+) d'operacions no pressupostàries	27.680.182	31.500.740
(-) obligacions pagades pendents d'aplicació definitiva	6.543.573	(7.632.395)
3 (+) Fons líquids	104.934.268	107.920.022 (a)
I Romanent de tresoreria afectat	**21.046.900**	**17.832.868**
II Romanent de tresoreria no afectat	**45.882.615**	**82.919.629**
III Romanent de tresoreria total (1-2+3)=(I+II)	**66.929.515**	**100.752.497**

(a) Els fons líquids a 31/12/21 no inclouen el dipòsit constituit amb càrrec al pressupost per 106 milers d'euros.

Font: Govern
(Imports en euros)

La composició del romanent de tresoreria afectat a 31 de desembre de 2021 és la següent:

Romanent de tresoreria afectat	31/12/2021
Complement jubilació i millores socials de funcionaris de Duana	784.368
Ingressos finalistes pendents d'aplicació finançament galeria de serveis Túnel d'Envalira (Llei 3/2008)	12.917.000
Projecte 0027/2001 Túnel dels Dos Valires. Boca Oest Fase II (Llei 21/2008)	2.702.000
Obres dels trams 3 i 4 de la desviació de Sant Julià de Lòria	1.402.000
Ingressos finalistes Conveni donació gala benèfica sobre el càncer infantil (Ministeri de Salut)	27.500
Total romanent de tresoreria afectat	**17.832.868**

Font: Govern
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat es desprenen les següents observacions:

Càlcul del romanent de tresoreria

El Govern en l'exercici 2020 va constituir pressupostàriament un dipòsit de 81.045.566 euros de recursos provinents de l'endeutament formalitzat per atendre les despeses derivades de la situació d'emergència sanitària i que no s'havien aplicat al 2020. El pressupost d'ingressos de l'exercici 2021 contempla la previsió inicial corresponent al dipòsit indicat. Atès que aquest dipòsit no s'ha liquidat en el pressupost d'ingressos de 2021, aquest import no s'hauria d'incloure en els fons líquids a efectes del càlcul del romanent de tresoreria a 31 de desembre de 2021.

El Govern no ha considerat dins dels fons líquids l'import de 4.500.000 euros corresponent a la dotació al dipòsit del Pla de pensions; el que comporta que el romanent de tresoreria estigui infravalorat en el referit import.

Per altra part, en els pendents de pagament pressupostaris s'inclou l'import dels interessos meritats no vençuts a data de tancament de l'exercici, per import de 7.979.797 euros, com es descriu a l'apartat 2.2.11. Atès que aquests pendents de pagament haurien de tenir el seu origen en el moment en què aquestes despeses es liquidin en el pressupost, no poden ser considerats pendents de pagament del romanent de tresoreria, pel que aquest estaria infravalorat en referit import.

Obligacions pendents d'aplicació definitiva

S'han minorat les obligacions pendents de pagament per l'import de 7.632.395 euros, que correspon a les despeses meritades a 31 de desembre de 2021 i pendents de pagament que no s'han liquidat en el pressupost. Aquestes despeses s'han de reflectir en l'estat del romanent de tresoreria de l'exercici en el qual es liquidin en el pressupost de despeses les obligacions de pagament corresponents. Amb tot, atès que aquestes despeses realitzades s'hauran de finançar amb recursos pressupostaris futurs es recomana informar-les en les notes explicatives detallant aquesta circumstància.

Romanent de tresoreria no afectat

De les observacions que es detallen en els diferents apartats de l'informe en sorgeixen incidències que afecten el romanent de tresoreria retut. El detall és el següent:

Ajustos romanent de tresoreria	Creditors	Fons líquids	Efecte sobre el RT total	Afectat	Efecte sobre el RT no afectat
Interessos meritats no vençuts (nota 2.2.11)	-7.979.797	-	7.979.797	-	7.979.797
Obligacions pendents d'aplicació definitiva	7.632.395	-	-7.632.395	-	-7.632.395
Dipòsit pressupostari constituït amb càrrec al pressupost de 2020	-	-81.045.566	-81.045.566	-	-81.045.566
Dipòsit Pla de pensions	-	4.500.000	4.500.000	-	4.500.000
Total	**-347.402**	**-76.545.566**	**-76.198.164**	**-**	**-76.198.164**

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació facilitada per Govern
(Imports en euros)

De l'anterior se'n desprèn que el Romanent de tresoreria no afectat del Govern al 31 de desembre de 2021 era de 6.721.465 euros.

2.5. Contractació pública

De la revisió efectuada s'observen les incidències següents:

Registre de contractes

L'article 65 de la Llei de contractació pública de 9 de novembre de 2000, preveu la necessitat de crear un registre de contractes d'accés públic. A la data del present informe, no s'ha trobat constància de què aquest registre hagi estat creat.

D'altra banda, l'entitat no disposa d'un sistema de comprovacions sobre si el registre de contractes recull la integritat dels contractes vigents conciliats amb la comptabilitat pressupostària.

Formalització de l'autorització i compromís de la despesa amb posterioritat

S'ha iniciat l'execució dels contractes sense haver formalitzat prèviament l'autorització i compromís de despesa, contravenint l'article 12 de la Llei del pressupost per a l'exercici 2021 i l'article 31 de la LGFP. Aquesta incidència s'ha observat en el contracte següent:

- Coordinació del projecte de candidatura multinacional – Andorra, França, Espanya – Els testimonis materials de la construcció de l'estat dels Pirineus: el coprincipat d'Andorra, per a inscripció a la llista del patrimoni mundial de la UNESCO. *(Núm. contracte 2021-1303)*

Acta de recepció dels subministraments

Els articles 45 i 47 de la LCP reclamen que l'Administració manifesti la seva conformitat als béns i serveis rebuts mitjançant la formalització d'una acta de recepció. L'Administració general no té la pràctica de formalitzar el referit document, sent substituïda per la signatura d'un responsable en la factura o altre document mercantil.

Es recomana que s'estableixin procediments que donin compliment als requeriments normatius indicats anteriorment regulant, com a mínim, el sentit, abast i responsabilitat que comporta la signatura abans indicada.

Verificació de la legitimació per a contractar amb l'entitat

Pel que respecta els licitadors, Govern avalua la legitimitat per a contractar mitjançant l'obtenció d'una declaració genèrica responsable de no trobar-se en cap causa que ho impedeixi; així com dur a terme consultes en registres públics. Aquest procediment pot ser considerat no suficientment eficaç, pel que es recomana que es requereixi una declaració explícita i responsable dels licitadors de manera suplementària, als supòsits regulats al Capítol primer i quart relatius als delictes contra la funció pública de la Llei qualificada del codi penal.

2.6. Sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal

Els objectius de sostenibilitat financera, estabilitat pressupostària i fiscal per a l'exercici 2021 foren publicats al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra núm. 115/2020 de data 30 de setembre de 2020. Els corresponents a l'Administració general, perquè aquesta els consideri en l'elaboració i seguiment del marc pressupostari, eren:

- En relació a l'objectiu d'endeutament, el 40,5% del producte interior brut expressat en termes nominals.
- En relació a l'objectiu de despesa màxima permesa, en l'import de 463.305.393 euros.
- En relació a l'objectiu de la despesa corrent o de funcionament, una taxa de creixement del -10,5%.
- En relació a l'objectiu del pes de la tributació directa sobre el total d'impostos directes i indirectes una ràtio del 32,4%.

D'acord amb el capítol tercer de la LSEPF, l'Administració general va actualitzar en data 30 de setembre de 2020 la revisió del marc pressupostari de l'Administració general per al mandat 2020-2023.

El Tribunal de Comptes, el 5 d'octubre de 2020, va informar favorablement del marc pressupostari general revisat el setembre de 2020, que presenta l'Administració general relatiu al mandat que comprèn els exercicis 2020 a 2023.

Els objectius de sostenibilitat financera, estabilitat pressupostària i fiscal per a l'exercici 2021 es van actualitzar durant l'exercici 2021. La darrera actualització dels objectius va ser publicada al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra núm. 66/2021 de 9 de juny de 2021, d'acord amb el pla d'equilibri actualitzat del pressupost extraordinari destinat a finançar les despeses derivades de la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2 lliurat al Tribunal en data 1 de juny de 2021 (PEF4). Transcrivim a continuació els objectius actualitzats:

- En relació a l'objectiu d'endeutament, el 53,7% del producte interior brut expressat en termes nominals.
- En relació a l'objectiu de despesa permesa, 493.670.000 euros.
- En relació a l'objectiu de la despesa corrent o de funcionament, una taxa de creixement del 0,8%.
- En relació a l'objectiu del pes de la tributació directa sobre el total d'impostos directes i indirectes de l'Administració general, el 34,4%.

En data 26 d'octubre de 2021, el Govern va lliurar al Tribunal de Comptes una actualització del pla d'equilibri financer del pressupost extraordinari destinat al finançament de les despeses derivades de la situació d'emergència sanitària causada pel nou coronavirus SARS-COV-2 (en endavant PEF5). Transcrivim a continuació els objectius actualitzats per l'exercici 2021:

- En relació a l'objectiu d'endeutament, el 53,7% del producte interior brut expressat en termes nominals.
- En relació a l'objectiu de despesa permesa, 509.600.000 euros.
- En relació a l'objectiu de la despesa corrent o de funcionament, una taxa de creixement del 0,2%.
- En relació a l'objectiu del pes de la tributació directa sobre el total d'impostos directes i indirectes de l'Administració general, el 53,3%.

Segons l'apartat 2.3.12 d'aquest informe, l'endeutament d'acord amb l'article 12 de la LSEPF és del 49% del producte interior brut expressat en termes nominals, inferior a l'objectiu publicat, i inferior al límit establert en el PEF5.

Pel que fa a la despesa màxima permesa, establerta en l'article 15 de la LSEPF, l'import liquidat ha estat de 492.094.536 inferior a l'objectiu publicat, i inferior al límit establert en el PEF5.

L'Administració general ha liquidat una despesa corrent o de funcionament, d'acord amb l'article 16 de la LSEPF del -2,5%, inferior a l'objectiu publicat, i inferior al límit establert en el PEF5.

Pel que respecta al pes de la tributació directa sobre el total d'impostos directes i indirectes, d'acord amb l'article 20 de la LSEPF, la ràtio calculada és del 48,9% superior a l'objectiu publicat, i inferior al límit establert en el PEF5.

2.7. Altres aspectes a destacar

Així mateix, de la revisió efectuada s'han observat els següents aspectes a mencionar:

Economicitat i eficiència de la despesa pública

L'article 36 de la LGFP estableix com a finalitats de la gestió de la despesa pública, a més dels pretesos en les actuacions que s'impulsen, els objectius d'economicitat i eficiència, establint per a la seva supervisió i mesura els controls pressupostaris de legalitat, oportunitat econòmica, control financer, control d'eficàcia i control polític. En relació a la mesura i control dels objectius indicats, així com aquells que deriven del pressupost aprovat pel Consell es formulen les següents observacions:

- El Govern no disposa d'elements de mesura que posin de manifest l'adequat manteniment per a determinades obres.
- No es disposa d'elements de mesura per a determinades obres que posin de manifest:
    - L'assoliment de la qualitat exigida en les obres.

    - Les causes dels sobrecostos de les inversions.
    - Les causes dels endarreriments en els terminis d'execució.
- No consta que s'analitzi l'adequació del finançament a la inversió que es projecta.
- No s'observen ordres o disposicions que s'hagin dictat com a mesura correctiva que derivin directament de desviacions de costos i de terminis que s'hagin produït.
- No es disposa d'un sistema eficaç de comptabilitat de costos dels serveis i activitats que es presten que aportin informació suficient per a la presa de decisions en relació als objectius d'economia i eficiència.

En relació als objectius que figuren en l'expedient del pressupost cal indicar:

- Una part significativa són objectius genèrics i poc mesurables.
- Bona part dels mateixos depenen de factors externs o aliens al departament al qual mesuren o a l'organització.
- En general, no estan vinculats a l'avaluació de l'acompliment del personal.

D'altra banda, no consta que s'analitzin i avaluïn eficaçment els objectius i el grau de compliment dels indicadors que figuren en el projecte de pressupost.

Polítiques i pràctiques mediambientals

En el pressupost del Govern per l'exercici 2021, s'inclouen 9 projectes del departament de Medi Ambient i Sostenibilitat:

- Desenvolupament sostenible.
- Economia circular.
- Fauna.
- Medi aquàtic.
- Camins i refugis.
- L'aigua.
- Biodiversitat, paisatge i avaluació ambiental.
- Medi atmosfèric.
- Prevenció ambiental.

Segons la informació facilitada pel departament de Medi Ambient i Sostenibilitat, s'han realitzat diferents actuacions que s'emmarquen en les estratègies i plans vigents:

- Pla de sanejament de les aigües 2006-2020: Objectius establerts a l'horitzó 2020. El pla continua vigent al 2021.
- Pla Nacional de Residus: Darrera revisió del pla per al període 2017-2020. Durant el 2021 es va començar a treballar el nou Pla Nacional de Residus. Horitzó 2035, aprovat al 2022.
- Estratègia del medi atmosfèric 2017-2030.
- Estratègia nacional del paisatge: Pla d'accions 2016-2020. Al 2021 es va continuar el treball per l'aprovació de la nova estratègia del paisatge d'Andorra en l'horitzó 2035 (ENPA), aprovada al 2022.
- Estratègia nacional de la Biodiversitat d'Andorra 2016-2024.

Els indicadors relacionats amb aquests plans i estratègies han estat actualitzats en les fitxes d'objectius, activitats i indicadors de cada projecte pressupostari.

A banda dels indicadors recollits en les fitxes d'objectius, activitats i indicadors dels projectes pressupostaris.

A més, anualment, el departament de Medi Ambient i Sostenibilitat realitza els balanços corresponents al control, seguiment i gestió de la qualitat ambiental i en concret, entre altres:

- Balanç de la qualitat de les aigües superficials, (paràmetres fisicoquímics i biològics).
- Inventari i quantificació de la despesa hídrica per usos d'Andorra.
- Balanç hídric.
- Balanç del servei d'explotació, conservació i manteniment de les estacions depuradores d'aigües residuals, i del servei de manteniment i explotació dels sanejaments autònoms.
- Balanç de la qualitat de l'aire.
- Balanç de la qualitat acústica.
- Balanç de gestió de residus.
- Balanç d'exportacions de residus.
- Balanç de queixes i denúncies.

En aquests balanços queden recollits molts dels indicadors relacionats amb els projectes pressupostaris. Tots els documents es troben publicats a la web del departament.

Finalment cal dir que moltes de les dades relacionades amb els projectes i que també es poden considerar com indicadors es publiquen en el programes estadístics anuals.

Oficina de l'energia i canvi climàtic:

- Energia.
- Serveis Generals OECC.
- Meteorologia, Climatologia i Nivologia.
- Canvi Climàtic.

D'acord a les previsions dels articles 12 i 13 de la Llei 21/2018, del 13 de setembre, d'impuls de la transició energètica i del canvi climàtic (Litecc), la missió de l'Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic, que integra el Servei meteorològic nacional, és assegurar la implantació progressiva de la política energètica i de lluita contra el canvi climàtic, mitjançant la promoció de l'estalvi energètic, l'eficiència energètica, la diversificació dels recursos energètics, incloent-hi el desenvolupament de fonts d'energia renovable sostenibles, així com l'estudi del fenomen del canvi climàtic, l'inventari nacional de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle (GEH), la mitigació d'aquestes emissions, el foment de l'adaptació i l'augment de la resiliència del país a l'evolució climàtica per limitar-ne els impactes negatius, i l'observació sistemàtica en matèria de meteorologia, nivometeorologia i climatologia.

La seva activitat es centra en:

- Impulsar el marc legal que permeti la implantació de la política energètica i de lluita contra el canvi climàtic.
- Fer el seguiment i analitzar els indicadors de compliment dels objectius.
- Promoure plans, estratègies i accions en concordança amb els objectius i els principis rectors d'aquesta Llei i els acords i convenis internacionals relacionats en matèria d'energia, de meteorologia, de climatologia i de canvi climàtic establerts o ratificats per Andorra.
- Planificar i desenvolupar campanyes de sensibilització de la societat en els àmbits d'actuació de la seva missió.
- Fomentar sinergies per incentivar iniciatives que contribueixin a la consecució dels objectius.
- Promoure accions encaminades a millorar l'adaptació i a augmentar la resiliència del país en relació amb el canvi climàtic i els seus efectes.
- Planificar, mantenir i operar la xarxa nacional d'observació meteorològica.
- Detectar, preveure, informar i avisar dels fenòmens meteorològics i de l'estat del mantell nival.
- Proveir informació i serveis meteorològics adaptats als usuaris.
- Registrar i tractar les dades meteorològiques i climàtiques.
- Estudiar i caracteritzar l'evolució climàtica.
- Representar el país davant els organismes internacionals en matèria d'energia i de canvi climàtic, els organismes meteorològics, centres de predicció d'allaus i climàtics internacionals, i vetllar per l'acompliment de les obligacions assumides pel país davant d'aquests.

En quant a la informació facilitada per l'Oficina de l'energia i del canvi climàtic, es desenvolupen les polítiques d'acció climàtica i energètica següents, al voltant dels eixos temàtics (1) Transició energètica cap a la neutralitat de carboni, (2) Mobilitat sostenible, connectada i segura, (3) Acció climàtica i (4) Servei meteorològic nacional:

- Estratègia energètica nacional i de lluita contra el canvi climàtic 2020-2050.
- Estratègia nacional de mobilitat 2021-2050.
- Pla Renova, d'ajuts per a la millora del parc immobiliari nacional, la millora de l'eficiència energètica dels edificis i l'ús de les energies renovables.
- Servei meteorològic nacional, i la coordinació i cooperació amb els serveis veïns competents en la matèria.
- Acció transfronterera activa en el marc de l'Observatori Pirinenc del Canvi Climàtic de la Comunitat de Treball dels Pirineus.
- Acció regional, en el marc de xarxes com ara, la RIOCC i la CIMHET.
- Acció internacional. En destaquen, el conveni marc de Nacions Unides sobre el canvi climàtic (informes biennals, comunicacions nacionals i compromisos adquirits pel país prop de la comunitat internacional), l'Acord de París sobre el Clima, i el conveni de l'Organització Meteorològica Mundial.
- Desplegament reglamentari de la Llei 21/2018, del 13 de setembre, d'impuls de la transició energètica i del canvi climàtic (Litecc).

Al lloc web de l'Oficina de l'energia i del canvi climàtic es pot descarregar per consulta, el resum de l'acció climàtica del Govern d'Andorra.

Cos de banders:

- Cos de banders.
- PG dir. i serveis generals Medi Ambient.

El pressupost de l'exercici preveu la dotació econòmica dels projectes i els recursos humans necessaris per a dur-los a terme i objectius i indicadors.

Seguretat dels sistemes informàtics

Com a part de l'anàlisi i avaluació del control intern, s'ha sol·licitat al departament d'informàtica de Govern informació sobre aspectes relacionats amb la seguretat de les aplicacions informàtiques de Recursos Humans, del Departament de Tributs i Fronteres, l'AS400 i de tràmits, i la gestió dels seus usuaris.

De la informació obtinguda s'han observat les debilitats següents:

- No s'ha realitzat una auditoria de seguretat informàtica a efectes d'avaluar la possible existència de debilitats.
- No totes les aplicacions informàtiques obliguen a canviar periòdicament les contrasenyes d'accés als usuaris.

- Les aplicacions informàtiques no emmagatzemen un històric de contrasenyes que impedeixi repetir les darreres contrasenyes establertes.
- No hi ha establerts procediments de revisió periòdica d'usuaris i accessos.

2.8. Evolució de les magnituds i ratis principals

Es presenta a continuació l'evolució de les magnituds i ratis principals de la gestió economicofinancera de l'entitat:

Resum pressupost inicial d'ingressos

Pressupost d'ingressos	Pressupost 2014	Pressupost 2015	Pressupost 2016	Pressupost 2017	Pressupost 2018	Pressupost 2019	Pressupost 2020	Pressupost 2021
1. Impostos directes	48.493.250	68.883.418	61.120.286	74.228.539	74.444.670	81.759.944	87.732.627	67.157.280
2. Impostos indirectes	277.844.213	294.796.059	278.699.279	280.828.668	291.989.241	303.983.855	296.875.176	283.445.660
3. Taxes i altres ingressos	24.424.570	24.474.760	25.343.439	25.043.496	25.657.724	25.368.107	26.203.285	27.022.716
4. Transferències corrents	1.500.000	-	-	-	-	-	-	53.058
5. Ingressos patrimonials	11.482.301	10.862.281	29.845.368	35.018.371	32.940.007	33.659.145	36.246.684	20.137.847
Ingressos corrents	***363.744.334***	***399.016.518***	***395.008.372***	***415.119.074***	***425.031.642***	***444.771.051***	***447.057.772***	***397.816.561***
6. Alienació d'inversions	-	-	-	-	-	-	-	10.000
Ingressos de capital	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***10.000***
8. Actius financers	72.867	1.514.415	1.640.462	3.935.024	1.003.819	560.204	100.000	84.794.800
9. Passius financers	204.769.548	389.339.484	451.211.678	490.595.414	231.240.224	369.680.001	356.813.528	225.000.000
Total actius i passius financers	***204.842.415***	***390.853.899***	***452.852.140***	***494.530.438***	***232.244.043***	***370.240.205***	***356.913.528***	***309.794.800***
Total ingressos	**568.586.749**	**789.870.417**	**847.860.512**	**909.649.512**	**657.275.685**	**815.011.256**	**803.971.301**	**707.621.361**

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Resum pressupost inicial de despeses

Pressupost de despeses	Pressupost 2014	Pressupost 2015	Pressupost 2016	Pressupost 2017	Pressupost 2018	Pressupost 2019	Pressupost 2020	Pressupost 2021
1. Despeses de personal	96.689.102	104.422.965	107.987.838	107.798.666	110.745.447	119.202.031	123.127.167	117.853.944
2. Consum de béns corrents i serveis	48.169.838	47.922.469	50.849.183	49.743.837	53.408.710	52.370.882	53.348.512	53.201.024
3. Despeses financeres	23.047.566	19.396.512	18.217.580	15.811.249	13.220.457	13.372.765	13.836.554	14.593.903
4. Transferències corrents	123.013.817	143.151.149	191.853.938	206.863.584	212.634.198	214.981.456	200.560.727	211.062.811
Despeses corrents	***290.920.323***	***314.893.095***	***368.908.539***	***380.217.336***	***390.008.812***	***399.927.134***	***390.872.961***	***396.711.682***
6. Inversions reals	50.517.604	50.261.628	48.374.244	52.023.105	49.404.644	43.054.318	43.946.282	33.793.106
7. Transferències de capital	56.298.552	59.934.641	5.952.105	8.346.942	11.283.327	14.927.047	35.359.274	32.800.605
Despeses de capital	***106.816.156***	***110.196.269***	***54.326.349***	***60.370.047***	***60.687.971***	***57.981.365***	***79.305.556***	***66.593.711***
8. Actius financers	2.116.231	1.478.621	1.944.490	953.476	1.193.999	813.893	4.296.927	11.444.306
9. Passius financers	168.734.039	363.302.432	422.681.134	468.108.653	205.384.904	356.288.864	329.495.856	232.871.662
Total actius i passius financers	***170.850.270***	***364.781.053***	***424.625.624***	***469.062.129***	***206.578.903***	***357.102.757***	***333.792.783***	***244.315.968***
Total despeses	**568.586.749**	**789.870.417**	**847.860.512**	**909.649.512**	**657.275.686**	**815.011.256**	**803.971.301**	**707.621.361**

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Resum pressupost inicial d'ingressos sense actius i passius financers

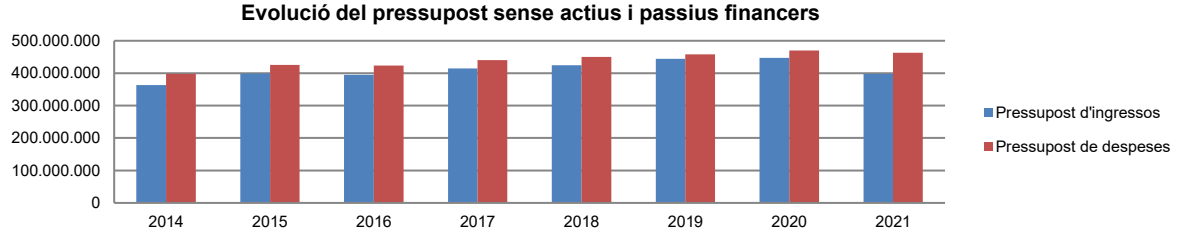
Pressupost d'ingressos	Pressupost 2014	Pressupost 2015	Pressupost 2016	Pressupost 2017	Pressupost 2018	Pressupost 2019	Pressupost 2020	Pressupost 2021
1. Impostos directes	48.493.250	68.883.418	61.120.286	74.228.539	74.444.670	81.759.944	87.732.627	67.157.280
2. Impostos indirectes	277.844.213	294.796.059	278.699.279	280.828.668	291.989.241	303.983.855	296.875.176	283.445.660
3. Taxes i altres ingressos	24.424.570	24.474.760	25.343.439	25.043.496	25.657.724	25.368.107	26.203.285	27.022.716
4. Transferències corrents	1.500.000	-	-	-	-	-	-	53.058
5. Ingressos patrimonials	11.482.301	10.862.281	29.845.368	35.018.371	32.940.007	33.659.145	36.246.684	20.137.847
Ingressos corrents	***363.744.334***	***399.016.518***	***395.008.372***	***415.119.074***	***425.031.642***	***444.771.051***	***447.057.772***	***397.816.561***
6. Alienació d'inversions	-	-	-	-	-	-	-	10.000
Ingressos de capital	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***10.000***
Total ingressos	**363.744.334**	**399.016.518**	**395.008.372**	**415.119.074**	**425.031.642**	**444.771.051**	**447.057.772**	**397.826.561**

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Resum pressupost inicial de despeses sense actius i passius financers

Pressupost de despeses	Pressupost 2014	Pressupost 2015	Pressupost 2016	Pressupost 2017	Pressupost 2018	Pressupost 2019	Pressupost 2020	Pressupost 2021
1. Despeses de personal	96.689.102	104.422.965	107.987.838	107.798.666	110.745.447	119.202.031	123.127.167	117.853.944
2. Consum de béns corrents i serveis	48.169.838	47.922.469	50.849.183	49.743.837	53.408.710	52.370.882	53.348.512	53.201.024
3. Despeses financeres	23.047.566	19.396.512	18.217.580	15.811.249	13.220.457	13.372.765	13.836.554	14.593.903
4. Transferències corrents	123.013.817	143.151.149	191.853.938	206.863.584	212.634.198	214.981.456	200.560.727	211.062.811
Despeses corrents	***290.920.323***	***314.893.095***	***368.908.539***	***380.217.336***	***390.008.812***	***399.927.134***	***390.872.961***	***396.711.682***
6. Inversions reals	50.517.604	50.261.628	48.374.244	52.023.105	49.404.644	43.054.318	43.946.282	33.793.106
7. Transferències de capital	56.298.552	59.934.641	5.952.105	8.346.942	11.283.327	14.927.047	35.359.274	32.800.605
Despeses de capital	***106.816.156***	***110.196.269***	***54.326.349***	***60.370.047***	***60.687.971***	***57.981.365***	***79.305.556***	***66.593.711***
Total despeses	**397.736.479**	**425.089.364**	**423.234.888**	**440.587.383**	**450.696.783**	**457.908.499**	**470.178.517**	**463.305.393**

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost d'ingressos

Pressupost d'ingressos	Liquidat 2014	Liquidat 2015	Liquidat 2016	Liquidat 2017	Liquidat 2018	Liquidat 2019	Liquidat 2020	Liquidat 2021 (*)
1. Impostos directes	60.613.410	68.251.836	82.922.927	71.269.094	84.361.323	88.070.978	87.698.979	117.131.311
2. Impostos indirectes	271.078.124	269.069.479	290.740.248	292.923.122	288.241.145	287.028.310	218.831.688	236.181.278
3. Taxes i altres ingressos	29.124.379	28.844.463	24.684.394	26.920.006	25.454.858	33.090.923	23.294.993	29.403.783
4. Transferències corrents	50.220	54.737	67.051	56.522	99.960	106.145	3.649.453	6.799.400
5. Ingressos patrimonials	10.161.649	23.534.326	40.374.103	32.018.699	34.151.579	33.919.150	65.021.317	24.119.478
Ingressos corrents	***371.027.782***	***389.754.841***	***438.788.723***	***423.187.443***	***432.308.865***	***442.215.506***	***398.496.430***	***413.635.250***
6. Alienació d'inversions	10.271	4.433	13.983	166.014	30.084	10.000	5.441	18.200
7. Transferències de capital	500.000	1.000.000	-	-	-	-	-	610.000
Ingressos de capital	***510.271***	***1.004.433***	***13.983***	***166.014***	***30.084***	***10.000***	***5.441***	***628.200***
8. Actius financers	1.568.692	1.935.497	3.899.873	5.576.742	3.521.053	175.114	2.400.282	134.531
9. Passius financers	200.604.825	384.370.393	726.254.652	522.711.135	231.484.388	373.704.936	560.952.599	682.632.443
Total actius i passius financers	***202.173.517***	***386.305.890***	***730.154.525***	***528.287.877***	***235.005.441***	***373.880.050***	***563.352.881***	***682.766.974***
Total ingressos	**573.711.570**	**777.065.164**	**1.168.957.231**	**951.641.334**	**667.344.390**	**816.105.556**	**961.854.752**	**1.097.030.424**

(*) Durant aquest exercici el Govern ha finançat parcialment el seu pressupost amb incorporació de romanents d'exercicis anteriors
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost de despeses

Pressupost de despeses	Liquidat 2014	Liquidat 2015	Liquidat 2016	Liquidat 2017	Liquidat 2018	Liquidat 2019	Liquidat 2020	Liquidat 2021
1. Despeses de personal	96.458.899	100.155.098	105.643.932	110.772.164	114.874.954	117.837.112	118.045.641	116.842.820
2. Consum de béns corrents i serveis	43.919.867	45.385.225	44.004.239	45.024.891	49.956.638	44.549.006	45.529.928	45.428.381
3. Despeses financeres	21.378.312	17.488.129	16.212.060	13.773.686	13.069.452	12.410.964	13.092.121	19.389.111
4. Transferències corrents	119.486.852	137.135.323	200.072.390	198.691.070	211.241.600	209.004.637	261.570.334	252.462.561
Despeses corrents	***281.243.930***	***300.163.775***	***365.932.621***	***368.261.811***	***389.142.644***	***383.801.719***	***438.238.024***	***434.122.873***
6. Inversions reals	40.247.252	45.963.100	44.514.642	39.862.326	38.058.562	45.173.410	33.589.007	25.332.930
7. Transferències de capital	55.397.516	57.888.262	5.749.457	6.147.725	7.338.259	9.860.238	31.306.605	32.638.733
Despeses de capital	***95.644.768***	***103.851.362***	***50.264.099***	***46.010.051***	***45.396.821***	***55.033.648***	***64.895.612***	***57.971.663***
8. Actius financers	1.349.851	9.639.799	18.979.376	880.481	509.613	1.240.691	84.537.181	111.860.589
9. Passius financers	168.701.093	380.039.037	694.344.042	541.604.286	237.033.253	356.219.028	372.457.544	484.951.699
Total actius i passius financers	***170.050.944***	***389.678.836***	***713.323.418***	***542.484.767***	***237.542.866***	***357.459.719***	***456.994.725***	***596.812.288***
Total despeses	**546.939.642**	**793.693.973**	**1.129.520.138**	**956.756.629**	**672.082.331**	**796.295.086**	**960.128.361**	**1.088.906.824**

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost d'ingressos sense actius i passius financers

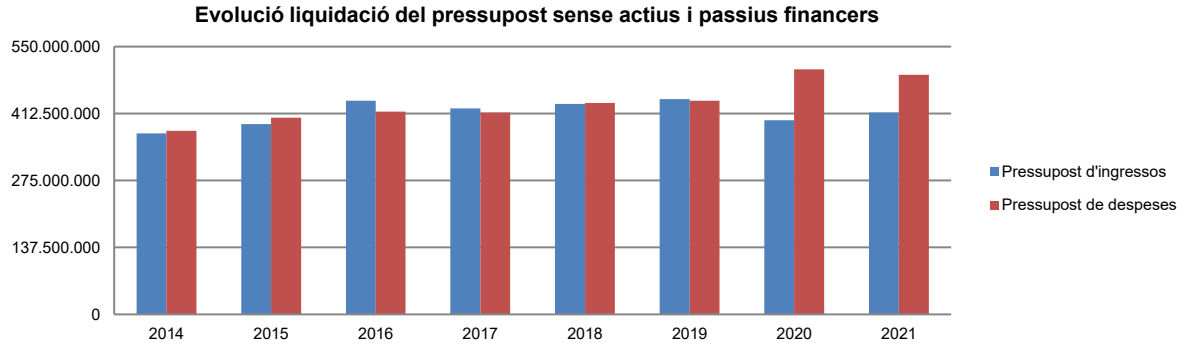
Pressupost d'ingressos	Liquidat 2014	Liquidat 2015	Liquidat 2016	Liquidat 2017	Liquidat 2018	Liquidat 2019	Liquidat 2020	Liquidat 2021
1. Impostos directes	60.613.410	68.251.836	82.922.927	71.269.094	84.361.323	88.070.978	87.698.979	117.131.311
2. Impostos indirectes	271.078.124	269.069.479	290.740.248	292.923.122	288.241.145	287.028.310	218.831.688	236.181.278
3. Taxes i altres ingressos	29.124.379	28.844.463	24.684.394	26.920.006	25.454.858	33.090.923	23.294.993	29.403.783
4. Transferències corrents	50.220	54.737	67.051	56.522	99.960	106.145	3.649.453	6.799.400
5. Ingressos patrimonials	10.161.649	23.534.326	40.374.103	32.018.699	34.151.579	33.919.150	65.021.317	24.119.478
Ingressos corrents	***371.027.782***	***389.754.841***	***438.788.723***	***423.187.443***	***432.308.865***	***442.215.506***	***398.496.430***	***413.635.250***
6. Alienació d'inversions	10.271	4.433	13.983	166.014	30.084	10.000	5.441	18.200
7. Transferències de capital	500.000	1.000.000	-	-	-	-	-	610.000
Ingressos de capital	***510.271***	***1.004.433***	***13.983***	***166.014***	***30.084***	***10.000***	***5.441***	***628.200***
Total ingressos	**371.538.053**	**390.759.274**	**438.802.706**	**423.353.457**	**432.338.949**	**442.225.506**	**398.501.871**	**414.263.450**

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost de despeses sense actius i passius financers

Pressupost de despeses	Liquidat 2014	Liquidat 2015	Liquidat 2016	Liquidat 2017	Liquidat 2018	Liquidat 2019	Liquidat 2020	Liquidat 2021
1. Despeses de personal	96.458.899	100.155.098	105.643.932	110.772.164	114.874.954	117.837.112	118.045.641	116.842.820
2. Consum de béns corrents i serveis	43.919.867	45.385.225	44.004.239	45.024.891	49.956.638	44.549.006	45.529.928	45.428.381
3. Despeses financeres	21.378.312	17.488.129	16.212.060	13.773.686	13.069.452	12.410.964	13.092.121	19.389.111
4. Transferències corrents	119.486.852	137.135.323	200.072.390	198.691.070	211.241.600	209.004.637	261.570.334	252.462.561
Despeses corrents	***281.243.930***	***300.163.775***	***365.932.621***	***368.261.811***	***389.142.644***	***383.801.719***	***438.238.024***	***434.122.873***
6. Inversions reals	40.247.252	45.963.100	44.514.642	39.862.326	38.058.562	45.173.410	33.589.007	25.332.930
7. Transferències de capital	55.397.516	57.888.262	5.749.457	6.147.725	7.338.259	9.860.238	31.306.605	32.638.733
Despeses de capital	***95.644.768***	***103.851.362***	***50.264.099***	***46.010.051***	***45.396.821***	***55.033.648***	***64.895.612***	***57.971.663***
Total despeses	**376.888.698**	**404.015.137**	**416.196.720**	**414.271.862**	**434.539.465**	**438.835.367**	**503.133.636**	**492.094.536**

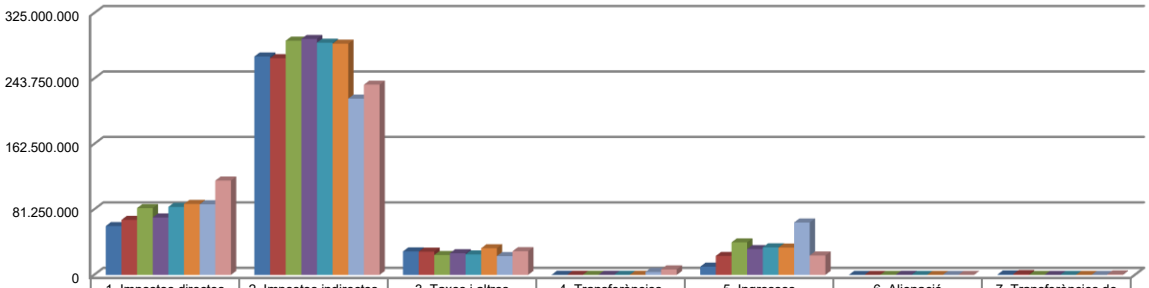
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

La distribució de les liquidacions sense els actius i passius financers d'ingressos i despeses dels darrers exercicis es representa gràficament en els quadres següents:

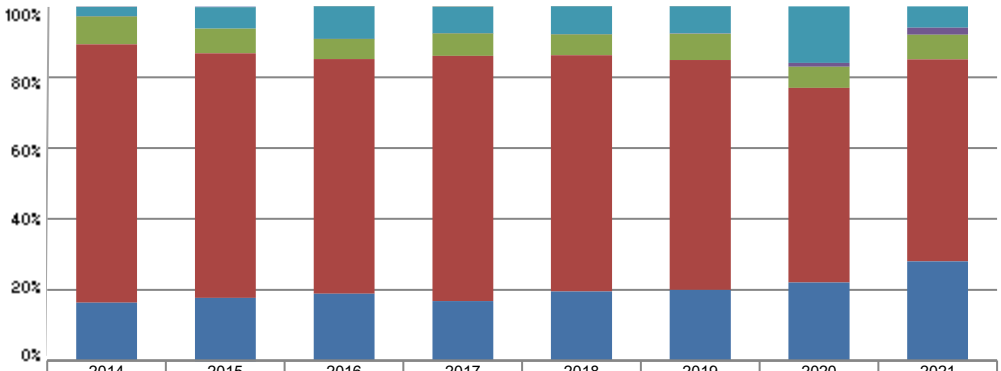
Liquidació pressupost ingressos sense actius i passius financers valor absolut

	1. Impostos directes	2. Impostos indirectes	3. Taxes i altres ingressos	4. Transferències corrents	5. Ingressos patrimonials	6. Alienació d'inversions	7. Transferències de capital
2014	60.613.410	271.078.124	29.124.379	50.220	10.161.649	10.271	500.000
2015	68.251.836	269.069.479	28.844.463	54.737	23.534.326	4.433	1.000.000
2016	82.922.927	290.740.248	24.684.394	67.051	40.374.103	13.983	-
2017	71.269.094	292.923.122	26.920.006	56.522	32.018.699	166.014	-
2018	84.361.323	288.241.145	25.454.858	99.960	34.151.579	30.084	-
2019	88.070.978	287.028.310	33.090.923	106.145	33.919.150	10.000	-
2020	87.698.979	218.831.688	23.294.993	3.649.453	65.021.317	5.441	-
2021	117.131.311	236.181.278	29.403.783	6.799.400	24.119.478	18.200	610.000

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

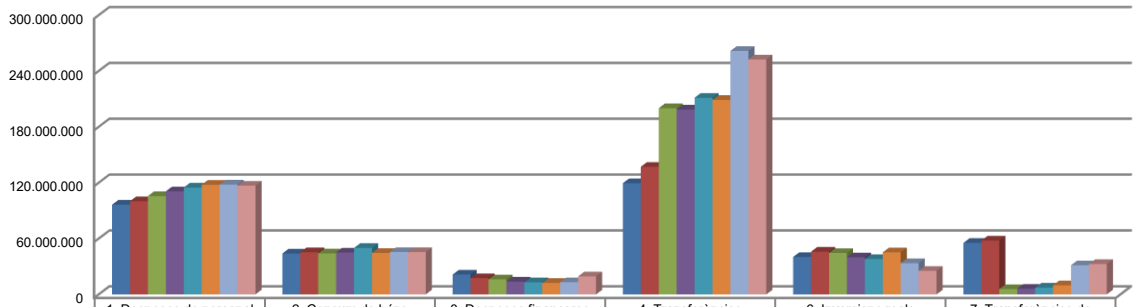
Liquidació pressupost ingressos sense actius i passius financers valor relatiu

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1. Impostos directes	16%	18%	19%	17%	20%	20%	22%	28%
2. Impostos indirectes	73%	69%	66%	69%	67%	65%	55%	57%
3. Taxes i altres ingressos	8%	7%	6%	6%	6%	7%	6%	7%
4. Transferències corrents	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	2%
5. Ingressos patrimonials	3%	6%	9%	8%	8%	8%	16%	6%
6. Alienació d'inversions	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
7. Transferències de capital	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern

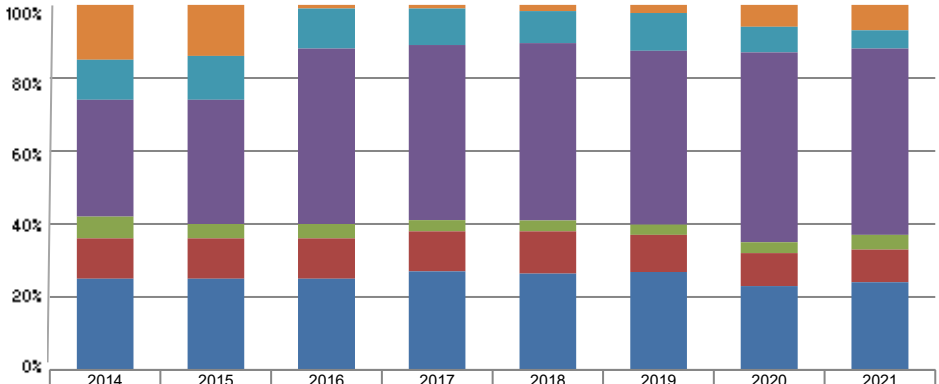
Liquidació pressupost despeses sense actius i passius financers valor absolut

	1. Despeses de personal	2. Consum de béns corrents i serveis	3. Despeses financeres	4. Transferències corrents	6. Inversions reals	7. Transferències de capital
2014	96.458.899	43.919.867	21.378.312	119.486.852	40.247.252	55.397.516
2015	100.155.098	45.385.225	17.488.129	137.135.323	45.963.100	57.888.262
2016	105.643.932	44.004.239	16.212.060	200.072.390	44.514.642	5.749.457
2017	110.772.164	45.024.891	13.773.686	198.691.070	39.862.326	6.147.725
2018	114.874.954	49.956.638	13.069.452	211.241.600	38.058.562	7.338.259
2019	117.837.112	44.549.006	12.410.964	209.004.637	45.173.410	9.860.238
2020	118.045.641	45.529.928	13.092.121	261.570.334	33.589.007	31.306.605
2021	116.842.820	45.428.381	19.389.111	252.462.561	25.332.930	32.638.733

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Liquidació pressupost despeses sense actius i passius financers valor relatiu

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1. Despeses de personal	25%	25%	25%	27%	26%	27%	23%	24%
2. Consum de béns corrents i serveis	11%	11%	11%	11%	11%	10%	9%	9%
3. Despeses financeres	6%	4%	4%	3%	3%	3%	3%	4%
4. Transferències corrents	32%	34%	48%	48%	49%	48%	52%	51%
6. Inversions reals	11%	12%	11%	10%	9%	10%	7%	5%
7. Transferències de capital	15%	14%	1%	1%	2%	2%	6%	7%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern

Resultat pressupostari, variació d'actius i passius financers i romanent de tresoreria

Es presenta a continuació l'evolució del resultat pressupostari i la variació d'actius i passius financers:

Descripció	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Total ingressos liquidats	573.711.570	777.065.164	1.168.957.231	951.641.334	667.344.390	816.105.556	961.854.752	1.097.030.424
Total despeses liquidades	546.939.642	793.693.973	1.129.520.138	956.756.629	672.082.331	796.295.086	960.128.361	1.088.906.824
Resultat pressupostari	**26.771.928**	**-16.628.809**	**39.437.093**	**-5.115.295**	**-4.737.941**	**19.810.470**	**1.726.391**	**8.123.600**

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Descripció	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Actius i passius financers liquidats (ingressos)	202.173.517	386.305.890	730.154.525	528.287.877	235.005.441	373.880.050	563.352.881	682.766.974
Actius i passius financers liquidats (despeses)	170.050.944	389.678.836	713.323.418	542.484.767	237.542.866	357.459.719	456.994.725	596.812.288
Variació d'actius i passius financers	**32.122.573**	**-3.372.946**	**16.831.107**	**-14.196.890**	**-2.537.425**	**16.420.331**	**106.358.156**	**85.954.686**

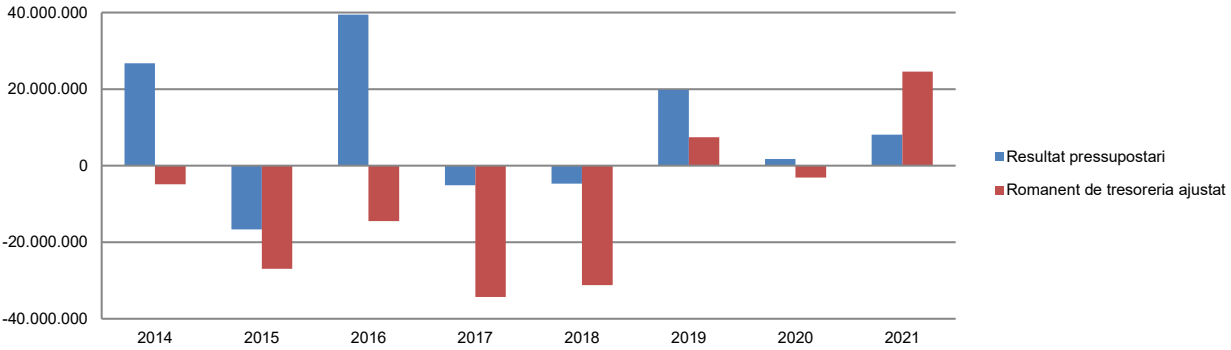
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

La variació i evolució del romanent de tresoreria considerant, en cas que n'hi hagi, aquelles incidències més significatives detectades i indicades en els corresponents informes de fiscalització presenta el següent detall:

Descripció	RT Ajustat 2014	RT Ajustat 2015	RT Ajustat 2016	RT Ajustat 2017	RT Ajustat 2018	RT Ajustat 2019	RT Ajustat 2020	RT Ajustat 2021
1. (+) Drets pendents de cobrament	51.908.000	29.769.000	38.357.013	35.912.872	32.737.741	70.581.375	61.248.706	98.755.208
2. (-) Obligacions pendents de pagament	-60.926.000	-62.446.000	-59.526.304	-76.803.479	-79.434.208	-84.466.361	-88.225.333	-105.575.331
3. (+) Fons líquids	4.121.000	5.768.000	6.661.928	6.543.316	15.442.989	21.347.592	23.888.702	31.374.456
Romanent de tresoreria total (1-2+3)	**-4.897.000**	**-26.909.000**	**-14.507.363**	**-34.347.291**	**-31.253.478**	**7.462.606**	**-3.087.925**	**24.554.333**
I. Romanent de tresoreria afectat	27.879.000	28.054.000	18.839.552	18.560.546	19.049.183	32.974.753	17.781.583	17.832.868
II. Romanent de tresoreria no afectat	-32.776.000	-54.963.000	-33.346.915	-52.907.837	-50.302.661	-25.512.147	-20.869.508	6.721.465
Romanent de tresoreria total (1-2+3)=(I+II)	**-4.897.000**	**-26.909.000**	**-14.507.363**	**-34.347.291**	**-31.253.478**	**7.462.606**	**-3.087.925**	**24.554.333**

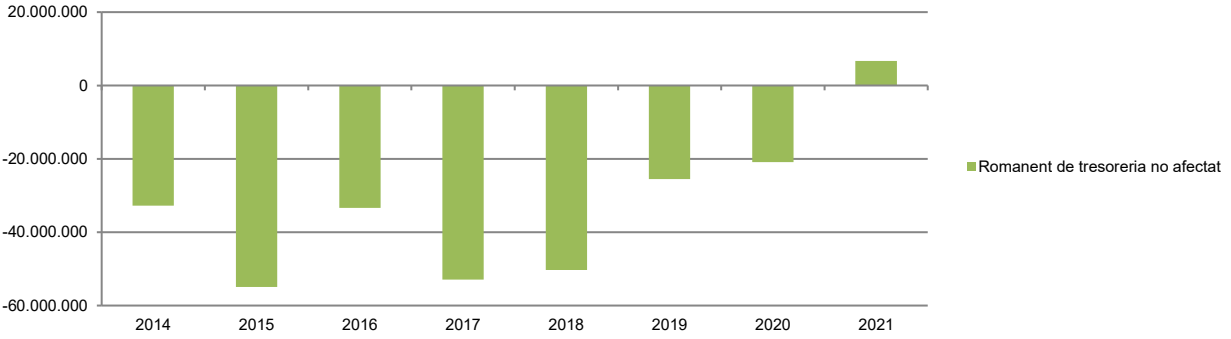
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Evolució resultat pressupostari i romanent de tresoreria

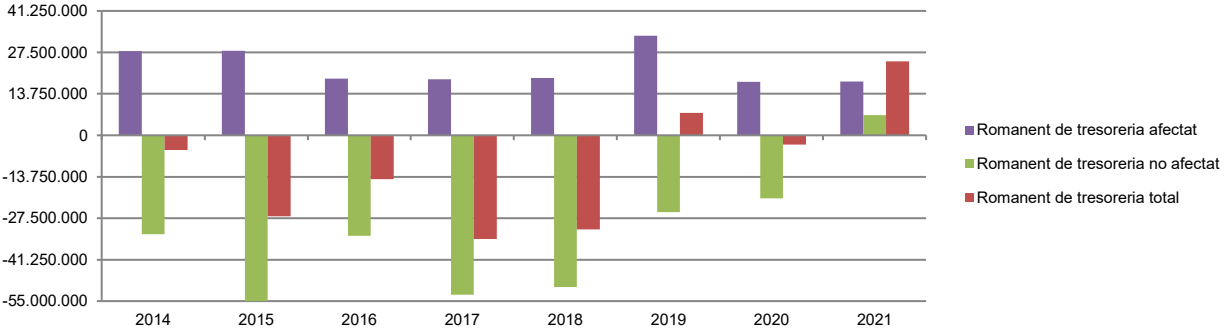
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Evolució romanent de tresoreria no afectat

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Evolució detallada romanent de tresoreria

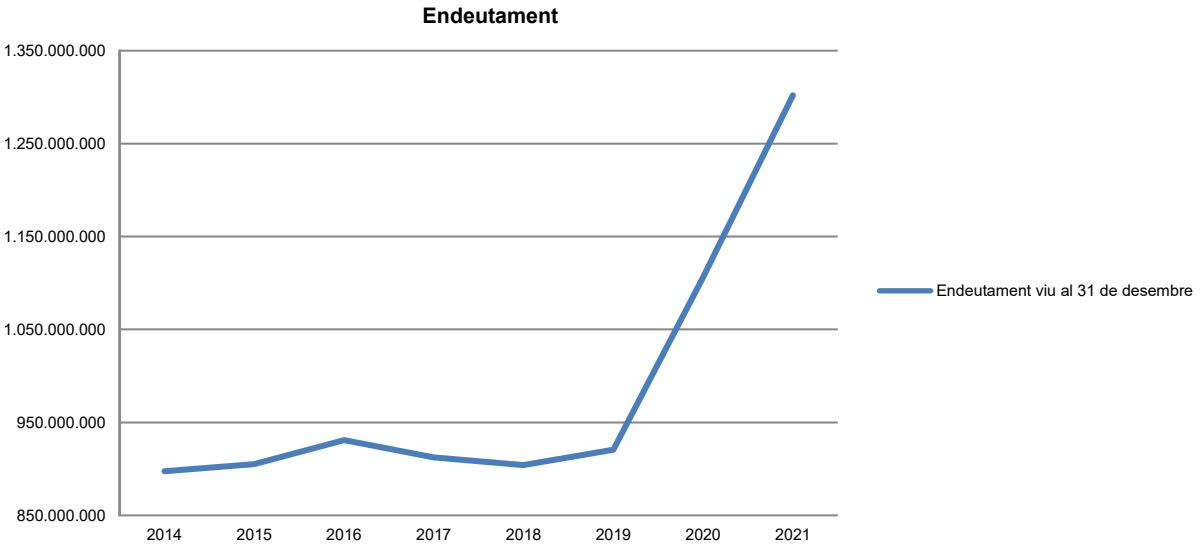
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Endeutament

Es presenta a continuació l'evolució de l'endeutament:

Concepte	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Endeutament viu al 31 de desembre	897.495.000	905.065.869	931.124.714	912.377.635	904.033.385	920.815.658	1.105.951.051	1.302.000.000

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Indicadors i ratis

Indicadors pressupostaris			Exercici 2017	Exercici 2018	Exercici 2019	Exercici 2020	Exercici 2021
Grau de modificacions del pressupost (La proximitat al 0% mostra una menor necessitat de modificar les previsions inicials estimades)	=	Modificacions del pressupost / Previsions inicials	9,3%	10,7%	4,8%	27,7%	61,6%
Grau de liquidació de drets (Mostra el grau de realització dels ingressos previstos. La proximitat al 100% indica una bona previsió d'ingressos)	=	Drets liquidats / Previsions definitives d'ingressos - Incorporació del romanent de tresoreria	104,6%	101,5%	100,1%	119,6%	176,1%
Grau de liquidació d'obligacions (Mostra el grau de realització de les despeses previstes. No hauria d'excedir el 100%)	=	Obligacions liquidades / Previsions definitives de despeses	96,2%	92,4%	93,2%	93,5%	95,2%
% que representen les despeses de personal (% que representen les despeses de personal sobre el total de despeses de l'exercici. Caldria considerar que un valor superior al 40% podria ser indicatiu d'una possible estructura de personal sobredimensionada)	=	Obligacions liquidades capítol 1 / Obligacions liquidades totals	11,6%	17,1%	14,8%	12,3%	10,7%
% que representen les despeses corrents (% que representen les despeses en béns corrents i serveis de titularitat de l'entitat sobre el total de despeses de l'exercici)	=	Obligacions liquidades capítol 2 / Obligacions liquidades totals	4,7%	7,4%	5,6%	4,7%	4,2%
% que representen les despeses per transferències corrents	=	Obligacions liquidades capítol 4 / Obligacions liquidades totals	20,8%	31,4%	26,2%	27,2%	23,2%
Esforç inversor (% de despeses que corresponen a la realització d'inversions en l'exercici. La realització d'inversions es troba relacionada amb l'adquisició, ampliació, conservació o millora de les infraestructures i béns de capital)	=	Obligacions liquidades capítol 6 / Obligacions liquidades totals	4,2%	5,7%	5,7%	3,5%	2,3%
Estalvi brut (El seu valor ha de ser positiu. Capacitat dels ingressos corrents per finançar despeses de capital)	=	(Drets liquidats operacions corrents - Obligacions liquidades operacions corrents) / Drets liquidats operacions corrents	13,0%	10,0%	13,2%	-10,0%	-5,0%
Estalvi net (El seu valor ha de ser positiu. Un valor negatiu indica que no es disposa de recursos corrents suficients per finançar l'amortització del deute formalitzat)	=	(Drets liquidats operacions corrents - Obligacions liquidades operacions corrents - Passius financers) / Drets liquidats operacions corrents	-115,0%	-44,8%	-67,3%	-103,4%	-122,2%
Autonomia (Capacitat de finançament sense transferències externes. No inclosos capítols 4 i 7)	=	Drets liquidats totals - Transferències / Drets liquidats totals	100,0%	100,0%	100,0%	99,6%	99,3%
Autonomia fiscal (Capacitat de finançament amb els tributs liquidats)	=	Drets liquidats tributs (cap. 1, 2 i 3) / Drets liquidats totals	41,1%	59,6%	50,0%	34.3%	34.9%
Finançament endeutament (Representa el % dels ingressos finançats amb endeutament)	=	Drets liquidats passius financers (cap. 9 ingressos) / Drets liquidats totals	54,9%	34,7%	45,8%	58,3%	62,2%
Ratis per habitants			**Exercici 2017**	**Exercici 2018**	**Exercici 2019**	**Exercici 2020**	**Exercici 2021**
Població: nombre d'habitants		Segons departament d'Estadística	80.209	80.275	81.748	82.887	84.383
Ingressos tributaris per habitant	=	Drets liquidats tributs (cap. 1, 2 i 3) / Població	4.876	4.959	4.993	3.979	4.535
Despeses per habitant	=	Obligacions reconegudes / Població	11.928	8.372	9.741	11.584	12.904
Endeutament per habitant	=	Endeutament total / Població	11.375	11.262	11.264	13.343	15.430
Càrrega financera per habitant	=	Càrrega financera total / Població	172	163	152	158	230
Ratis de liquiditat			**Exercici 2017**	**Exercici 2018**	**Exercici 2019**	**Exercici 2020**	**Exercici 2021**
Fons de maniobra (Hauria de tenir valor positiu)	=	Actiu corrent - Passiu corrent	-220.153.438	-375.520.759	-327.970.961	-178.235.622	-301.689.525
Rati de liquiditat (El valor hauria de fluctuar entre el 150% i 200%)	=	Actiu corrent / Passiu corrent	28,2%	19,9%	27,2%	50,5%	51,8%
Rati de tresoreria (Valor pròxim al 100%)	=	Efectiu i altres actius líquids equivalents / Passiu corrent	7,1%	5,6%	4,7%	29,1%	34,9%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

Relatives a la comptabilitat pública

- S'han comptabilitzat en data 2 de febrer de 2022 pagaments per import de 21.979.520 euros corresponents a despeses liquidades en el pressupost de 2021 que s'haurien d'haver comptabilitzat durant l'exercici 2021. En conseqüència el saldo de tresoreria està sobrevalorat en l'import indicat. (nota 2.3.1)
- A 31 de desembre de 2021 la provisió de deteriorament dels drets pendents de cobrament està infravalorada en 12.733.293 euros. (nota 2.3.3)
- A 31 de desembre de 2020 el saldo de deutors per ingressos meritats de l'IRPF està infravalorat en 11.539.685 euros i el saldo per ingressos meritats de l'Impost de societats està infravalorat en 27.005.773 euros. Així mateix, a 31 de desembre de 2021, el saldo de deutors per ingressos meritats de l'IRPF està infravalorat en 11.217.359 euros i el saldo per ingressos meritats de l'Impost de societats està infravalorat 29.050.248 euros. (nota 2.3.3)
- L'emissió de deute públic en la modalitat de bons cupó periòdic del 19 de desembre de 2019, per un import nominal de 150.000.000 euros té venciment el 19 de desembre de 2022, pel que aquest deute s'havia de classificar en l'epígraf dels passius financers corrents de l'Estat de situació financera. (nota 2.3.11).
- L'efecte de les observacions descrites anteriorment sobre l'estat de situació financera i l'estat del rendiment financer es mostren en els quadres següents:

Estat de situació financera

Actius	Comptes Govern 31.12.21.	Ajustos	Ajustat 31.12.21
Actius corrents	**324.513.206**	**5.554.794**	**330.068.000**
Efectius i equivalents a l'efectiu	218.458.058	-21.979.520	196.478.538
Comptes a cobrar sense contraprestació	101.690.789	27.534.314	129.225.103
Total general	**1.393.778.640**	**5.554.794**	**1.399.333.434**
Passius	**Comptes Govern 31.12.21.**	**Ajustos**	**Ajustat 31.12.21**
Passius corrents	**626.202.731**	**128.020.480**	**754.223.211**
Comptes a pagar	121.187.523	-21.979.520	99.208.003
Passius financers	477.383.529	150.000.000	627.383.529
Passius no corrents	**1.464.816.225**	**-150.000.000**	**1.314.816.225**
Passius financers	996.308.638	-150.000.000	846.308.638
Actius nets/Patrimoni	**-697.240.315**	**27.534.314**	**-669.706.001**
Resultats d'exercicis anteriors	-489.817.467	38.545.458	-451.272.009
Resultat de l'exercici	-97.619.828	-11.011.144	-108.630.972
Total general	**1.393.778.640**	**5.554.794**	**1.399.333.435**

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Estat del rendiment financer

	Comptes Govern 31.12.21.	Ajustos	Ajustat 31.12.21
Ingressos	**438.197.206**	**1.722.149**	**439.919.355**
Transaccions sense contraprestació	372.509.765	1.722.149	374.231.914
Impostos	346.066.306	1.722.149	347.788.455
Despeses	**535.817.035**	**12.733.293**	**548.550.328**
Despeses de depreciació i amortització	49.268.427	12.733.293	62.001.720
Resultat del període	**-97.619.828**	**-11.011.144**	**-108.630.972**

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Altres observacions

- D'acord amb allò indicat en els articles 56 i 59 de la LBOT l'òrgan competent hauria d'adoptar les resolucions per tal de declarar la prescripció dels deutes prescrits o la insolvència dels obligats tributaris i regularitzar els saldos comptables que corresponguin. (nota 2.3.3)
- El Govern no va incloure en el projecte de pressupost general per a l'exercici 2020 el crèdit plurianual de 200.000 euros establert en el conveni subscrit amb FEDA, el qual té per objecte implementar els serveis d'aparcament de la plataforma de gestió de la mobilitat intermodal, pel que, d'acord amb els termes del conveni, aquest quedaria resolt. No obstant, en data 29 de desembre de 2021 es va registrar el compromís de despesa per import de 315.000 euros, el qual s'ha reconduït al pressupost de l'exercici 2022, per donar cobertura a les despeses del conveni quantificades en 315.000 euros, dels quals 104.500 euros corresponen a l'any 2020 i 209.000 euros a l'any 2021. Aquesta despesa i el passiu corresponent no ha estat provisionada en els comptes de l'exercici 2021. (nota 2.3.9)

4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS

Les observacions i recomanacions formulades en exercicis anteriors, que deriven de fets que segueixen pendents o de pràctiques que s'han mantingut en aquest exercici, amb les corresponents matisacions o actualitzacions en el cas que n'hi hagi, es recullen a continuació:

Relatives a la comptabilitat pública

- La normativa bàsica en relació a la gestió economicofinancera de les entitats públiques d'àmbit estatal es recull en la LGFP, les NICSP i la Llei del pressupost vigent per a l'exercici. Cap d'aquests textos defineix una estructura pressupostària. Es recomana que s'aprovi una estructura pressupostària d'obligat compliment, que hauria de definir de forma clara els comptes pressupostaris que s'han d'utilitzar en l'elaboració del pressupost, tant per ingressos com per despeses, i la correlació amb els comptes definits en les normes comptables. (nota 2.1.1)
- Contràriament al disposat en la LGFP, el Govern no enregistra comptablement les operacions que afecten l'estat d'ingressos de les modificacions

pressupostàries i igualment no es registren en les previsions pressupostàries d'ingressos les operacions que es deriven de les modificacions que s'aproven. (nota 2.1.2)

- El Govern ha aprovat modificacions pressupostàries per import de 743.223 euros en dates properes al tancament de l'exercici, quan, en el moment d'adquirir els compromisos, no existia la consignació pressupostària adequada i suficient per atendre'ls, la qual cosa seria contrària a l'article 15.2 de la LGFP. (nota 2.1.2)
- S'observen transferències de crèdit per un import total de 982.987 euros, que minoren crèdits de despeses de capital que prèviament havien estat incrementades mitjançant crèdits extraordinaris o transferències de crèdit. Així mateix, també s'observen transferències de crèdit per un import total de 3.072.067 euros, que minoren crèdits de despeses corrents que prèviament havien estat augmentades mitjançant transferències de crèdit. (nota 2.1.2)
- En l'elaboració del pressupost general es modifiquen els imports de les anualitats per despeses plurianuals aprovades en exercicis anteriors a les quanties que es preveuen per al pressupost de l'exercici que es tramita sense que la memòria del pressupost ho justifiqui adequadament en els termes que requereix l'article 29.7 de la LGFP. (nota 2.1.3)
- El Govern ha enregistrat pressupostàriament despeses financeres meritades i no vençudes per import de 7.979.797 euros quan, atès que no eren exigibles a l'entitat al tancament de l'exercici, no era procedent fer-ho, contravenint el principi d'anualitat regulat a l'article 14 de la LGFP. (nota 2.2.11)
- L'estat del romanent de tresoreria inclou saldos creditors que no són pressupostàriament exigibles al tancament de l'exercici per import de 7.979.797 euros. Així mateix, els saldos creditors s'han d'incrementar en l'import de 7.632.395 euros, corresponents a les obligacions pendents d'aplicar al pressupost. Per la seva banda, l'estat del romanent reflecteix saldos de tresoreria per 81.045.566 euros que corresponen a dipòsits i no s'ha inclòs en els fons líquids un import de 4.500.000 euros. D'acord amb l'indicat, el romanent de tresoreria no afectat, a 31 de desembre de 2021, seria de 6.721.465 euros. (nota 2.4)

Relatives a la contractació pública

- L'article 65 apartat 3 de la LCP preveu la creació d'un registre de contractes d'accés públic i determina la informació bàsica que ha de contenir. Aquest registre no ha estat creat. (nota 2.5)
- El Govern avalua la legitimitat per a contractar mitjançant l'obtenció d'una declaració genèrica responsable de no trobar-se en cap causa que ho impedeixi; així com dur a terme consultes en registres públics. Aquest procediment pot ser considerat poc eficaç, pel que es recomana que es requereixi una declaració explícita i responsable dels licitadors de manera suplementària, als supòsits regulats al Capítol primer i quart relatius als delictes contra la funció pública de la Llei qualificada del codi penal. (nota 2.5)
- S'han observat contractes l'execució dels quals s'ha iniciat sense haver formalitzat prèviament l'autorització i compromís de despesa, contravenint

l'article 12 de la Llei del pressupost per a l'exercici 2021 i l'article 31 de la LGFP. (nota 2.5)

Altres observacions

- La liquidació de l'exercici presenta un estalvi net negatiu de 505.440 milers d'euros. Aquest estalvi net pressupostari negatiu obliga el Govern al refinançament permanent del seu endeutament. (nota 2.2)
- En l'exercici 2021, 18 treballadors han excedit el nombre d'hores extres previst pel Reglament de sistemes de compensació, les quals, a més de contràries a la norma esmentada, són indicadores de debilitats i ineficiències organitzatives. (nota 2.2.6)
- El Govern no disposa d'un sistema de classificació del personal en base als elements que estableix l'article 13 de la LFP, ni disposa de la valoració de llocs de treball que requereix l'article 17.2 de la Llei esmentada. (nota 2.2.6)
- No ha estat dictat el reglament previst en l'article 30 de la Llei 1/2019 de la funció pública, regulant el registre de personal que s'ha de crear d'acord amb el que determina el mateix article. (nota 2.2.6)
- S'ha observat el nomenament de personal interí fins a la finalització de l'exercici que torna a ser nomenat, per urgència, per a l'any posterior, contravenint el que regula l'article 109 de la LFP. (nota 2.2.6)
- L'article 36 de la LGFP estableix com a finalitats de la gestió de la despesa pública, a més dels pretesos en les actuacions que s'impulsen, entre d'altres, els objectius d'economicitat i eficiència, establint per a la seva supervisió i mesura diferents controls. El Govern no disposa dels mecanismes adequats per a dur a terme el control del compliment d'aquests objectius. (nota 2.7)

5. CONCLUSIONS

De les verificacions efectuades d'acord amb procediments d'auditoria es desprèn que, excepte per les conseqüències que es deriven de les observacions contingudes en els apartats 3 i 4, els comptes anuals sotmesos a fiscalització expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera del Govern a 31 de desembre de 2021, dels resultats de les seves operacions i dels recursos obtinguts i aplicats, i de l'execució del pressupost d'ingressos i despeses corresponents a l'exercici anual acabat en la mateixa data i contenen, juntament amb la memòria que els acompanya, la informació necessària i suficient per a la seva interpretació i comprensió adequada, de conformitat amb els principis i normes comptables generalment acceptats recollits a la LGFP i a les NICSP, i guarden uniformitat amb els aplicats en l'exercici anterior.

També es desprèn que, excepte pels aspectes descrits en el cos de l'informe, el Govern ha complert de forma raonable amb la legislació bàsica relativa a l'administració i control dels fons públics que li és aplicable per l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2021.

6. ESTATS CONSOLIDATS DEL GOVERN I ENTITATS DEPENDENTS

Es transcriu a continuació l'estat consolidat de posició financera, l'estat consolidat de rendiment financer, l'estat de canvis en el patrimoni net consolidat, i l'estat consolidat de fluxes d'efectiu del Govern i les seves entitats dependents. Així com els comptes corresponents al pressupost: resultat pressupostari de l'exercici 2021, liquidació pressupost d'ingressos de l'exercici 2021, liquidació pressupost de despeses de l'exercici 2021, modificacions pressupostàries, i conciliació entre el resultat pressupostari i el resultat comptable de l'exercici tancat a 31 de desembre del 2021, tramesos per Govern al Tribunal de Comptes, sobre aquests no s'han realitzat treballs complementaris de fiscalització, al no ser objecte de l'abast dels treballs realitzats; adjuntant-se merament a títol informatiu.

El Govern d'Andorra informa en els estats financers consolidats que conforma una entitat econòmica d'acord amb la NICSP 1 amb les entitats següents, sobre les quals té el control (de forma directa o indirecta):

Entitats del sector públic
- Caixa Andorrana de Seguretat Social (d'ara en endavant, la CASS)
- Fons de Reserva de Jubilació
- Autoritat Financera Andorrana
- Servei Andorrà d'Atenció Sanitària
- Escola de Formació de Professions Esportives i de Muntanya
- Andorra Recerca i Innovació
- Universitat d'Andorra
- Fòrum Nacional de la Joventut d'Andorra
- Societat de Gestió Col·lectiva de Drets d'Autor i Drets Veïns del Principat d'Andorra
- Consell Regulador Andorrà del Joc
- Agència Estatal de Resolució d'Entitats Bancàries
- Agència Andorrana Antidopatge
- Ràdio i Televisió d'Andorra, SA
- Andorra Turisme, SAU
- Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU
- Institut Nacional de l'Habitatge

Entitats comercials del sector públic
- Andorra Telecom, SAU
- Forces Elèctriques d'Andorra i societats dependents
- Ramaders d'Andorra, SA

Govern i entitats dependents
Estat consolidat de posició financera
(Imports en milers d'euros)

ESTAT CONSOLIDAT DE POSICIÓ FINANCERA

(En milers d'euros)

ACTIU	Nota	31/12/2021	31/12/2020	PATRIMONI NET I PASSIU	Nota	31/12/2021	31/12/2020
Efectiu i equivalents a l'efectiu	**9**	**610.355**	**467.773**	**Provisions a curt termini**	**16.1**	**25.076**	**20.650**
Tresoreria		483.486	359.466	**Passius financers a curt termini**		**923.581**	**543.465**
Altres actius líquids equivalents		126.869	108.307	Obligacions i altres valors negociables	**18.1**	581.724	117.888
Periodificacions a curt termini		**5.543**	**5.166**	Deutes amb entitats de crèdit	**18.4**	5.228	111.818
Actius financers a curt termini	**10**	**1.700.252**	**1.595.007**	Altres passius financers	**18.5**	336.629	313.759
Instruments de patrimoni		1.560.884	1.441.919	**Comptes a pagar**	**15**	**200.594**	**154.704**
Crèdits a tercers		-	1.500	Creditors comercials i altres comptes a pagar (*)		200.594	154.704
Altres actius financers		139.368	151.588	**Obligacions per beneficis dels treballadors a curt termini**	**17.1**	**5.818**	**5.378**
Comptes per cobrar de transaccions amb contraprestació	**11**	**69.327**	**43.109**	**Ingressos diferits**		**349**	**2.895**
Clients per vendes i prestacions de servei		67.136	39.638	**PASSIU CORRENT**		**1.155.418**	**727.092**
Deutors diversos		2.191	3.471				
Comptes per cobrar de transaccions sense contraprestació	**11**	**128.179**	**96.313**				
Deutors diversos (*)		128.179	96.313				
Inventaris		**12.111**	**12.427**				
ACTIU CORRENT		**2.525.767**	**2.219.795**	**Provisions a llarg termini**	**16.2**	**7.862**	**20.340**
				Passius financers a llarg termini		**855.660**	**900.089**
Actius financers a llarg termini	**12**	**227.144**	**108.203**	Obligacions i altres valors negociables	**18.1**	675.000	753.742
Instruments de patrimoni		67.996	52.345	Deutes amb entitats de crèdit	**18.4**	37.139	102.536
Valors representatius de deute a llarg termini		141.898	41.875	Altres passius financers	**18.5**	143.521	43.811
Crèdits a tercers		1.928	1.134	**Obligacions per beneficis dels treballadors a llarg termini**	**17.2**	**470.558**	**509.934**
Altres actius financers		15.322	12.849	**Subvencions a llarg termini**		**6.016**	**6.311**
Propietats d'inversió		**3.350**	**3.323**	**PASSIU NO CORRENT**		**1.340.096**	**1.436.674**
Propietats, planta i equipament	**13**	**1.125.156**	**1.142.694**				
Terrenys, construccions i infraestructures		954.024	965.222				
Instal·lacions tècniques i maquinària		120.494	132.571	**Fons Propis**		**1.419.687**	**1.332.109**
Altre immobilitzat material		15.221	15.061	**Patrimoni**		**130.252**	**130.252**
Immobilitzat en curs i acomptes		35.417	29.840	**Reserves (*)**		**1.260.677**	**1.318.974**
Actius intangibles	**14**	**33.784**	**21.860**	**Resultat consolidat de l'exercici**		**28.758**	**(117.117)**
ACTIU NO CORRENT		**1.389.434**	**1.276.080**	**PATRIMONI NET**		**1.419.687**	**1.332.109**
TOTAL ACTIU		**3.915.201**	**3.495.875**	**PATRIMONI NET I PASSIU**		**3.915.201**	**3.495.875**

(*) Import reexpressat segons l'exposat a la nota 2.5

Govern i entitats dependents
Estat consolidat de rendiment financer
(Imports en milers d'euros)

ESTAT CONSOLIDAT DE RENDIMENT FINANCER

(En milers d'euros)

ESTAT DE RENDIMENT FINANCER	Nota	Exercici 2021	Exercici 2020
OPERACIONS CONTINUADES			
Ingressos de transaccions sense contraprestació		**621.446**	**539.025**
Ingressos tributaris	**3.1**	346.214	280.314
Cotitzacions socials	**3.2**	255.622	241.297
Llicències i permisos i taxes	**3.3**	19.610	17.414
Ingressos de transaccions amb contraprestació		**274.697**	**212.001**
Venda d'electricitat	**4.1**	55.362	53.137
Venda mercaderies		1.720	1.623
Serveis de telecomunicacions	**4.2**	76.016	74.241
Prestació d'altres serveis	**4.3**	23.210	20.420
Ingressos financers	**4.4**	101.876	42.907
Altres ingressos	**4.5**	9.948	15.699
Transferències d'altres governs, regals, i serveis en espècie		6.565	3.974
Total ingressos		**896.143**	**751.026**
Despeses			
Compres de mercaderies i altres aprovisionaments	**5.1**	(52.253)	(41.331)
Compres d'electricitat	**5.2**	(45.973)	(24.400)
Despeses de personal	**5.3**	(185.202)	(172.676)
Despeses per amortització i depreciació		(70.607)	(74.623)
Ajuts i subvencions	**6**	(140.002)	(159.597)
Prestacions de la seguretat social	**7**	(298.497)	(280.779)
Despeses generals		(69.864)	(67.622)
Despeses financeres		(23.600)	(22.178)
Total despeses		**(885.998)**	**(843.206)**
Altres ingressos i despeses			
Treballs realitzats sobre el propi actiu		2.651	2.026
Guanys / (pèrdues) per venda d'actius		(170)	(759)
(Deterioraments) / Reversions	**8**	12.090	(25.607)
Ingressos / (Despeses) extraordinaris		4.042	(597)
Total altres ingressos i despeses		**18.613**	**(24.937)**
SUPERÀVIT (DÈFICIT) DE L'EXERCICI		**28.758**	**(117.117)**

Govern i entitats dependents

Estat de canvis en el patrimoni net consolidat

(Imports en milers d'euros)

ESTAT DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET CONSOLIDAT A 31 DE DESEMBRE DE 2021

(En milers d'euros)

	Nota	Capital Aportat	Reserves i resultats d'exercicis anteriors	Resultat de l'exercici	Total
Saldo a 01 de gener de 2020		**130.252**	**1.463.678**	**171.543**	**1.765.473**
Ajustament canvi política comptable CASS	**2.5**		16.659		16.659
Traspàs del resultat del 2019		-	171.543	(171.543)	-
Resultat estalvi/(desestalvi) 2020		-	-	(117.117)	(117.117)
Altres moviments del patrimoni		-	(332.906)	-	(332.906)
Saldo ajustat a 1 de gener de 2021		**130.252**	**1.318.974**	**(117.117)**	**1.332.109**
Traspàs del resultat del 2020		**-**	(117.117)	117.117	-
Resultat estalvi/(desestalvi) 2021		**-**	-	28.758	28.758
Altres moviments del patrimoni	**17**	**-**	58.820		58.820
Saldo a 31 de desembre de 2021		**130.252**	**1.260.677**	**28.758**	**1.419.687**

Govern i entitats dependents
Estat consolidat de fluxes d'efectiu
(Imports en milers d'euros)

ESTAT CONSOLIDAT DE FLUXES D'EFECTIU
(En milers d'euros)

	Exercici 2021	Exercici 2020
FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'EXPLOTACIÓ (I):	**(6.937)**	**(45.684)**
Cobraments	**758.094**	**725.675**
Impostos	317.046	289.328
Cotitzacions socials	242.419	238.431
Llicències i permisos i taxes	19.610	17.414
Subvencions	6.565	3.974
Venta de bens i serveis	158.464	161.426
Altres cobraments	13.990	15.102
Pagaments	**(765.031)**	**(771.359)**
Proveïdors de mercaderies i altres aprovisionaments	(43.949)	(41.331)
Proveïdors d'electricitat	(34.895)	(24.400)
Despeses de personal	(166.581)	(158.457)
Ajuts i subvencions	(140.002)	(159.597)
Prestacions socials	(286.678)	(280.779)
Altres pagaments	(69.326)	(84.617)
Pagament d'interessos	(23.600)	(22.178)
FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'INVERSIÓ (II)	**(78.561)**	**(86.510)**
Pagament per inversions	**(83.291)**	**(95.437)**
Compra Immobilitzat intangible	(12.204)	(6.864)
Compra Propietats, planta i equipament	(46.461)	(53.520)
Compra Altres actius financers	(24.568)	(35.039)
Compra Propietats d'inversió	(58)	(14)
Cobrament per desinversions	**4.731**	**8.927**
Venda Immobilitzat intangible	625	42
Venda Propietats, planta i equipament	3.213	6.985
Venda Altres actius financers	893	1.900
Venda Propietats d'inversió	-	-
FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS DE FINANÇAMENT (III)	**228.082**	**240.661**
Imports rebuts i retornats per instruments financers	**228.082**	**240.661**
Obligacions i altres valors negociables	377.512	189.676
Deutes amb entitats de crèdit	(171.987)	57.371
Altres passius financers	22.557	(6.386)
Distribució de dividends	-	-
EFECTE DE LES VARIACIONS DELS TIPUS DE CANVI (IV)	**-**	**-**
AUGMENT/DISMINUCIÓ NETA DE L'EFECTIU O EQUIVALENTS (I+II+III)	**142.582**	**108.467**
Efectiu o equivalents al començament de l'exercici	467.773	359.306
Efectiu o equivalents al final de l'exercici	610.355	467.773

Govern i entitats dependents
Resultat pressupostari de l'exercici 2021
(Imports en milers d'euros)

RESULTAT PRESSUPOSTARI DE L'EXERCICI 2021 (*)
(En milers d'euros)

Capítol	Pressupost Inicial 2021	Pressupost Final 2021	Liquidat 31/12/2021	% Liq./ Press. Final	Liquidat 31/12/2020	Var. Liq. 21 vs 20	% Var. Liq. 21 vs 20
Ingressos corrents	397.817	397.817	413.635	104%	398.496	15.139	4%
Despeses de funcionament	(382.118)	(439.388)	(414.734)	94%	(425.146)	10.413	(2%)
Ingressos de capital	10	10	628	-	5	623	12460%
Despeses de capital	(66.594)	(81.866)	(57.972)	71%	(64.896)	6.924	(11%)
Superàvit o dèficit de gestió	**(50.885)**	**(123.427)**	**(58.442)**	**47%**	**(91.540)**	**33.099**	**(36%)**
Despeses financeres	(14.594)	(20.486)	(19.389)	95%	(13.092)	(6.297)	48%
Superàvit o dèficit de Caixa	**(65.479)**	**(143.914)**	**(77.831)**	**54%**	**(104.632)**	**26.801**	**(26%)**
Actius financers (ingressos)	84.795	84.795	135	0%	2.400	(2.266)	(94,4%)
Passius financers (ingressos)	225.001	225.000	682.632	303%	560.953	121.680	21,7%
Actius financers (despeses)	(11.444)	(117.109)	(111.861)	96%	(84.537)	(27.323)	32,3%
Passius financers (despeses)	(232.872)	(484.966)	(484.952)	100%	(372.458)	(112.494)	30,2%
Variació d'actius i passius financers	**65.479**	**(292.280)**	**85.955**	**(29,4%)**	**106.358**	**(20.403)**	**(19,2%)**
Resultat pressupostari	**-**	**(436.193)**	**8.124**	**(1,9%)**	**1.726**	**6.397**	**370,6%**

(*) Els imports que apareixen al pressupost anual de l'exercici 2021 inclòs als estats financers corresponen a l'entitat controladora (el Govern d'Andorra) i per tant, no inclouen el pressupost de les entitats dependents.

Govern i entitats dependents

Liquidació pressupost d'ingressos de l'exercici 2021

(Imports en milers d'euros)

LIQUIDACIÓ PRESSUPOST D'INGRESSOS DE L'EXERCICI 2021 (*)

(En milers d'euros)

Capítol	Pressupost Inicial 2021	Pressupost Final 2021	Liquidat 31/12/2021	% Liq./ Press. Final	Liquidat 31/12/2020	Var. Liq. 21 vs 20	% Var. Liq. 21 vs 20
Impostos directes	67.157	67.157	117.130	174,4%	87.699	29.432	33,6%
Impostos indirectes	283.446	283.446	236.182	83,3%	218.833	17.350	7,9%
Taxes i altres ingressos	27.023	27.023	29.404	108,8%	23.295	6.109	26,2%
Transferències corrents	53	53	6.799	-	3.648	3.150	-
Ingressos patrimonials	20.138	20.138	24.119	119,8%	65.021	(40.902)	(62,9%)
Ingressos corrents	**397.817**	**397.817**	**413.635**	**104,0%**	**398.496**	**15.139**	**3,8%**
Alienacions d'inversions	10	10	18	-	5	13	-
Transferències de capital	-	-	610	-	-	610	-
Ingressos de capital	**10**	**10**	**628**	**0,0%**	**5**	**623**	**0,0%**
Actius financers	84.795	84.795	135	0,2%	2.400	(2.265)	(94,4%)
Passius financers	225.001	225.000	682.632	303,4%	560.953	121.680	21,7%
Variació d'actius i passius financers	**309.795**	**309.795**	**682.767**	**220,4%**	**563.353**	**119.414**	**21,2%**
Pressupost d'ingressos	**707.621**	**707.621**	**1.097.030**	**155,0%**	**961.855**	**135.176**	**14,1%**

(*) Els imports que apareixen al pressupost anual de l'exercici 2021 inclòs als estats financers corresponen a l'entitat controladora (el Govern d'Andorra) i per tant, no inclouen el pressupost de les entitats dependents.

Govern i entitats dependents

Liquidació pressupost de despeses de l'exercici 2021

(Imports en milers d'euros)

LIQUIDACIÓ PRESSUPOST DE DESPESES DE L'EXERCICI 2021 (*)

(En milers d'euros)

Capítol	Pressupost Inicial 2021	Pressupost Final 2021	Liquidat 31/12/2021	% Liq./ Press. Final	Liquidat 31/12/2020	Var. Liq. 21 vs 20	% Var. Liq. 21 vs 20
Despeses de personal	117.855	118.323	116.843	98,7%	118.046	(1.203)	(1,0%)
Consums de béns corrents i serveis	53.201	55.941	45.428	81,2%	45.530	(102)	(0,2%)
Despeses financeres	14.594	20.486	19.389	94,6%	13.092	6.297	48,1%
Transferències corrents	211.062	265.122	252.463	95,2%	261.570	(9.109)	(3,5%)
Despeses corrents	**396.712**	**459.874**	**434.123**	**94,4%**	**438.238**	**(4.115)**	**(0,9%)**
Inversions reals	33.793	41.886	25.333	60,5%	33.589	(8.256)	(24,6%)
Transferències de capital	32.802	39.980	32.639	81,6%	31.307	1.332	4,3%
Despeses de capital	**66.594**	**81.866**	**57.972**	**70,8%**	**64.896**	**(6.924)**	**(10,7%)**
Actius financers	11.444	117.109	111.861	95,5%	84.538	27.323	32,3%
Passius financers	232.872	484.966	484.952	100,0%	372.458	112.494	30,2%
Variació d'actius i passius financers	**244.316**	**602.074**	**596.812**	**99,1%**	**456.995**	**139.818**	**30,6%**
Pressupost de despeses	**707.621**	**1.143.815**	**1.088.907**	**95,2%**	**960.128**	**128.778**	**13,4%**

(*) Els imports que apareixen al pressupost anual de l'exercici 2021 inclòs als estats financers corresponen a l'entitat controladora (el Govern d'Andorra) i per tant, no inclouen el pressupost de les entitats dependents.

Govern i entitats dependents
Modificacions pressupostàries
(Imports en milers d'euros)

MODIFICACIONS PRESSUPOSTÀRIES (*)

Milers d'euros

	Pressupost inicial	Modificacions pressupostaries	Pressupost final
Despesa corrent	**396.712**	**63.162**	**459.874**
Despesa de personal	117.854	470	118.324
Consum de béns corrents i serveis	53.201	2.740	55.941
Despeses financeres	14.594	5.893	20.486
Transferències corrents	211.063	54.059	265.122
Despesa de capital	**66.594**	**15.273**	**81.866**
Inversions reals	33.793	8.093	41.886
Transferències de capital	32.801	7.180	39.980
Variació d'actius i passius financers	**244.316**	**357.758**	**602.074**
Actius financers	11.444	105.664	117.109
Passius financers	232.872	252.094	484.966
Total	**707.621**	**436.193**	**1.143.815**

(*) Els imports que apareixen al pressupost anual de l'exercici 2021 inclòs als estats financers corresponen a l'entitat controladora (el Govern d'Andorra) i per tant, no inclouen el pressupost de les entitats dependents.

Govern i entitats dependents
Conciliació entre el resultat pressupostari i el resultat comptable de l'exercici tancat a 31 de desembre del 2021
(Imports en milers d'euros)

CONCILIACIÒ ENTRE EL RESULTAT PRESSUPOSTARI I EL RESULTAT COMPTABLE DE L'EXERCICI TANCAT A 31 DE DESEMBRE DEL 2021 (*)

(En milers d'euros)

Capítol	Liquidació pressupost	Comptabilitat	Diferència
INGRESSOS (drets liquidats)	**1.097.030**	**438.197**	**(658.833)**
Impostos directes	117.131	108.790	(8.341)
Impostos indirectes	236.181	237.276	1.095
Taxes i altres ingressos	29.404	29.387	(17)
Trasnferències corrents	6.799	6.799	-
Trasnferències de capital	610	610	-
Ingressos patrimonials	24.119	24.134	15
Venda d'inversions reals	18	18	-
Actius financers	135	129	(6)
Passius financers	682.632	3.739	(678.893)
Diferències de canvi positives	-	36	36
Ingrés. Provisions aplicades	-	27.263	27.263
Ingressos extraordinaris	-	7	7
Altres	-	8	8
	-	-	-
DESPESES (oblig. Liquidades)	**1.088.907**	**535.817**	**(553.090)**
Despeses de personal	116.843	126.919	10.076
Consum de béns corrents i serveis	45.428	47.688	2.260
Despeses financeres	19.389	22.167	2.778
Transferències corrents	252.463	253.027	564
Inversions reals	25.333	-	(25.333)
Transferències de capital	32.639	35.689	3.051
Actius financers	111.861	-	(111.861)
Passius financers	484.952	-	(484.952)
Variació d'existències 1	-	5	5
Variació d'existències 2	-	719	719
Altres (serveis de professionals independents)	-	314	314
Pèrdues en valors negociables	-	1	1
Pèrdues procedents de propietat, planta i equip.	-	12	12
Pèrdues en inversions financeres	-	-	-
Pèrdues en crèdits incobrables	-	-	-
Diferències negatives de canvi	-	7	7
Despeses excepcionals	-	1	1
Dotacions per amortitzacions	-	36.890	36.890
Dotacions provisions	-	12.378	12.378
	-	-	-
RESULTAT	**8.124**	**(97.620)**	**(105.743)**

(*) Els imports que apareixen al pressupost anual de l'exercici 2021 inclòs als estats financers corresponen a l'entitat controladora (el Govern d'Andorra) i per tant, no inclouen el pressupost de les entitats dependents.

7. AL·LEGACIONS

D'acord amb allò que preveuen els articles 3 i 10 de la Llei del Tribunal de Comptes, es tramet al Govern el present informe per tal que pugui presentar les al·legacions que consideri oportunes.

Es reprodueix a continuació la resposta rebuda:

Govern d'Andorra
El cap de Govern

Andorra la Vella, 21 de juny del 2023

Sr. Francesc d'Assís Pons Tomàs
President
Tribunal de Comptes
C/ Dr. Vilanova, núm. 15, planta -3
AD500 Andorra la Vella

Distingit senyor,

D'acord amb el que disposa l'article 10.3 de la Llei del Tribunal de Comptes, em complau trametre-us l'informe de resposta a les observacions efectuades pel Tribunal de Comptes a l'informe sobre la liquidació dels comptes del Govern corresponent a l'exercici del 2021, que ha estat elaborat per la Intervenció General del Ministeri de Finances.

Atentament,

Signat electrònicament
Xavier Espot Zamora
Cap de Govern

Xavier Espot Zamora

C. Prat de la Creu, 62-64 - Edif. administratiu - AD500 Andorra la Vella - Principat d'Andorra - Tel. +376 875 700 - www.govern.ad

Informe de resposta a les observacions efectuades pel Tribunal de Comptes en el seu informe sobre la liquidació dels comptes del Govern corresponent a l'exercici del 2021

Resposta a les observacions efectuades pel Tribunal de Comptes a l'informe sobre la liquidació dels comptes del Govern corresponent a l'exercici del 2021

Vist l'informe del Tribunal de Comptes referent a la liquidació dels comptes del Govern corresponent a l'exercici del 2021, rebut el 2 de juny del 2023, i un cop analitzades les observacions que conté, es presenten les consideracions següents (per esquematitzar, s'exposa cadascuna de les observacions del Tribunal de Comptes del cos de l'informe i la resposta corresponent, seguint la mateixa estructura).

OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

Pressupost inicial (2.1.1)

1. *Mancances en l'expedient d'elaboració del pressupost (pàg. 9)*

La LGFP reclama que l'expedient contingui informació que complementa o justifica la continguda al pressupost que s'aprova. En relació amb aquesta informació, l'expedient del pressupost del Govern no hi conté el pressupost consolidat a efectes informatius, que preveu l'art.12.3 de la LGFP. El pressupost del Govern inclou una agregació de pressupostos; en cap cas hi consten eliminacions i ajustaments de consolidació.

Resposta

Efectivament, el pressupost de l'Administració de l'Estat per a l'exercici del 2021 consisteix en l'agregació dels pressupostos de l'Administració general, de les entitats de dret públic i de les societats públiques. Amb l'objectiu de resoldre aquesta observació, s'ha inclòs aquest element en la configuració i la parametrització dels mòduls pressupostari i financer del nou sistema economicofinancer –que han entrat en producció durant el mes de juliol del 2021 i l'any 2022, respectivament– perquè el document definitiu inclogui els requisits necessaris efectuats en el marc d'aquesta implantació. Així doncs, el pressupost de l'Administració de l'Estat per a l'exercici del 2022 entrat a tràmit parlamentari l'octubre del 2021 conté el pressupost consolidat.

2. *Estructura pressupostària (pàg. 9)*

La normativa bàsica en relació a la gestió economicofinancera de les entitats públiques d'àmbit estatal es recull en la LGFP, les NICSP i la Llei del pressupost vigent per a l'exercici. Cap d'aquests textos defineix una estructura pressupostària. Es recomana que s'aprovi una estructura pressupostària d'obligat compliment, que hauria de definir de forma clara els comptes pressupostaris que s'han d'utilitzar en l'elaboració del pressupost, tant per a ingressos com per a despeses, i la correlació amb els comptes definits en les normes comptables.

Resposta

L'estructura pressupostària d'obligat compliment està definida a la Llei de pressupost, entenem que de forma clara. Tot i això, som conscients que cal desenvolupar el Pla comptable pressupostari, i s'hi ha estat treballant en els darrers exercicis.

En aquest sentit, en el darrer quadrimestre de l'exercici 2014 el ministeri encarregat de les finances va iniciar els treballs d'avaluació de la implementació d'una reforma normativa amb l'objectiu de facilitar la gestió economicofinancera del Govern, així com d'implementar una normativa actual que es correspongui amb les demandes d'una societat moderna.

En el marc d'aquesta reforma normativa, el ministeri encarregat de les finances ha desenvolupat, pel que fa a la comptabilitat financera, un nou Pla de comptabilitat pública –que va entrar en vigor l'1 de gener del 2017–. Respecte al pla comptable pressupostari, s'ha posposat l'aprovació per part del Govern i la posterior publicació al BOPA de l'estructura pressupostària fins que finalitzin els treballs d'implantació dels mòduls pressupostari i financer del nou sistema economicofinancer que han entrat en producció durant el mes de juliol del 2021 i l'any 2022, respectivament,– perquè el document definitiu inclogui els requisits necessaris efectuats en el marc d'aquesta implantació.

Cal fer avinent que si bé el nou sistema d'informació economicofinancer es va posar en funcionament l'1 de gener del 2022, durant el mateix exercici del 2022 i de l'exercici d'enguany es troben en curs evolucions per millorar algunes funcionalitats estàndard del sistema i adaptar-les a les especificitats de la normativa de les finances públiques. Per aquest motiu, s'ha cregut convenient retardar l'inici del projecte d'elaboració del pla comptable pressupostari fins a la consolidació del procés d'implantació del nou sistema economicofinancer.

Modificacions pressupostàries (2.1.2)

3. *Comptabilització de les modificacions pressupostàries dels ingressos (pàg. 10)*

Contràriament al disposat en la LGFP, el Govern no enregistra comptablement les operacions que afecten l'estat d'ingressos de les modificacions pressupostàries i igualment no es registren en les previsions pressupostàries d'ingressos les operacions que es deriven de les modificacions que s'aproven.

El Govern ha finançat crèdits extraordinaris, suplements de crèdit i crèdits ampliables amb la tresoreria disponible de l'endeutament disposat en anys anteriors i en l'exercici en curs. La tresoreria no disposada de l'endeutament en anys anteriors es va destinar a finançar els crèdits inicials del pressupost de despeses de l'exercici 2021. Per aquest motiu, per destinar aquesta tresoreria al finançament de modificacions de crèdits del mateix pressupost, s'haurien d'haver anul·lat els crèdits de despeses del pressupost inicial finançats amb l'endeutament disposat en anys anteriors.

Resposta

D'una banda, l'observació del Tribunal de Comptes sobre el fet que, textualment, "el Govern no enregistra comptablement les operacions que afecten l'estat d'ingressos de les modificacions pressupostàries i igualment no es registren en les previsions pressupostàries d'ingressos les operacions que es deriven de les modificacions que s'aproven"; s'ha pres en consideració en la configuració i la parametrització de la nova aplicació informàtica, és a dir, en el nou sistema economicofinancer del Govern que es troba en implementació i que ha entrat en funcionament en el mes de gener del 2022.

Es fa palès que durant el mateix exercici del 2022 i de l'exercici d'enguany es troben en curs evolucions per millorar algunes funcionalitats estàndard del sistema i adaptar-les a les especificitats de la normativa de les finances públiques, esperem poder corregir aquesta observació quan s'hagin pogut implementar aquestes millores.

D'altra banda, respecte a l'observació del Tribunal de Comptes sobre el fet que, textualment, "...per destinar aquesta tresoreria al finançament de modificacions de crèdits del mateix pressupost, s'haurien d'haver anul·lat els crèdits de despeses del pressupost inicial finançats amb l'endeutament disposat en anys anteriors";

Entenem que el Tribunal de Comptes considera que la tresoreria disponible provinent de l'endeutament autoritzat en l'exercici del 2020 –que, d'acord amb la Llei 18/2021, es destina a finançar les modificacions pressupostàries esmentades– estava afectada a la despesa per a la qual es va autoritzar aquest endeutament l'any 2020.

És palès que en l'exercici del 2020, davant la incertesa de l'evolució de la crisi ocasionada per la COVID-19, es va autoritzar[1] el Govern: (i) a sobreendeutar-se atenent la injecció de liquiditat a escala global per part de diferents organismes, (ii) i a destinar aquesta tresoreria a finançar el dèficit de l'exercici del 2021, resultant de la liquidació del pressupost de l'exercici del 2021, que incloïa la liquidació del pressupost extraordinari, d'acord amb l'article 23 de la Llei de pressupost per a aquest exercici, modificat per la Llei 18/2021 esmentada.

Cal fer palès que l'article 22.6 de la Llei del pressupost per a l'exercici del 2022 –modificat per la disposició final primera de la Llei 34/2022, del 6 d'octubre–[2] clarifica que la tresoreria disponible provinent de l'endeutament autoritzat en l'exercici del 2020 no té la consideració d'afectada.

Per tant, no podem compartir aquesta observació del Tribunal de Comptes.

[1] Llei 5/2020, del 18 d'abril, de noves mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2.
Llei 18/2020, del 17 de desembre, del pressupost per a l'exercici del 2021.
Pla d'equilibri financer de data 12 d'abril del 2020 –actualitzat el 30 de setembre del 2020– del pressupost extraordinari destinat al finançament de les despeses derivades per la situació d'emergència sanitària causada pel nou coronavirus SARS-CoV-2, actualitzat el 30 de setembre del 2020.
[2] Llei 34/2022, del 6 d'octubre, d'actuacions urgents en matèria de desenvolupament econòmic, d'habitatge i d'educació, i de desenvolupament dels sistemes d'informació, entre d'altres.

A continuació es detalla l'evolució de l'endeutament, que posa de manifest que l'import net del nou deute autoritzat per al període 2020-2022 és de 269,5 milions (aquest import inclou els 100 milions d'euros de les reserves internacionals).

31/12/2019	**920.815.658 €**
Retorn de préstec (finançament obres)	-5.308.260 €
Línies de crèdit (import disposat)	-42.956.346 €
Llei 5/2020: nou endeutament 2020 (emissió domèstica)	125.000.000 €
Llei 9/2020: nou endeutament 2020 (préstec CEB)	8.400.000 €
Llei 9/2020: nou endeutament (línia de crèdit Crédit Agricole)	100.000.000 €
31/12/2020	**1.105.951.052 €**
Retorn i cancel·lació de préstec (finançament obres)	-77.551.051 €
Cancel·lació línia de crèdit (Crédit Agricole)	-100.000.000 €
Nou endeutament 2021 (emissions de bons)	675.000.000 €
Nou endeutament 2020 (préstec CEB)	3.600.000 €
Retorn de deute (emissions domèstiques)	-305.000.000 €
31/12/2021	**1.302.000.000 €**
Retorn de préstec (CEB)	-646.154 €
Cancel·lació línia de crèdit	-
Nou endeutament 2022 (emissió de bons)	500.000.000 €
Nou endeutament 2022 (préstec CEB)	4.000.000 €
Retorn de deute públic (emissions domèstiques)	-615.000.000 €
31/12/2022	**1.190.353.846 €**
Import net del nou deute (2020-2022)	**269.538.189 €**
Aquest import inclou les reserves internacionals.	100.000.000 €
Import net del nou deute (2020-2022)	**169.538.189 €**
Excloent les reserves internacionals.	

4. *Modificacions de pressupost en dates properes al tancament de l'exercici (pàg. 10)*

Durant l'exercici 2021 s'han comptabilitzat i aprovat modificacions pressupostàries en dates properes al tancament de l'exercici les quals han tingut per finalitat donar cobertura pressupostària a despeses per les quals, en el moment d'adquirir els compromisos, no existia la consignació pressupostària adequada i suficient per atendre-les, la qual cosa seria contrària al principi d'especialitat regulat en l'article 15.2 de la LGFP.

De les mostres efectuades, s'ha observat que han tingut la finalitat indicada els crèdits ampliables que es relacionen a continuació:

- *Crèdits ampliables de 64.556 euros i de 678.667 euros aprovats el 14 i 15 de desembre de 2021 per dotar crèdit a diverses partides del capítol I del pressupost de despeses.*

Resposta

Les despeses de personal al servei del Govern es registren pressupostàriament acumulant en un sol acte les fases ACLOP. Tenint en compte aquesta manera d'operar i les limitacions tècniques del sistema economicofinancer, si bé s'efectuen les comprovacions de control de crèdits oportunes prèvies als pagaments, no és possible formalitzar amb més antelació les modificacions pressupostàries necessàries per dotar de crèdit les partides del capítol I del pressupost de despeses.

Es fa avinent que en la configuració i la parametrització de la comptabilització de la nòmina del nou sistema economicofinancer del Govern que va entrar en funcionament l'1 de gener del 2022 es va valorar la solució de registrar les despeses del capítol 1 per fases i no acumular-les en un sol acte. Es va concloure que el desplegament tècnic del procediment administratiu d'ordenació de despeses de nòmina per fases representa més cost burocràtic –comporta unes funcionalitats més complexes– i no garanteix el pagament de les nòmines en els terminis deguts.

Per aquest motiu, vist que tècnicament i funcionalment escau continuar registrant pressupostàriament les despeses de nòmina acumulant en un sol acte les fases ACLOP, el Govern estudia proposar una modificació de la Llei general de les finances públiques per preveure aquest supòsit i poder esmenar aquesta observació del Tribunal de Comptes.

5. Transferències de crèdit que minoren despeses de capital prèviament augmentades (pàg. 11)

L'article 26.2 de la LGFP estableix que no es poden reduir crèdits per a despeses de capital que hagin estat augmentats per crèdits extraordinaris, suplements o transferències de crèdits. S'observen transferències de crèdit per un import total de 982.987 euros, que minoren crèdits de partides que prèviament havien estat incrementades mitjançant crèdits extraordinaris o transferències de crèdit.

Resposta

L'import total que recull l'observació del Tribunal de Comptes correspon a la suma de les reduccions de crèdits pel que fa al concepte de la classificació econòmica en l'àmbit de tot el pressupost del Govern, mitjançant transferències de crèdit, que prèviament havien estat augmentats per crèdits extraordinaris, suplements de crèdit o transferències de crèdits.

Cal fer avinent que el sistema economicofinancer de l'AS400 està parametritzat perquè no es puguin minorar crèdits de partides de despeses de capital prèviament augmentades tenint en compte que una partida pressupostària és la combinació de servei, subconcepte, programa i projecte.

Per tant, el criteri del Tribunal de Comptes és més restrictiu que el que sempre ha aplicat el Govern i sobre la base del qual es va parametritzar al seu dia l'aplicació de l'execució del pressupost de l'AS400.

Es fa avinent que en la configuració i la parametrització del nou sistema economicofinancer del Govern, que va entrar en funcionament l'1 de gener del 2022, es va valorar d'implementar el control perquè no es poguessin minorar crèdits de partides de despeses de capital prèviament augmentades pel que fa al concepte de la classificació econòmica en l'àmbit de tot el pressupost del Govern, d'acord amb el criteri del Tribunal de Comptes. Es va concloure que aquest control restringeix la gestió de les obligacions de despesa i, en conseqüència, pot ser incompatible amb el que estableix l'article 10 de la Llei general de les finances públiques.

Per aquest motiu, per evitar disfuncions en la gestió de les obligacions de despesa, el Govern estudia proposar una modificació de l'LGFP per clarificar aquest criteri d'acord amb l'aplicació que sempre ha fet el Govern, i poder esmenar aquesta observació del Tribunal de Comptes.

6. Transferències de crèdit que minoren despeses corrents prèviament augmentades (pàg. 11)

L'article 26.4.d) de la LGFP estableix que no es poden reduir crèdits per a despeses corrents que hagin estat augmentats per suplements de crèdit, transferències de crèdits o crèdits ampliables. S'observen transferències de crèdit per un import total de 3.072.067 euros, que minoren crèdits de partides que prèviament havien estat incrementades mitjançant transferències de crèdit.

Resposta

L'import total que recull l'observació del Tribunal de Comptes correspon a la suma de les reduccions de crèdits pel que fa al concepte de la classificació econòmica en l'àmbit de tot el pressupost del Govern, mitjançant transferències de crèdit, que prèviament havien estat augmentats per crèdits extraordinaris, suplements de crèdit o transferències de crèdits.

Cal fer avinent que el sistema economicofinancer de l'AS400 està parametritzat perquè no es puguin minorar crèdits de partides de despeses corrents prèviament augmentades tenint en compte que una partida pressupostària és la combinació de servei, subconcepte, programa i projecte.

Per tant, el criteri del Tribunal de Comptes és més restrictiu que el que sempre ha aplicat el Govern i sobre la base del qual es va parametritzar al seu dia l'aplicació de l'execució del pressupost de l'AS400.

Es fa avinent que en la configuració i la parametrització del nou sistema economicofinancer del Govern, que va entrar en funcionament l'1 de gener del 2022, es va valorar d'implementar el control perquè no es poguessin minorar crèdits de partides de despeses corrents prèviament augmentades pel que fa al concepte de la classificació econòmica en l'àmbit de tot el pressupost del Govern, d'acord amb el criteri del Tribunal de Comptes. Es va concloure que aquest control restringeix la gestió de les obligacions de despesa i, en conseqüència, pot ser incompatible amb el que estableix l'article 10 de la Llei general de les finances públiques.

Per aquest motiu, per evitar disfuncions en la gestió de les obligacions de despesa, el Govern estudia proposar una modificació de l'LGFP per clarificar aquest criteri d'acord amb l'aplicació que sempre ha fet el Govern, i poder esmenar aquesta observació del Tribunal de Comptes.

7. Transferències de crèdit entre diferents ministeris (pàg. 11)

L'article 26.4.a) de la LGFP estableix es poden referir només a crèdits inclosos en un mateix ministeri. S'han observat transferències de crèdit entre diferents ministeris per un import total de 179.061 euros.

Resposta

El moviment al qual es refereix el Tribunal de Comptes (peça número 9747) obeeix al Decret 175/2021, del 26-5-2021, d'estructuració del Ministeri de Territori i Habitatge[3] i, en conseqüència, és d'acord amb l'article 23.4.*a* de l'LGFP, que diu textualment:

> "4. Les transferències concernint despeses corrents, amb les finalitats expressades a l'article 23.4 i a l'article 24.3, poden ser acordades pel Govern o el corresponent consell d'administració amb les limitacions següents:
>
> a) Es poden referir només als crèdits inclosos en un mateix Ministeri. No obstant això, el cap de Govern, a proposta dels ministeris afectats, pot autoritzar les transferències de crèdits pressupostaris que resultin necessàries a conseqüència de possibles reorganitzacions administratives que afectin un o més ministeris."

Peça número 9747.

Min.Ext.	Dept. Ex.	Nom del departament	Ex. projecte	Núm. projecte	Descripció del projecte	Srv.Ex.	Capítol	Article	Concepte	Subconcepte	Import proposat
60	600	Secr. Estat Afers Socials, Joven. Igual.	PROJ	0004	Serveis Generals Afers Socials	601	8	7	1	02	- 60.000,00 €
60	600	Secr. Estat Afers Socials, Joven. Igual.	PROJ	0004	Serveis Generals Afers Socials	601	4	1	2	70	- 119.060,50 €
55	570	Gabinet Tècnic d'Habitatge	PROJ	0009	Habitatge	570	8	7	1	02	60.000,00 €
55	570	Gabinet Tècnic d'Habitatge	PROJ	0009	Habitatge	570	4	1	2	70	119.060,50 €

Per tant, no podem estar d'acord amb aquesta observació del Tribunal de Comptes perquè el moviment de crèdit correspon a una reorganització administrativa i, per tant, és conforme a dret.

8. Limitacions a les transferències de crèdits establertes per la Llei 18/2020, del 17 de desembre, del pressupost per a l'exercici del 2021 (pàg. 11)

S'han observat transferències de crèdit que incompleixen la Llei del pressupost per a l'exercici 2021:

- *Transferències de crèdit entre diferents programes per a despeses de capital i actius financers, contravenint l'article 3.b. de la Llei del pressupost per a l'exercici 2021.*

[3] https://www.bopa.ad/Documents/Detall?doc=GD20210526_12_50_36

- *Transferències de crèdit, entre diferents programes entre els capítols anomenats "Transferències corrents" i "transferències de capital" i Actius financers", contravenint l'article 3.c de la Llei del pressupost per a l'exercici 2021.*
- *Transferències de crèdit, entre diferents programes, per a despeses corrents, contravenint l'article 3.d de la Llei del pressupost per a l'exercici 2021.*

Resposta

Cal fer avinent que el sistema economicofinancer de l'AS400 i el nou sistema economicofinancer del Govern –que va entrar en funcionament l'1 de gener del 2022– estan parametritzats perquè no es puguin comptabilitzar o aprovar transferències de crèdit que comportin els incompliments esmentats en l'observació.

També cal esmentar que en el detall de les transferències que ens ha facilitat el Tribunal de Comptes i que motivaria la seva observació no s'evidencien aquests incompliments, ans al contrari, les transferències de crèdit són d'acord amb el que s'estableix en la Llei 18/2020, del 17 de desembre, del pressupost per a l'exercici del 2021. Vegeu l'annex núm. 1.

Per tant, no podem estar d'acord amb aquesta observació del Tribunal de Comptes.

9. Avenços de fons. Justificació extrema urgència (pàg. 12)

Per decret de 10 de març de 2021 es va autoritzar un avenç de fons de 300 milers d'euros per finançar els treballs d'elaboració del projecte constructiu d'un edifici dedicat a habitatges de lloguer. La urgència de l'actuació s'argumenta en base un protocol formalitzat amb el Comú d'Andorra la Vella el 12 de març de 2020, el qual, segons consta en l'expedient, no es va poder complir per causa de la pandèmia.

Considerant la data d'aprovació de l'avenç de fons i que el compromís comptabilitzat amb càrrec al mateix s'ha reconduït al pressupost de l'exercici 2022, es qüestionaria el cas d'extrema urgència que invoca l'article 28 de la LGFP per a l'aprovació d'un avenç de fons.

Resposta

L'article 28 de la Llei general de finances públiques concedeix al Govern la possibilitat d'atorgament d'avançaments de fons per finançar despeses no dotades pressupostàriament o dotades de forma insuficient:

"Article 28. *Utilització anticipada de crèdits: avenços de fons*

1. En casos d'extrema urgència el Govern pot autoritzar el cap de Govern perquè atorgui avenços de fons per tal de finançar despeses no dotades o amb dotació insuficient i fins a un límit màxim del 5 per 100 de l'estat de despeses."

El dia 12 de març del 2020 el cap de Govern, Sr. Xavier Espot Zamora, i la aleshores cònsol major d'Andorra la Vella, Sra. Conxita Marsol Riart, van signar un protocol d'entesa per a la cessió de terrenys comunals al Govern, perquè aquest últim hi construís

"habitatges de protecció pública que siguin destinats a aquells ciutadans que per raó de la seva situació econòmica siguin mereixedors d'una especial atenció social". En la mateixa línia, el protocol expressa que "el Comú d'Andorra la Vella és conscient de la necessitat de trobar solucions per facilitar l'accés a l'habitatge amb preu regulat i ampliar l'oferta de pisos de protecció pública a la parròquia". El protocol regula la cessió futura, per part del Comú al Govern, d'un terreny comunal de 2.822,03 m^2.

En aquesta línia, el pacte primer estableix que "el protocol té per objecte, en virtut de l'article 33 de la Llei general d'ordenació del territori i urbanisme, del 29 de desembre del 2000, i de l'article 13 de la Llei 32/2017, del 20 de desembre, de col·laboració entre l'Administració general i els comuns, preveure la cessió d'un terreny patrimonial de propietat comunal, per tal que el Govern pugui bastir-hi un immoble destinat a habitatges de lloguer que, una volta construïts, es posaran a disposició de persones físiques que per raó de la seva especial situació econòmica siguin mereixedores d'una especial atenció social".

Ara bé, la pandèmia causada pel virus SARS-CoV-2 va provocar un retard en el desenvolupament del protocol referit i en l'aplicació de les disposicions que el protocol preveia.

Mentrestant, el problema sever de l'habitatge al nostre país no només continuava existint, sinó que s'agreujava encara més.

En efecte:

És pública i notòria l'existència d'un problema molt greu d'habitatge a Andorra. Es constata que moltes persones i unitats familiars o de convivència, tot i ocupar llocs de treball que corresponen a un ampli espectre, habitual i representatiu, de l'estructura laboral del nostre país, no poden accedir a un habitatge de lloguer sense haver de suportar un esforç econòmic desproporcionat amb relació als ingressos laborals. Es detecta aquest problema en tots els segments d'edat dels habitants al nostre país, però, en particular, es constata que el jovent del nostre país pateix problemes molt greus per poder emancipar-se a causa de la impossibilitat econòmica d'accedir a un habitatge. La causa del problema descrit rau en el preu elevat dels habitatges de lloguer, juntament amb l'escassetat de l'oferta en relació amb la demanda.

La dificultat per accedir a un habitatge i, directament vinculat a aquesta dificultat, l'elevat preu dels lloguers constitueixen la principal preocupació de la ciutadania andorrana en aquests moments. L'Observatori que elabora Andorra Recerca i Innovació (ARI) a partir d'enquestes periòdiques d'opinió d'andorrans i residents a Andorra ho posa de manifest de forma continuada, de tal manera que (depenent del moment de l'enquesta) entre la meitat i dos terços de la població considera que els preus d'accés a l'habitatge són el principal problema del nostre país, amb tendència a augmentar en cada nova enquesta semestral. Aquests percentatges són els més alts dels darrers vint anys i afecten, principalment, les persones que es troben entre els 18 i els 29 anys.

El Raonador del Ciutadà també ha posat en relleu la gravetat del problema de l'habitatge a Andorra:

"El Principat té una amenaça existencial important com a país. Europa és una part. L'altra és aquest conjunt de coses lligades a creixement i habitatge. I al tema de l'habitatge no se li dona prou el lloc a dins d'aquest tema més gran que és el creixement, el malbaratament de recursos, etc. Perquè l'habitatge toca directament a persones. I toca

cada vegada a més persones. I això pot trastocar i ferir de mort el ritme convivencial que hem tingut fins ara."

Igualment, el Raonador del Ciutadà ha alertat que l'habitatge és un problema transversal i que ja no afecta, només, les persones amb més dificultats econòmiques. També afecta persones i famílies que gaudeixen de llocs de treball considerats estables i amb retribucions superiors al salari mínim. La causa rau en els preus desproporcionadament elevats dels lloguers d'habitatges.

Arran de les constatacions exposades es pot afirmar, sense por a exagerar, que el gravíssim problema d'accés a l'habitatge i l'evolució que pugui tenir en el futur ocasionen alarma al si de la societat andorrana.

Per les raons descrites, es posa de manifest l'interès per promoure habitatges de lloguer a preu assequible, que resultin d'actuacions de promoció pública o de rehabilitació, per ser destinats al lloguer amb un preu inferior al preu del mercat, amb la finalitat de facilitar l'accés a l'habitatge a les persones i famílies amb una capacitat econòmica limitada, però superior al llindar econòmic de cohesió social. És a dir: destinats a persones i famílies que disposen de treball i d'ingressos regulars, però que tenen dificultats per accedir al mercat de lloguer a causa dels preus desproporcionats respecte als ingressos que percep, de mitjana, la població del nostre país. La voluntat és, doncs, que la ciutadania pugui arrendar un habitatge suficient mantenint un esforç econòmic raonable d'acord amb els ingressos familiars.

Per tot el que s'ha exposat, es justifica la urgència i la necessitat de la despesa de l'avançament de fons aprovat l'any 2021 –que no podia ser demorada a l'exercici del 2022– per al compliment de l'obligació contreta pel Govern d'acord amb el protocol signat el 12 de març del 2020, amb la finalitat última de poder aportar solucions (ni que fossin parcials i encara insuficients), al més aviat possible, al gravíssim i notori problema de l'habitatge que pateix la població que viu a Andorra. Aquestes solucions requereixen diversos passos consecutius entre ells. Per poder mitigar com més aviat millor les necessitats d'habitatge actuals a preus assequibles mitjançant la construcció d'un edifici d'habitatges de lloguer a preus regulats cal, primer de tot, adjudicar amb la màxima celeritat possible els treballs de redacció del projecte constructiu de l'edifici, finalitat a la qual anava destinat l'avançament de fons aprovat l'any 2021 i que justifica la urgència extrema de la motivació de l'esmentat avançament de fons.

La seqüència temporal va ser la següent:

10 de març del 2021: aprovació de l'avenç de fons.

17 de març del 2021: publicació de l'avenç de fons al BOPA[4].

Un cop es disposa dels crèdits pressupostaris necessaris per poder fer front a l'obligació de licitar l'elaboració del projecte constructiu d'un edifici d'habitatges destinat a lloguer assequible, el Govern pot tancar amb el Comú d'Andorra la Vella, en tots els termes precisos i concrets, el conveni que desenvolupa el protocol d'entesa signat el 12 de març del 2020.

12 de maig del 2021: el Govern aprova la proposta de conveni.

[4] https://www.bopa.ad/Documents/Detall?doc=GD20210312_10_33_25

El conveni se signa en les setmanes posteriors. Mentrestant, els serveis tècnics ultimen el plec de bases per licitar el concurs per seleccionar un professional de l'arquitectura per a la redacció del projecte i la direcció de les obres de construcció d'un edifici d'habitatges de promoció pública a preu assequible.

14 de juliol del 2021: el Govern aprova el concurs per seleccionar un professional de l'arquitectura per a la redacció del projecte i la direcció de les obres de construcció d'un edifici d'habitatges de promoció pública a preu assequible[5].

21 de juliol del 2021: publicació al BOPA de l'edicte de convocatòria del concurs.

15 de setembre del 2021: un cop rebudes i obertes les ofertes, i analitzades i valorades, el Govern aprova l'adjudicació de la redacció del projecte i la direcció de les obres de construcció d'un edifici d'habitatges de promoció pública a preu assequible [6].

Els terminis emprats fins al moment es poden considerar raonables, ateses les tramitacions que calia dur a terme.

Els treballs adjudicats (a l'equip format pels arquitectes Pau Iglesias i Jacint Iglesias) es van iniciar de seguida. El termini era de sis mesos. Va finalitzar entrat el 2022, doncs. L'import adjudicat el 2021 es va reconduir al 2022 per aquest motiu, perquè tot i que els arquitectes adjudicataris van iniciar el treball el mateix moment de la notificació de l'adjudicació, no van presentar cap factura fins entrat el 2022. Durant el 2021 es van mantenir reunions de seguiment del treball amb els arquitectes adjudicataris, que van anar presentant la feina feta, però no van lliurar els documents finals del treball adjudicat fins al 2022.

Així doncs, atenent el que s'ha exposat, no podem estar d'acord amb aquesta observació del Tribunal de Comptes.

Despeses plurianuals (2.1.3)

10. *Reajustaments d'anualitats de les despeses plurianuals (pàg. 12)*

En l'elaboració del pressupost general, se segueix la pràctica de reajustar els imports de les anualitats per despeses plurianuals aprovades en exercicis anteriors a les quanties que es preveuen per al pressupost de l'exercici que es tramita.

Els articles 29.5 i 29.6 de la LGFP obliguen a consignar en el pressupost l'afectació anual de les despeses plurianuals aprovades per Llei i determinar la quantitat de despeses plurianuals atribuïda a cada exercici en la resta de despeses plurianuals, i en el cas de no ajustar-se a aquests requeriments, justificar-ho en la memòria adjunta al projecte de pressupost.

La memòria de pressupost no inclou justificacions suficients relatives als reajustaments d'anualitats afectats, contràriament al que requereix l'article 29.7 de la LGFP.

[5] https://www.bopa.ad/Documents/Detall?doc=GC20210715_09_55_52
[6] https://www.bopa.ad/Documents/Detall?doc=GE20211026_10_30_36

Resposta

La memòria de la Llei de pressupost per a l'exercici del 2021 informa sobre els reajustaments tant en positiu com en negatiu dels crèdits aprovats en les lleis de pressupostos anteriors amb afectació a l'exercici del 2021. En aplicació de l'article 29, d'extensió temporal dels crèdits: despeses pluriennals, de la Llei general de les finances públiques, del 19 de desembre de 1996, es detallen els crèdits negatius proposats amb afectació a crèdits pluriennals en l'annex II del llibre 1 del Projecte de pressupost per a l'exercici del 2021 que es tramet al Consell General (pàgines 72 a 87). En aquest annex s'ha incorporat més informació que justifica el motiu de les minoracions dels crèdits dotats com a pluriennals.Vegeu l'annex núm. 2.

Liquidació del pressupost (2.2)

11. *Estalvi net pressupostari negatiu (pàg. 14)*

La liquidació de l'exercici presenta un estalvi net negatiu de 505.440 milers d'euros. Aquest estalvi net pressupostari negatiu obliga el Govern al refinançament permanent del seu endeutament.

Resposta

El càlcul de l'estalvi net pressupostari que efectua el Tribunal de Comptes i que és objecte d'aquesta observació inclou les despeses de passius financers en concepte de refinançament de deute. El nostre parer és que la inclusió d'aquestes despeses de refinançament del deute distorsiona i fa més volàtil aquest indicador condicionant-lo a la maturitat del deute, cosa que fa, en conseqüència, que empitjori en els exercicis en què el volum de deute que s'ha de refinançar és més elevat i a la inversa.

Cal dir que la metodologia de càlcul emprada pel Tribunal de Comptes no es troba recollida ni en la normativa pròpia ni en les pràctiques internacionals. Aquest indicador, amb la interpretació que l'acompanya, es presta a confusió dels responsables polítics, com queda palès en els debats del Consell General dels darrers anys en el moment de l'aprovació dels informes del Tribunal de Comptes, donant una falsa opinió de manca de sostenibilitat financera del deute públic. En aquest sentit, cal recordar que una institució especialitzada en la matèria, com és el Fons Monetari Internacional, afirma en el seu informe corresponent a l'article 4 d'Andorra la sostenibilitat del deute públic andorrà.

També, cal destacar que si aquest indicador s'utilitzés en els països del nostre entorn en tots els casos el resultat seria força negatiu i posaria en dubte la capacitat inversora d'economies consolidades.

Per tot l'exposat, tenint en compte que l'*estalvi net pressupostari* no està definit en la normativa vigent, d'acord amb la normativa comparada, considerem que escauria calcular aquest indicador d'una de les dos maneres següents: (i) deduint de l'estalvi brut l'anualitat periòdica (capital i interessos) dels préstecs i altre endeutament viu a 31 de desembre (en funció del termini pendent d'amortització de cada préstec); o (ii) deduint de l'estalvi brut el capítol 3 de despeses financeres i el capítol 9 de passius financers sense incloure-hi el refinançament de deute.

A continuació es mostra el càlcul de l'estalvi net pressupostari d'acord amb la segona opció, deduint de l'estalvi brut el capítol 3 de despeses financeres i el capítol 9 de passius financers sense incloure-hi el refinançament de deute. Aquest càlcul posa de manifest, pel que fa als exercicis anteriors (2019, 2018 i 2017) un estalvi net positiu que es pot destinar a l'autofinançament d'inversions o altres despeses de capital o a atendre els serveis del deute de noves operacions d'endeutament. Respecte als exercicis 2020 i 2021, el resultat d'aquest càlcul és d'un import negatiu a causa de l'afectació de la crisi sanitària i econòmica causada per la COVID-19 en el pressupost del Govern.

Així doncs, atenent el que s'ha exposat, no podem estar d'acord amb aquesta observació del Tribunal de Comptes.

	2021	2020	2019	2018	2017
Ingressos corrents exercici	413.635.251 €	398.496.429 €	442.215.507 €	432.308.865 €	423.187.443 €
Despeses corrents exercici (cap. I, II, IV)	-414.733.762 €	-425.145.903 €	-371.390.755 €	-376.073.193 €	-354.488.125 €
Estalvi brut	**-1.098.511 €**	**-26.649.474 €**	**70.824.752 €**	**56.235.672 €**	**68.699.318 €**
Obligacions reconegudes (cap. III i IX)	**-99.962.060 €**	**-21.256.068 €**	**-20.339.992 €**	**- 27.713.705 €**	**- 37.452.973 €**
Capítol III. Despeses financeres	-19.389.111 €	-13.092.121 €	-12.410.964 €	-13.069.452 €	-13.773.686 €
Capítol IX. Despeses de passius financers	-80.572.949 €	-8.163.947 €	-7.929.028 €	-14.644.253 €	-23.679.287 €
Estalvi net (no inclou passius financers de refinançament)	**-101.060.571 €**	**-47.905.542 €**	**50.484.760 €**	**28.521.967 €**	**31.246.345 €**
Percentatge sobre ingressos corrents	-24,4%	-12,0%	11,4%	6,6%	7,4%

Despeses de personal (2.2.6)

12. Enregistrament comptable de les fases de despesa (pàg. 20)

Les despeses del personal al servei del Govern es registren pressupostàriament acumulant en un sol acte les fases ACLOP.

La pràctica seguida, a més de ser contrària al disposat a l'article 31 de la LGFP, provoca que el pressupost no s'utilitzi com l'eina de gestió que garanteix l'acompliment del principi d'especialitat quantitativa.

Resposta

Es fa avinent que en la configuració i la parametrització de la comptabilització de la nòmina del nou sistema economicofinancer del Govern que va entrar en funcionament l'1 de gener del 2022 es va valorar la solució de registrar les despeses del capítol 1 per fases i no acumular-les en un sol acte. Es va concloure que el desplegament tècnic del procediment administratiu d'ordenació de despeses de nòmina per fases representa més cost burocràtic –comporta unes funcionalitats més complexes– i no garanteix el pagament de les nòmines en els terminis deguts.

Per aquest motiu, vist que tècnicament i funcionalment escau continuar registrant pressupostàriament les despeses de nòmina acumulant en un sol acte les fases ACLOP, el Govern estudia proposar una modificació de la Llei general de les finances públiques per preveure aquest supòsit i poder esmenar aquesta observació del Tribunal de Comptes.

13. *Hores extraordinàries (pàg. 20)*

En l'exercici 2021, 18 treballadors han excedit el nombre d'hores extres previst pel Reglament de sistemes de compensació, les quals, a més de contràries a la norma esmentada, són indicadores de debilitats i ineficiències organitzatives.

Resposta

El màxim d'hores extraordinàries està regulat a la disposició addicional segona del Decret del 31-12-2003 d'aprovació de la modificació del Reglament de sistemes de compensació, i el punt 3 diu textualment:

"Aquests límits no es poden excedir excepte en casos puntuals, degudament justificats, després de l'informe del director del Departament o del secretari d'Estat i amb l'aprovació de la Secretaria d'Estat de Funció Pública."

Les hores extraordinàries estan motivades i conformades amb les signatures del ministre o del secretari d'Estat i del director del Departament, tal com acrediten els documents que acompanyen cada expedient. Vegeu l'annex núm. 3.

En relació amb aquest punt, pensem que aquesta observació del Tribunal de Comptes no té en consideració els controls que s'estan efectuant mensualment de totes i cadascuna de les variables de nòmina per part del ministeri encarregat de les finances (Departament de Pressupost i Patrimoni i Intervenció General). Finalment, cal fer avinent l'evolució a la baixa els darrers anys del nombre d'hores extres efectuades per damunt del màxim que regula el reglament[7], cosa que evidencia una millora en la gestió organitzativa de la funció pública.

14. Registre de personal (pàg. 21)

No ha estat dictat el reglament previst en l'article 30 de la Llei 1/2019 de la funció pública, regulant el registre de personal que s'ha de crear d'acord amb el que determina el mateix article.

Resposta

Per reglament s'han de determinar les dades que han de constar en aquest Registre de la Funció Pública, les quals s'han de referir exclusivament a la vida administrativa.

La nova Llei 1/2019, del 17 de gener, de la funció pública –que va entrar en vigor a partir de l'1 de febrer de 2019– en la secció tercera, article 30, regula el registre de personal. En l'article 30.2 es diu que per reglament el Govern determina les dades personals i de vinculació amb l'Administració que han de constar en el Registre de personal, les quals s'han de referir exclusivament a la vida administrativa, i la relació del personal i els llocs de treball a l'Administració.

[7] 2020: 38 treballadors; 2019: 68 treballadors; 2018: 112 treballadors.

Amb la modificació de la llei de la funció pública, 29/2022 s'està adaptant la proposta de reglament del Registre físic de la Funció Pública, que conté tota la informació històricament associada a cada empleat.

De fet, per a cada empleat de l'Administració general hi ha un dossier personal en què es recullen les diverses dades relacionades amb la seva vida administrativa com ara el contracte, les formacions realitzades (i que li poden servir en futurs processos de promoció), les situacions administratives diverses (atorgament d'excedències, permisos administratius, etc.) i les anotacions pròpies relacionades amb la gestió de la nòmina.

Aquest Registre s'ha mantingut actualitzat des de fa molts anys i existeix una classificació general dels dossiers personals en funció de la situació administrativa concreta dels empleats (servei actiu, excedència) i de la seva tipologia (funcionari / agent de l'Administració de caràcter indefinit; agent de l'Administració de caràcter eventual; relació especial; alts càrrecs i nomenaments polítics).

Aquest projecte de reglamentació del Registre de la Funció Pública està previst que es porti a terme i va paral·lel al disseny i la implantació del sistema informàtic SAP, amb els mòduls d'organització administrativa, que facilitarà que es generin els fitxers que compondran el registre de personal, per tal de recollir les dades del personal de l'Administració general, com els llocs de treball, així com les dades corresponents a la vida administrativa i la carrera professional, segons com determini el reglament.

De totes maneres, cal dir que la inexistència del reglament pròpiament dit no afecta de cap manera la gestió pròpia de les dades dels empleats de l'Administració general que es custodien en el Registre físic de la Funció Pública en relació amb la seguretat, la confidencialitat i el rigor professional.

Qualsevol empleat es pot adreçar lliurament a la Secretaria d'Estat de Funció Pública i sol·licitar vista i còpia del seu dossier personal, així com demanar la inclusió de les dades que cregui oportunes.

La gestió del Registre físic de la Funció Pública està subjecta a la normativa qualificada sobre protecció de dades personals vigent. En tot cas, els empleats de l'Administració general poden exercir els drets d'accés, rectificació i supressió previstos en relació amb els dossiers personals que són al Registre físic de la Funció Pública. En data 17 de maig de 2017 s'aprovà el decret pel qual es regulen els fitxers de dades personals de la Secretaria d'Estat de Funció Pública.

15. *Sistema de classificació del personal (pàg.21)*

El Govern no disposa d'un sistema de classificació del personal en base als elements que estableix l'article 13 de la LFP.

La relació de llocs de treball indica el seu nivell de classificació i el cos, general o especial, al que pertanyen. No obstant, el Govern no disposa de la valoració de llocs de treball que requereix l'article 17.2 de la LFP, per assignar el nivell corresponent a cada lloc de treball. Així mateix, la relació de llocs de treball no els agrupa per famílies professionals i no contempla les funcions, activitats, tasques o altres responsabilitats encomanades a cada treballador, així com el perfils professionals i la formació adient per a ocupar-lo.

Resposta

Per edicte del 14-10-2020 l'Administració general va convocar un concurs públic de contractació d'una empresa per elaborar l'adaptació de les taules retributives de l'Administració general, la revisió i la valoració de la classificació dels llocs de treball del Cos General.

En el BOPA del 7 de gener del 2021 es publica l'adjudicació del concurs a l'empresa PricewaterhouseCoopers Serveis Professionals Andorra SLU.

Durant l'any 2021 es van dur a terme els treballs d'actualització dels llocs de treball, que van continuar durant tot l'any 2022 amb una ampliació d'una segona fase. Al gener del 2023 es van presentar al Govern els primers resultats d'aquest estudi i aquest mes de juny s'està efectuant un contrast dels llocs de treball.

L'empresa adjudicatària ha lliurat els documents de descripció dels llocs de treball, en els quals consten les responsabilitats, les funcions i els requisits d'accés de cada lloc. Així mateix, ha presentat els mapes de llocs de treball per ministeris. A partir de les conclusions d'aquest treball s'ha de regular el sistema de classificació, d'acord amb el que preveu el punt 3 de l'article 17 de la Llei 1/2019, de la funció pública.

Es fa palès, però, que els treballs encara no han finalitzat pel fet que l'empresa adjudicatària està efectuant unes darreres revisions. Una vegada acabin, el Govern disposarà de la base de dades dels llocs de treball objecte d'aquest estudi.

16. *Cobertures de funcions estructurals i periòdiques (pàg.21)*

L'article 109.c) de la LFP contempla el nomenament de personal interí per a la cobertura de funcions estructurals i periòdiques. De la revisió realitzada, s'observen, en el marc del precepte esmentat, nomenaments de personal interí fins el 31 de desembre de 2021 i que torna a ser nomenat, per via d'urgència, l'1 de gener de l'any següent fins el 31 de desembre. Aquesta pràctica qüestiona el caràcter periòdic de les funcions estructurals que requereix l'article 109.c) de la LFP.

Resposta

Entenem per funcions estructurals les que estan definides i consolidades, amb una permanència estable i duradora en el temps, i les periòdiques les que estan considerades temporals, per un període determinat o en uns períodes concrets de l'exercici, les temporades hivernals o d'estiu.

El fet d'haver de tornar a nomenar cada any aquest personal interí ve causat per la necessitat dels departaments de donar continuïtat als serveis prestats, fonamentats en les càrregues de treball i els recursos existents.

Les lleis dels pressupostos han d'anar amortitzant aquestes places amb caràcter interí i consolidant-les amb caràcter fix.

17. *Conceptes retributius no regulats (pàg. 21)*

De la revisió efectuada, s'ha observat que s'ha retribuït al personal de Bombers el concepte "Pas Bombers", del qual no constava cap regulació normativa que l'emparés, per la qual cosa no es pot determinar la raonabilitat dels imports abonats.

El Decret 112/2022 del 23 de març de 2022, d'aprovació del Reglament de sistemes de compensació ha regulat en el seu article 23 la compensació pel desplaçament del personal de guàrdia del Cos de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvaments (CPEIS) a la localitat del Pas de la Casa fora del seu horari de guàrdia.

Resposta

Tal i com fa esment el Tribunal de Comptes en el seu propi informe de fiscalització el concepte retributiu "Pas Bombers" ha quedat regulat en el *Decret 112/2022 del 23 de març de 2022, d'aprovació del Reglament de sistemes de compensació, en el seu article 13*. Per tant, en l'exercici 2022 aquesta observació ha quedat reparada.

Transferències i subvencions atorgades (2.2.8)

18. *Control financer de les subvencions (pàg. 26)*

El reglament de control pressupostari per a l'exercici 2021 limita la fiscalització de les entitats privades que reben subvencions, préstecs, avals i altres ajuts a càrrec del pressupost, als supòsits que la intervenció consideri oportú, i no de forma sistemàtica. A la pràctica, es constata que no està implantat el mecanisme de control que preveu la LGFP, el control financer, el qual permet garantir que les subvencions i ajuts atorgats s'han obtingut de forma adequada i correcta, que s'ha donat acompliment a les obligacions de gestió i aplicació dels mateixos per part dels beneficiaris, l'adequat i correcte finançament de les activitats subvencionades i la realitat i regularitat de les operacions que s'han finançat amb els ajuts.

Resposta

En relació amb aquest punt pensem que l'afirmació del Tribunal de Comptes és subjectiva, pel fet que s'emet una opinió molt genèrica que manca del detall dels expedients, i a més, no té en consideració els controls que s'estan efectuant per part dels departaments gestors de les subvencions i dels controls que efectua el Departament d'Intervenció amb les liquidacions que donen lloc posteriorment als pagaments de les subvencions.

La Intervenció informa que els controls financers de les subvencions no són exclusius de la Intervenció General, sinó que els departaments també realitzen revisions exhaustives tant en el moment d'atorgar les subvencions, com en el moment de revisar-ne l'execució. Per aquest motiu, tot i que s'emeten informes puntuals de fiscalització de les subvencions, els documents i els expedients justificatius de totes les subvencions es troben als departaments corresponents, i el seu seguiment està documentalment justificat, d'acord amb l'article 28 del Decret del 3-04-2019 d'aprovació del Reglament regulador de la Intervenció General i de l'exercici del control pressupostari.

Per tant, el fet que no s'emetin informes de control financer per a la totalitat de les ajudes atorgades no significa que no existeixin controls: pel que fa a les ajudes atorgades per convocatòria pública, les bases preveuen la documentació que ha de rebre el departament en el moment de la presentació de la sol·licitud, i en el moment dels diferents pagaments. (En el cas de les adjudicacions directes també s'especifiquen aquests requeriments amb la formalització d'un contracte o d'un conveni entre el Govern i l'entitat beneficiària.)

Aquests controls es fan: en el moment en què els diferents departaments reben la documentació, que efectuen el control sobre la recepció correcta de la documentació i analitzen si la justificació que se'n desprèn s'adequa al motiu pel qual es va atorgar la subvenció; i en el moment en què es tramet el document de liquidació de la subvenció al Departament d'Intervenció General, juntament amb la documentació justificativa.

En el cas que manqui algun document justificatiu o bé hi hagi algun import no justificat o que la justificació no correspongui amb la finalitat de la subvenció, el Departament d'Intervenció General retorna la liquidació al departament per tal que s'esmeni la incidència o bé perquè es redueixi la subvenció per tal que l'import liquidat correspongui amb l'import degudament justificat. Per completar l'expedient, a partir de l'exercici del 2019 els departaments o els òrgans gestors de les subvencions emeten un informe sobre els resultats dels controls efectuats i a partir de l'exercici del 2021 la Intervenció General posa de manifest, pel que fa a la totalitat dels expedients de subvencions, el resultat de la seva fiscalització en un informe, addicionalment a la conformitat del document pressupostari.

En conseqüència del que s'ha esmentat anteriorment, s'informa que la Intervenció és conscient de la necessitat de control sobre les entitats que reben subvencions des de l'Administració general, i per això té en compte les consideracions del Tribunal de Comptes i continuarà treballant en aquest sentit, però també manifesta que el Tribunal de Comptes no ha tingut en consideració els canvis o les millores que s'estan portant a terme en aquest àmbit.

Passius financers i despeses financeres (2.2.11)

19. *Incorrecte registre pressupostari d'interessos meritats no vençuts (pàg.29)*

El Govern ha enregistrat pressupostàriament despeses financeres meritades i no vençudes per import de 7.979.797 euros quan, atès que no eren exigibles a l'entitat al tancament de l'exercici, no era procedent fer-ho, contravenint el principi d'anualitat regulat a l'article 14 de la LGFP.

Resposta

La base de registre o base comptable utilitzada en l'elaboració i l'execució de l'estat de despeses del pressupost del Govern està regulada als articles 14 i 15 de l'LGFP.

El principi d'anualitat (article 14 de l'LGFP) té un doble aspecte: d'una banda, es refereix a l'aprovació del pressupost, i de l'altra, a l'execució. En el primer aspecte, l'anualitat significa que la Llei del pressupost té limitada la vigència a un any, i, per tant, l'òrgan legislatiu ha d'aprovar el pressupost cada any. En el segon aspecte, l'anualitat significa que les operacions d'execució del pressupost s'han de realitzar dintre del període anual, i s'imputen als seus comptes només els que compleixin aquesta condició.

El principi d'especialitat (article 15 de la LGFP) expressa que l'habilitació a l'executiu no té un abast genèric o il·limitat i ofereix tres aspectes: qualitatiu, quantitatiu i temporal.

Per tant, d'acord amb el principi d'anualitat, les despeses financeres en concepte d'interesos de deute públic i de préstec per un import de 7.979.797 euros, es pressuposten i es registren a la liquidació del pressupost en el moment que es produeixen o es meriten, independentment del moment en què es produeix el pagament.

Sobre la base de l'article 31.1 *d* de l'LGFP, la liquidació d'aquestes despeses és practicada per l'òrgan gestor corresponent (ministeri encarregat de les finances) en compliment d'una obligació legal. Amb relació a la despesa financera, l'obligació legal correspon als diversos decrets d'emissió de deute públic aprovats pel Govern.

Val a dir que aquest criteri de registre, que es basa en el principi d'anualitat –i que és el que s'aplica per a la generalitat de les despeses, principalment– és homogeni amb els criteris de registre de la informació relatius a la comptabilitat financera i a la nacional. El sistema d'informació sobre la comptabilitat nacional que serveix com a base de càlcul de les xifres de dèficit i de deute insta a presentar la liquidació pressupostària d'acord amb criteris SEC 2010, que determina pel que fa amb aquest capítol de despesa que la base de registre és la meritació.

Consegüentment, per tot el que s'ha exposat anteriorment, no podem estar d'acord amb aquesta observació del Tribunal de Comptes.

Estats financers (2.3)

20. *Manca de conciliació entre el resultat pressupostari i el resultat comptable (pàg. 33)*

Sota el títol de conciliació entre comptabilitat pressupostària i financera, el Govern presenta la comparació d'ambdós resultats, juntament amb explicacions referides a l'origen de les diferències que en resulten, sense incloure-hi el detall de les operacions i saldos que determinen la diferència entre ambdós resultats, comparació que li és requerida d'acord amb els models de comptes anuals que s'han dictat.

Resposta

En els comptes anuals del Govern, en l'apartat VII, de conciliació entre el resultat pressupostari i el resultat comptable de l'exercici tancat a 31 de desembre del 2021, el Govern inclou dos quadres d'acord amb els models de quadres aprovats en el Reglament relatiu a l'adopció de les normes internacionals de comptabilitat del sector públic amb el caràcter de Pla marc per al sector públic estatal del Principat d'Andorra.

El primer quadre (pàgina 80 dels CA) correspon a les diferències entre la liquidació pressupostària i la comptabilitat financera pel que fa als diferents capítols de la liquidació pressupostària d'ingressos i de despeses, incloent-hi també els conceptes financers que no han de tenir tractament pressupostari (com és el cas d'amortitzacions, provisions, etc.)

El segon quadre (pàgina 81 dels CA), partint del resultat comptable per un import negatiu de 97.619.828 euros, inclou totes les operacions conciliatòries fins a arribar al resultat pressupostari per un import de 8.123.601 euros. En aquest quadre, es detallen i quantifiquen totes les operacions i saldos i, per tant, considerem que el Govern informa suficientment en els comptes anuals de les diferències entre el resultat pressupostari i el comptable. D'altra banda, cal tenir en compte també que en els treballs de fiscalització del Tribunal de Comptes, i a petició del mateix Tribunal, s'ha facilitat el màxim detall dels imports requerits.

Pels motius exposats, no estem d'acord amb l'observació del Tribunal de Comptes.

Efectiu i equivalents d'efectiu (2.3.1)

21. Pagaments pendents de comptabilitzar (pàg. 36)

S'han comptabilitzat, en data 2 de febrer de 2022, pagaments per import de 21.979.520 euros corresponents a despeses liquidades en el pressupost de 2021 en concepte d'ajuts atorgats en el marc de les mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del sars-CoV-2. Atès que el pagament bancari de les despeses indicades es va materialitzar durant l'any 2021, aquests s'haurien d'haver comptabilitzat en l'exercici 2021. En conseqüència el saldo de tresoreria està sobrevalorat en 21.979.520 euros.

Resposta

Efectivament els pagaments d'ajuts atorgats en el marc de les mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2 es van registrar comptablement en data 2 de febrer del 2022 quan s'haurien d'haver enregistrat en l'exercici del 2021, d'acord amb la data real del pagament bancari.

Es tindrà en compte l'observació del Tribunal de Comptes en els propers exercicis.

Comptes a cobrar, vendes i ingressos (2.3.3)

22. Infravaloració deteriorament de valor dels crèdits (pàg.39)

Aplicant els mateixos criteris que en exercicis anteriors, a 31 de desembre de 2021, la provisió de deteriorament dels drets pendents de cobrament ascendeix a 75.326.272 euros. No obstant, la provisió comptabilitzada a la data indicada és de 62.592.979 euros. En conseqüència, aquesta provisió està infravalorada en 12.733.293 euros.

Resposta

En l'exercici del 2022, i posteriorment al lliurament del tancament dels comptes anuals del Govern de l'exercici del 2021, es va detectar un error en el càlcul de la dotació i comptabilització de la provisió de deteriorament del valor dels crèdits a 31 de desembre del 2021.

Per tal de corregir aquest error, el Govern ha recalculat la provisió de deteriorament de deutors a 31 de desembre del 2021 i ha enregistrat en l'exercici del 2022 un ajustament per un import de 12 milions d'euros.

Aquesta observació del Tribunal de Comptes queda reparada, per tant, en l'exercici següent, el del 2022.

23. Infravaloració Deutors per ingressos meritats (pàg.39)

El saldo de deutors per ingressos meritats a 31 de desembre de 2020 es composa de 4.562.716 euros, en concepte de deutors per ingressos meritats de l'IRPF, i de 7.668.983 euros, en concepte de deutors per ingressos meritats de l'Impost de Societats. Segons la informació que hem disposat, els ingressos meritats en l'any 2020 que el Govern prèvia recaptar en 2021 de l'IRPF ascendien a 16.102.401 euros i de l'Impost de Societats a 34.674.756 euros. En conseqüència els saldos deutors per ingressos meritats a 31 de desembre de 2020 estan infravalorats en 11.539.685 euros i 27.005.773 euros respectivament.

Així mateix, el saldo de deutors per ingressos meritats a 31 de desembre de 2021 es composa de 5.653.088 euros, en concepte de deutors per ingressos meritats de l'IRPF, i de -1.763.064 euros, en concepte de deutors per ingressos meritats de l'Impost de Societats. Els ingressos meritats en l'any 2021 que el Govern preveu recaptar en l'any 2022 de l'IRPF ascendeixen 16.870.447 euros i de l'Impost de Societats a 27.287.184 euros. En conseqüència, els saldos deutors per ingressos meritats a 31 de desembre de 2021 estan infravalorats en 11.217.359 euros i 29.050.248 euros respectivament.

El Govern ha comptabilitzat en l'estat del rendiment financer els ingressos de l'IRPF i de l'impost de societats per l'import meritat en l'any en curs. Aquesta comptabilització comporta que les diferències entre els ingressos meritats a l'exercici 2020 liquidats en el pressupost de l'any curs, i les previsions d'aquests ingressos comptabilitzades a 31 de desembre de 2020, no tinguin reflexa en l'estat del rendiment financer.

D'acord amb l'anterior, els ingressos comptabilitzats en l'estat del rendiment financer en concepte d'IRPF estan sobrevalorats en 322.326 euros, i en concepte de l'Impost de societats estan infravalorats en 2.043.626 euros, segons el càlcul que es detalla en el quadre següent:

	(a)	(b)	(c)	(d)= (b)-(a)+(c)	(e)	(e)-(d)
	Previsió recaptació 2021 ingressos meritats any 2020	Ingressos liquidats pressupost 2021	Previsió recaptació 2022 ingressos meritats any 2021	Ingressos a comptabilitzar a l'Estat de rendiment financer	Ingressos comptabilitzats a l'Estat de rendiment financer	Diferència
IRPF	16.102.401	39.299.497	16.870.447	40.067.543	40.389.869	322.326
Impost de Societats	34.674.756	57.501.031	27.287.184	50.113.459	48.069.833	-2.043.626

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Resposta

D'acord amb les NICSP, al tancament de l'exercici del 2021 el Govern ha registrat els ingressos de l'IS i de l'IRPF amb criteri de meritament d'acord amb l'estimació global facilitada per l'Agència Tributària. L'Agència Tributària calcula l'estimació d'ingressos per a aquests dos tributs per al període del 2021 globalment en funció de l'import que es va liquidar en l'exercici anterior (2020), el creixement del PIB per al 2021 (11,23%) i restant els imports dels pagaments a compte liquidats en l'any 2021 corresponents a l'exercici del 2021.

Segons l'Agència Tributària, per a l'exercici del 2021, el càlcul de l'import global estimat de l'IRPF és de 40.389.869,27 euros, i el de l'impost sobre societats és de 48.069.833,12 euros.

Al tancament de l'exercici del 2021 es va retrocedir dels comptes 441* l'estimació efectuada en l'exercici anterior i es va registrar la nova previsió per a l'exercici del 2021 amb contrapartida al compte d'ingrés d'acord amb el que s'estableix en la NICSP 3.

Segons la NICSP 3, les estimacions en els ingressos fiscals del Govern s'han de reconèixer de forma prospectiva i s'han d'incloure en el resultat del període en què té lloc el canvi.

En el cas del compte 441002 IS, el saldo és creditor per un import d'1.763.063,93 euros degut al fet que, d'acord amb l'import facilitat per l'Agència Tributària, la previsió ha estat a la baixa.

Dit això prenem en consideració els comentaris del Tribunal de Comptes perquè en exercicis futurs es reflecteixin en l'estat del rendiment financer les diferències entre els ingressos meritats en un exercici i liquidats pressupostàriament en l'exercici següent i les estimacions fetes pel Govern quant a la previsió d'autoliquidació en el cas dels tributs d'IRPF i d'impost sobre societats.

24. Prescripció dels deutes (pàg.40)

Segons la informació que ens ha estat facilitada, a data del mes de novembre de 2022, El Govern quantifica el deute tributari prescrit en 53,6 milions d'euros, dels quals 43,2 milions d'euros corresponen als concepte de Taxa d'Activitats Econòmiques, Taxa de Vehicles i Impost Servei Indirecte. Del deute tributari prescrit, 33 milions d'euros són de deutes anteriors a l'entrada en vigor de la Llei de Bases de l'Ordenament Tributari i 9 milions d'euros corresponen a deutes que es van portar a la Batllia.

En base a allò indicat en l'article 56 de la LBOT, El Govern ha d'aplicar la prescripció d'ofici, mitjançant resolució de l'òrgan competent. Cal indicar que la prescripció d'un deute podria donar lloc a l'exigència de responsabilitats pel perjudici patrimonial causat a la tresoreria del Govern, de conformitat amb el que regula l'article 58 b) de la LGFP. Cal reforçar els procediments de gestió de cobrament dels deutes tributaris per tal de realitzar les actuacions que interrompen el període de prescripció.

D'altra banda, i segons l'article 59 de la LBOT, El Govern ha de declarar extingit, qualsevol dret de cobrament tributari a favor seu, en el cas d'insolvència provada, total o parcial, dels obligats tributaris. No obstant això, els mateixos obligats tributaris poden ser rehabilitats dins del termini de prescripció. Un cop vençut el termini de prescripció sense que s'hagi procedit a la rehabilitació esmentada, l'Administració ha de declarar definitivament extingits els crèdits afectats.

D'acord amb l'anterior, l'òrgan competent corresponent hauria d'adoptar les resolucions per tal de declarar la prescripció dels deutes prescrits o la insolvència dels obligats tributaris i regularitzar els saldos comptables que corresponguin.

Resposta

L'informe del Tribunal de Comptes remet a l'import del deute tributari prescrit i a la necessitat de reforçar els procediments de gestió de cobrament dels deutes tributaris per fer les actuacions que interrompen el període de recaptació, sota pena que aquestes actuacions comportin una responsabilitat pel perjudici patrimonial causat a la tresoreria del Govern. Finalment remarca que és necessari adoptar les resolucions per declarar la prescripció dels deutes prescrits o la insolvència dels obligats tributaris i regularitzar els saldos comptables que corresponguin.

En primer lloc, cal precisar que l'import del deute que el Govern ha quantificat com a deute prescrit correspon a l'acumulació de tot l'històric de deutes prescrits des de l'any 2005. Una part d'aquest deute prescrit correspon al deute que, en compliment de la Llei de bases de l'ordenament tributari de l'any 1996, s'enviava a la Batllia per fer-ne l'execució. L'any 2014, el 16 d'octubre concretament, el Consell General va aprovar una nova Llei de bases de l'ordenament tributari i l'Administració tributària va assumir noves prerrogatives en matèria d'execució de deutes. Aquesta Llei va entrar en vigor l'1 de gener del 2015, coincidint amb la implantació, el desplegament i la gestió de nous impostos. Per dur a terme aquestes noves tasques, el Govern va optar per fusionar dos departaments: el Departament de Tributs i el Departament de Duana, amb l'objectiu d'optimitzar els recursos i no augmentar la despesa de personal, assumir noves funcions i nous procediments i implementar la gestió de nous impostos amb noves eines informàtiques. A aquest efecte, el Govern va haver de prioritzar les accions que calia dur a terme i fins l'any 2018 no es va dotar l'Administració tributària d'una eina per

automatitzar els embargaments. La implantació d'aquesta nova eina, com tota nova implantació, no va estar exempta d'incidències, incidències que encara avui entorpeixen el sistema d'embargament automatitzat i alenteixen la gestió dels cobraments dels deutes. La gestió de cobrament dels deutes es va informatitzar en dos fases: la primera fase que es va implementar va permetre informatitzar el procediment de constrenyiment fins a la fase prèvia a l'embargament (generació de la provisió de constrenyiment, generació de recàrrecs, generació d'interessos de demora, generació de l'acord d'embargament, gestió de notificacions, gestió de compensacions i altres), i el 2018 es va desenvolupar la part de l'embargament, implantant un sistema automatitzat relligat amb les diferents entitats bancàries del país que permet l'embargament de comptes. Durant la implantació de tots aquests processos, la gestió de cobrament dels deutes s'ha vist afectada per totes les incidències i dificultats que això ha suposat, i s'han acumulat retards. Malgrat haver dut a terme totes les actuacions per interrompre el període de prescripció, cal precisar que, en cap cas, aquest període no pot allargar-se més de 4 anys, contràriament a altres normatives com l'espanyola, en què les actuacions de l'Administració en la gestió de cobrament de deutes permeten iniciar de nou el còmput dels terminis de prescripció. La norma andorrana ha establert que, malgrat que l'Administració dugui accions per interrompre les prescripcions, la prescripció s'aplicarà forçosament passat el termini de 4 anys (art. 55, apartat 7, de la Llei 21/2014, del 16 d'octubre, de bases de l'ordenament tributari: "Les interrupcions indicades en els apartats anteriors no poden suposar un allargament del termini de prescripció inicial superior a un any").

Malgrat les contingències tant pel que fa a personal com pel que fa a mitjans tècnics i tecnològics, s'ha donat sempre prioritat a les reclamacions de deutes esgotant sempre els terminis de la prescripció, i s'han prioritzat sempre les reclamacions dels deutes a les declaracions d'insolvència. L'article 59 de la Llei 21/2014, del 16 d'octubre, de bases de l'ordenament tributari preveu que l'Administració pot declarar insolvent un obligat tributari:

> "Article 59. Insolvència provada de l'obligat tributari
>
> 1. L'Administració pot declarar provisionalment extingit, en la forma que es determini reglamentàriament, qualsevol dret de cobrament tributari a favor seu, en el cas d'insolvència provada, total o parcial, dels obligats tributaris segons s'estableix en la lletra *b* de l'apartat 1 de l'article 114. No obstant això, els mateixos obligats tributaris poden ser rehabilitats dins del termini de prescripció, segons s'estableix en l'apartat 2 de l'article 114.
>
> 2. Un cop vençut el termini de prescripció sense que s'hagi procedit a la rehabilitació esmentada, l'Administració declara definitivament extingits els crèdits afectats."

Cal posar en relleu, però, que aquesta declaració d'insolvència ha d'intervenir dins dels terminis de prescripció i que aquesta declaració tampoc no permetrà allargar el termini de prescripció. En aquest sentit l'Administració dona prioritat, durant aquest període de 4 anys abans no s'aplica la prescripció, a reclamar els deutes tributaris amb els mitjans de què disposa abans que a la declaració d'insolvència de l'obligat tributari, i és per aquest motiu que en els seus procediments no s'ha dictat cap resolució per insolvència prèvia a la prescripció. El fet que no s'hagi declarat la insolvència d'un obligat tributari no implica que l'Administració tributària no hagi fet la seva feina, sinó que s'ha centrat a prioritzar les seves actuacions en la reclamació del deute tributari amb els mitjans i les prerrogatives que li atorga la llei.

Paral·lelament s'han detectat mancances i situacions que han de ser revisades per permetre millorar i reforçar els procediments de cobrament dels deutes tributaris, com són la integració en una mateixa plataforma de tots els deutes tributaris, ja que alguns deutes s'han de bascular cap a la plataforma SAP perquè s'integrin en els processos de reclamació. També s'ha d'acabar de donar solució a les incidències que encara avui dificulten el correcte funcionament del programa informàtic d'embargaments automatitzat, reformar la Llei de la taxa del Registre de Vehicles per poder donar de baixa d'ofici vehicles del Registre de Vehicles els titulars dels quals són difunts o ja no estan censats a Andorra i els vehicles dels quals ja no es troben a Andorra o ja no circulen i que malgrat tot continuen inscrits en el Registre i generen any rere any la taxa corresponent. En el cas de les societats, també s'han d'introduir modificacions legislatives per evitar la generació de la taxa per a les societats que, sense estar donades de baixa, o estant donades de baixa provisional del Registre Tributari, no operen, no tenen activitat, però no s'han donat de baixa perquè falta algun dels socis, etc. Aquestes societats segueixen inscrites en el Registre i continuen generant la taxa, sense que darrere d'aquesta inscripció existeixi cap realitat o cap activitat. En el cas dels vehicles o en el cas de les societats es generen cada any deutes en relació amb vehicles o societats inexistents que estan destinats a no ser cobrats i que tampoc s'haurien hagut de generar.

Finalment, i respecte a la baixa per prescripció, no solament escau declarar la baixa per prescripció, sinó que també és necessari regularitzar els saldos comptables que corresponguin. Tenint en compte l'històric i el volum de tots els deutes prescrits, està previst aprovar un calendari per formalitzar i declarar les prescripcions pertinents per, posteriorment, donar de baixa d'aquests deutes (fent un incís en la dificultat existent per conciliar els deutes prescrits tramesos per la Batllia amb les dades existents en els sistemes del Govern, ja que no estan referenciats de la mateixa manera; cada entitat té una referència pròpia, i la dada única que hi ha és l'NRT de l'obligat tributari).

Propietat, planta i equipament (2.3.7)

25. Cessió o adscripció d'espais a diferents entitats (pàg.45)

Algunes entitats utilitzen espais propietat de Govern, sense que s'hagin formalitzat en tots els casos les seves condicions de cessió o adscripció i sense que s'hagin registrat, de manera uniforme, en els comptes de Govern les cessions o adscripcions dels espais indicats.

Resposta

L'observació del Tribunal de Comptes és genèrica i no detalla a quins casos concrets es refereix.

El Govern pren nota d'aquesta observació per tal que el Departament de Pressupost i Patrimoni faci una anàlisi acurada de totes les operacions de cessió i adscripció per part del Govern cap a entitats dependents i es verifiqui la correcta formalització de cadascuna d'elles.

26. *Principi d'especialitat qualitativa en la determinació del concepte d'inversió (pàg. 45)*

S'enregistren pressupostàriament amb càrrec a partides del capítol d'inversions, transaccions que, per contra, no reben el tractament comptable d'inversió, quan els criteris per a ser considerat inversió, en l'àmbit pressupostari, i propietat, planta i equipament o actius intangibles des del punt de vista comptable, són coincidents. El total d'aquestes transaccions, en l'exercici 2021, ascendeix a la quantitat de 629.876 euros.

Resposta

Les transaccions a les quals s'ha donat tractament pressupostari d'inversió i que no s'han registrat a l'immobilitzat de la comptabilitat financera són les que no han estat incorporades a l'inventari de béns i drets de patrimoni d'acord amb els criteris fixats pel Departament de Pressupost i Patrimoni, quant a l'especificitat de les inversions i d'acord amb les Normes internacionals de comptabilitat del sector públic (NICSP).

Així doncs, si bé el tractament pressupostari i comptable de les inversions parteix d'un mateix criteri, que és el de permanència en l'Administració general (un any), d'acord amb l'article 15 de l'LGFP relatiu al principi d'especialitat, a l'hora d'incorporar aquestes inversions en el patrimoni s'introdueix el criteri de l'especificitat del bé que serveix de filtre per tal d'activar solament els béns i drets que es creuen oportuns, seguint les definicions establertes en el Decret d'aprovació del Reglament relatiu a l'adopció de les Normes internacionals de comptabilitat del sector públic, del 22 de desembre de 2016.

Quant a la tipologia de béns o inversions de reposició, s'activen sempre que segueixin el que estableixen les normes de valoració del pla de comptabilitat del sector públic, en el qual s'indica que els costos de renovació, ampliació o millora dels béns d'immobilitzat material seran incorporats a l'actiu, com a major valor del bé, en la mesura que impliquin un augment de la seva capacitat o productivitat, o un allargament de la seva vida útil i sempre que sigui possible saber o estimar raonablement el valor net comptable dels elements que, per haver estat substituïts, hagin de ser donats de baixa de l'inventari. D'acord amb aquests criteris s'activaran com a major valor de l'immobilitzat les despeses que s'ajustin a la norma de valoració esmentada anteriorment i sempre que es pugui valorar de manera fiable i correcta la part de l'element que es vol substituir per poder-lo donar de baixa.

Segons la naturalesa de la despesa les liquidacions s'imputen financerament com s'indica en la pàgina 45 de l'informe del Tribunal de Comptes:

Compte de despesa	Reposició/millora	Import
621	Arrendaments i cànons	7.731
622	Reparacions i conservació	59.430
623	Serveis Professionals independents	353.121
628	Subministraments	24.077
629	Comunicacions i altres serveis	179.823
651	Subvencions de capital	5.693
Total		**629.875**

Val a dir que, malgrat que es realitza una anàlisi exhaustiva en el moment de proposar els crèdits en l'elaboració de l'Avantprojecte de llei del pressupost, la idoneïtat d'adscriure partides d'inversió real depèn de les justificacions que els departaments fan arribar al Departament de Pressupost i Patrimoni. Una vegada s'entra en la fase d'execució del

pressupost aprovat pel Consell General, es constata que la descripció de la despesa no s'adequa a la justificació de la despesa en el moment de l'elaboració del pressupost.

És evident que encara cal ser més estricte amb aquest fet, però val a dir que finalment el percentatge de crèdits dotats com a inversió real que hauria d'haver estat despesa de l'exercici és de l'1,5% (desestimat / inversió real) i ha anat disminuint progressivament.

Cal concloure, que el quadre que el Tribunal incorpora a la pàgina 45 del seu informe, l'elabora el Departament de Pressupost i Patrimoni en el tancament del Patrimoni de cada exercici i l'hi ho facilita. Aquest quadre recopilador és el resultat de verificar factura per factura totes les liquidacions d'inversió i les transferències de capital que s'esdevenen durant l'exercici a tractar.

Aquesta observació quedarà esmenada en l'exercici del 2022 amb la millora del procediment establert del tractament de liquidacions del capítol 6 en el nou sistema economicofinancer SAP Ecofin.

Comptes a pagar (2.3.9)

27. Conveni amb Forces Elèctriques d'Andorra (FEDA) per implementar els serveis d'aparcament de la plataforma de gestió de la mobilitat intermodal (pàg. 47)

Segons el conveni formalitzat amb FEDA per implementar els serveis d'aparcament de la plataforma de gestió de la mobilitat intermodal de data 23 de gener de 2019, El Govern es compromet a incloure en el Pressupost General de 2020 un crèdit plurianual de 200.000 euros, fins el pressupost de 2024. El conveni esmentat estableix que quedarà resolt en el cas que el crèdit plurianual per finançar el servei de la plataforma no sigui aprovat en el pressupost de 2020.

El Govern no va incloure en el projecte de pressupost general per a l'exercici 2020 el crèdit plurianual, pel que el conveni anterior quedaria resolt. No obstant, en data 29 de desembre de 2021 es va registrar el compromís de despesa per import de 315.000 euros, el qual s'ha reconduït al pressupost de l'exercici 2022, per donar cobertura a les despeses del conveni quantificades en 315.000 euros, de les quals 104.500 euros corresponen a l'any 2020 i 209.000 euros a l'any 2021. Aquesta despesa i el passiu associat no ha estat provisionada en els comptes de l'exercici 2021.

D'altra banda, la despesa indicada s'ha realitzat sense haver formalitzat prèviament l'autorització i el compromís de despesa corresponent, contravenint l'article 12 de la Llei de pressupost per a l'exercici 2021. El conveni esmentat ha estat aprovat per acord del Govern sense l'informe de fiscalització prèvia limitada, contravenint l'article 44 de la Llei general de les finances públiques.

Resposta

Les observacions següents que posa de manifest el Tribunal de Comptes referents al conveni esmentat amb Forces Elèctriques d'Andorra (FEDA) estan recollides en l'informe de fiscalització corresponent –referència IM211229-07– de la Intervenció General: (i) que d'acord amb les justificacions de l'òrgan de contractació –que incloïen un informe jurídic–, el Govern havia de respondre al compromís amb FEDA i es recomanava formalitzar-lo,

malgrat que el Govern no va incloure en el projecte de pressupost general per a l'exercici del 2020 el crèdit plurianual, per la qual cosa el conveni quedaria resolt segons la seva clàusula quarta; (ii) que la formalització de l'autorització i compromís de despesa es va efectuar amb posterioritat; (iii) i que el conveni es va aprovar per acord del Govern sense l'informe de fiscalització prèvia limitada.

D'acord amb l'article 35, "Objeccions", del Decret del 3-4-2019 d'aprovació del Reglament regulador de la Intervenció General i de l'exercici del control pressupostari, aquestes observacions van ser esmenades o reparades amb la validació per part del Govern dels actes als quals es refereixen, d'acord amb l'article 49.2 del Decret legislatiu del 25-4-2018 de publicació del text refós del Codi de l'Administració, del 29 de març de 1989.

Per tant, en tractar-se d'una observació esmenada no escauria posar-la de manifest com a tal en l'informe del Tribunal de Comptes. Vegeu el certificat de l'acord del Govern en l'annex núm. 4.

Passius financers no corrents (2.3.11)

28. Classificació emissió de deute públic (pàg. 48)

L'emissió de deute públic en la modalitat de bons cupó periòdic del 19 de desembre de 2019, per un import nominal de 150.000.000 euros té venciment el 19 de desembre de 2022, pel que aquest deute s'havia de classificar en l'epígraf dels passius financers corrents de l'Estat del situació financera.

Resposta

Pel que fa a l'emissió de deute públic d'import nominal de 150 milions d'euros amb venciment el 19 de desembre del 2022, estem d'acord amb l'observació del Tribunal de Comptes que està classificada com a passius financers no corrents, en lloc de com a passius financers corrents, com correspondria. En la data d'aquest informe aquesta emissió ja està vençuda.

Prenem nota, però, d'aquesta observació perquè es tingui en consideració en exercicis futurs.

Provisions a llarg termini (2.3.13)

29. Provisió per retribucions a llarg termini al personal (pàg. 51)

Per la Llei 23/2014 qualificada de creació i regulació del pla de pensions de la funció pública, modificada per la Llei 29/2018, es constitueix un fons de pensions de la funció pública que adopta el sistema d'aportació definida.

No obstant l'anterior, la Llei reconeix prestacions complementàries a càrrec de Govern, al marge del pla de pensions de la funció pública, a favor dels treballadors públics que estaven inclosos dins del sistema de previsió de prestació definida vigent fins l'entrada en vigor de la Llei i en els termes que aquesta regula i reconeix la possibilitat a funcionaris amb uns determinats anys de servei i també a aquells amb una edat propera a la jubilació obligatòria, a sol·licitar i obtenir una prestació de jubilació voluntària.

El valor actual actuarial de les obligacions contretes pel Govern amb el personal indicat al paràgraf anterior ha estat quantificat en 463.030.909 euros com a conseqüència d'un estudi de valoració efectuat per un expert independent, amb efectes a 31 de desembre de 2021.

D'acord amb l'estudi, i referint-se exclusivament al personal indicat, els pagaments a càrrec del pressupost general superen els 6 milions d'euros anuals incrementant-se anualment arribant a duplicar-se d'aquí a deu anys i triplicant-se al cap de quinze anys.

Per atendre en el futur aquests compromisos, els quals s'han meritat durant els exercicis passats, el Govern no ha generat recursos ni disposa d'actius per atendre'ls pel que s'hauran de suportar amb càrrec als ingressos pressupostaris d'exercicis futurs.

Resposta

L'import de 463.030.909 euros correspon a la provisió per atendre les obligacions meritades en data de tancament d'acord amb la Llei 23/2014, del 30 d'octubre, qualificada de creació i de regulació del pla de pensions de la funció pública i les modificacions posteriors, del col·lectiu de funcionaris de l'Administració general, cossos especials i de carrera judicial. Aquest import comprèn la valoració dels compromisos de jubilació del personal del Cos General, dels cossos especials i del col·lectiu de carrera judicial i s'ha quantificat d'acord amb un estudi de valoració efectuat per un expert independent, tal com indica l'observació del Tribunal de Comptes.

Cal fer avinent que l'annex 3 de l'informe de l'expert independent detalla els pagaments probables a càrrec del Govern per assumir les obligacions esmentades. A continuació es transcriu el contingut de l'annex 3:

"Annex 3. Pagaments probables

Any	Actius	Jubilats	Prejubilats	Total
2022	270.628,35	4.055.869,21	2.458.482,01	6.784.979,57
2023	740.417,00	4.045.388,16	2.375.649,04	7.161.454,20
2024	1.156.051,08	3.934.126,98	2.223.218,51	7.313.396,57
2025	1.736.843,23	3.868.124,81	2.041.481,05	7.646.449,09
2026	2.352.884,16	3.853.283,69	1.913.650,39	8.119.818,23
2027	3.216.647,86	3.833.566,31	1.822.910,95	8.873.125,11
2028	4.181.056,56	3.808.520,22	1.821.667,66	9.811.244,43
2029	5.166.893,76	3.777.614,42	1.790.222,36	10.734.730,53
2030	6.043.434,40	3.740.266,20	1.778.155,13	11.561.855,73
2031	7.122.201,89	3.695.840,94	1.785.099,54	12.603.142,37
2032	8.202.502,48	3.643.760,79	1.808.764,92	13.655.028,19

2033	9.426.782,72	3.583.561,67	1.831.952,95	14.842.297,34
2034	10.845.377,59	3.514.849,76	1.854.420,82	16.214.648,17
2035	11.804.915,34	3.437.296,45	1.875.896,86	17.118.108,65
2036	12.901.445,52	3.350.603,47	1.890.968,48	18.143.017,47
2037	13.841.183,20	3.254.661,38	1.901.171,29	18.997.015,87
2038	14.483.186,27	3.149.388,82	1.917.676,08	19.550.251,17
2039	15.009.159,08	3.034.847,08	1.931.867,38	19.975.873,54
2040	16.123.676,54	2.911.209,24	1.943.297,99	20.978.183,77
2041	16.891.094,84	2.778.815,86	1.951.460,73	21.621.371,43
2042	17.625.107,67	2.638.230,36	1.942.535,39	22.205.873,42
2043	18.373.972,28	2.490.331,40	1.938.204,80	22.802.508,48
2044	18.696.220,48	2.336.247,74	1.932.804,05	22.965.272,27
2045	18.735.802,48	2.177.345,85	1.921.721,52	22.834.869,85
2046	18.622.762,16	2.015.111,26	1.904.389,16	22.542.262,57
2047	18.612.143,80	1.851.204,15	1.880.338,42	22.343.686,37
2048	18.411.579,88	1.687.218,92	1.849.235,66	21.948.034,47
2049	18.435.286,95	1.524.851,41	1.810.907,41	21.771.045,76
2050	18.357.999,71	1.365.557,22	1.765.344,46	21.488.901,39
2051	18.398.986,85	1.210.828,35	1.712.682,16	21.322.497,36
2052	18.291.214,09	1.061.987,63	1.653.125,22	21.006.326,95
2053	18.232.962,96	920.486,26	1.586.963,06	20.740.412,29
2054	17.980.550,76	787.664,65	1.514.453,43	20.282.668,84
2055	17.753.571,74	664.907,73	1.436.007,29	19.854.486,76
2056	17.474.997,81	553.268,90	1.352.080,79	19.380.347,50
2057	17.124.628,62	453.433,77	1.263.437,80	18.841.500,18
2058	16.676.169,06	365.674,24	1.171.200,84	18.213.044,14
2059	16.219.719,76	289.925,83	1.076.722,85	17.586.368,44
2060	15.748.131,55	225.843,63	981.341,76	16.955.316,94
2061	15.221.084,50	172.820,87	886.446,25	16.280.351,61
2062	14.640.887,80	130.024,24	793.329,27	15.564.241,31
2063	14.011.089,38	96.416,13	703.252,05	14.810.757,56
2064	13.336.313,61	70.762,43	617.288,62	14.024.364,66
2065	12.622.306,42	51.749,94	536.310,47	13.210.366,84
2066	11.875.501,70	38.063,82	460.973,49	12.374.539,01
2067	11.103.045,42	28.417,29	391.799,93	11.523.262,64
2068	10.312.701,95	21.678,41	329.140,24	10.663.520,59
2069	9.512.639,09	16.910,55	273.160,78	9.802.710,42
2070	8.711.140,36	13.406,86	223.832,90	8.948.380,13
2071	7.916.419,72	10.691,48	180.915,02	8.108.026,22
2072	7.136.700,68	8.479,93	144.010,49	7.289.191,10
2073	6.379.604,05	6.620,08	112.635,99	6.498.860,12
2074	5.652.298,32	5.041,35	86.291,52	5.743.631,19

2075	4.961.112,77	3.713,59	64.504,19	5.029.330,55
2076	4.311.637,27	2.623,84	46.842,15	4.361.103,26
2077	3.708.236,94	1.761,76	32.886,52	3.742.885,21
2078	3.154.304,00	1.111,65	22.204,69	3.177.620,35
2079	2.651.924,61	649,84	14.327,81	2.666.902,26
2080	2.202.218,19	348,72	8.780,49	2.211.347,40
2081	1.805.153,24	171,19	5.086,16	1.810.410,60
2082	1.459.652,35	75,84	2.775,82	1.462.504,01
2083	1.163.465,35	29,59	1.423,08	1.164.918,02
2084	913.523,98	9,82	681,62	914.215,43
2085	706.077,03	2,64	302,45	706.382,12
2086	536.898,96	0,54	124,10	537.023,60
2087	401.427,64	0,07	47,00	401.474,71
2088	294.928,17	0,01	16,40	294.944,58
2089	212.786,90	0,00	5,24	212.792,14
2090	150.684,09	0,00	1,50	150.685,58
2091	104.733,45	0,00	0,36	104.733,82
2092	71.469,59	0,00	0,07	71.469,66
2093	47.907,10	0,00	0,01	47.907,11
2094	31.545,00	0,00	0,00	31.545,00
2095	20.398,72	0,00	0,00	20.398,72
2096	12.929,13	0,00	0,00	12.929,13
2097	8.005,33	0,00	0,00	8.005,33
2098	4.809,96	0,00	0,00	4.809,96
2099	2.775,27	0,00	0,00	2.775,27
2100	1.516,22	0,00	0,00	1.516,22
2101	776,11	0,00	0,00	776,11
2102	370,14	-	-	370,14
2103	162,33	-	-	162,33
2104	64,12	-	-	64,12
2105	22,17	-	-	22,17
2106	6,46	-	-	6,46
2107	1,50	-	-	1,50
2108	0,26	-	-	0,26
2109	0,03	-	-	0,03

"

Es fa palès que aquests imports es finançaran amb càrrec al pressupostos dels exercicis següents i, també, amb càrrec a les aportacions anuals en concepte del complement de prestació de jubilació obligatòria a càrrec del Govern (en data 31 de desembre del 2021 aquestes aportacions, de 4,5 M d'euros anuals pel període comprès entre el 2016 i 2021, ambdós inclosos, sumen un total de 24.288.485 €).

Per tant, el Govern, des del 2016, va provisionant una part dels compromisos a futur amb l'objectiu de suavitzar els impactes, però cal fer tres comentaris:

- Encara que no estiguéssim provisionant, l'estimació dels compromisos màxims anuals d'una vintena de milions d'euros és completament assumible amb els pressupostos del Govern.

- Amb el ritme de provisions que estem efectuant, al 2029, a part d'haver pogut anar pagant els compromisos dels anys en curs, tindrem provisionats més de 42 M€ per a compromisos futurs.

- La sensibilitat del Govern per la sostenibilitat de les finances públiques és una evidència i no es pot menystenir. Amb aquesta temàtica al 2014 es va canviar el model del complement de jubilació dels treballadors públics a fi de fer-lo més sostenible. I a partir del 2016 es van començar a provisionar els compromisos a futur del model anterior quan això mai s'havia fet amb anterioritat.

- També, el Govern va decidir desenvolupar l'estudi de l'expert independent per poder valorar i ajustar el nivell de provisions que fem a fi de, justament, suavitzar l'impacte anual del pagament dels complements de jubilació.

Atenent el que hem exposat no podem estar d'acord amb l'observació del Tribunal de comptes.

30. *Enregistrament de contingències com a provisions* (pàg. 53)

D'acord amb la NICSP 19, procedeix la dotació de la provisió en aquells casos que es més probable que improbable que existeixi una obligació present com a conseqüència d'una resolució desfavorable del litigi, mentre que en els casos que la resolució desfavorable és possible (més improbable que probable) o sent probable l'import no es pot estimar amb fiabilitat, s'ha de revelar la informació corresponent en les notes explicatives.

S'informa en la nota 25.b) "Contingències" de les notes explicatives l'existència de litigis en curs per un import total de 12.438.289 euros amb un risc probable o possible de que el Govern n'hagi de fer front en cas de resolució desfavorable. D'aquest import s'ha dotat un provisió per a responsabilitats de 261.950 euros, que no constitueix una contingència.

Resposta

El Govern enregistra la provisió per a responsabilitats corresponent als litigis pendents de resolució en la data de tancament de l'exercici tenint en compte la resposta del Gabinet Jurídic en què, d'acord amb el seu criteri, manifesta la probabilitat del risc d'obligacions que generin una sortida de recursos per al Govern.

Seguint la recomanació del Tribunal de Comptes i d'acord amb l'NICSP19 Provisions, passius i actius contingents, al tancament de l'exercici del 2022, d'una banda, s'ha dotat la provisió per a responsabilitats en el cas dels litigis oberts amb probable resolució desfavorable i, d'altra banda, per als passius contingents, s'ha informat a les notes dels estats financers.

Actius nets/patrimoni (2.3.14.)

31. Ajustaments no reexpressats (pàg. 55)

El Govern ha traspassat a reserves l'import de 341.535.239 euros corresponents a les pèrdues actuarials de la provisió per retribucions a llarg termini al personal de l'any 2020, les quals estaven classificades dins la rúbrica de "Resultats d'exercicis anteriors" de l'Estat de Situació financera de 2020.

D'altra banda, El Govern ha deteriorat l'aportació de 1.907.750 euros a la Fundació Cimera Iberoamericana efectuada en l'any 2020

El Govern no ha reexpressat les xifres comparatives de les correccions anteriors. D'acord amb la NICSP 3, la correcció d'errors materials d'exercicis anteriors s'ha de realitzar de forma retroactiva reexpressant la informació comparativa per a l'exercici o exercicis anteriors en els que es va originar.

Resposta

D'acord amb l'observació del Tribunal de Comptes, es tindrà en compte per a exercicis futurs, en el cas de l'existència d'ajustaments amb un impacte significatiu en els comptes d'exercicis anteriors, la presentació dels estats financers de l'exercici anterior reexpressats.

Estat del romanent de tresoreria (2.4)

32. *Càlcul del romanent de tresoreria (pàg. 57)*

El Govern en l'exercici 2020 va constituir pressupostàriament un dipòsit de 81.045.566 euros de recursos provinents de l'endeutament formalitzat per atendre les despeses derivades de la situació d'emergència sanitària i que no s'havien aplicat al 2020. El pressupost d'ingressos de l'exercici 2021 contempla la previsió inicial corresponent al dipòsit indicat. Atès que aquest dipòsit no s'ha liquidat en el pressupost d'ingressos de 2021, aquest import no s'hauria d'incloure en els fons líquids a efectes del càlcul del romanent de tresoreria a 31 de desembre de 2021.

El Govern no ha considerat dins dels fons líquids l'import de 4.500.000 euros corresponents a la dotació al dipòsit del Pla de pensions; el que comporta que el romanent de tresoreria estigui infravalorat en el referit import

Per altra part, en els pendents de pagament pressupostaris s'inclou l'import dels interessos meritats no vençuts a data de tancament de l'exercici, per import de 7.979.797 euros, com es descriu a l'apartat 2.2.11. Atès que aquests pendents de pagament haurien de tenir el seu origen en el moment en què aquestes despeses es liquidin en el pressupost, no poden ser considerats pendents de pagament del Romanent de tresoreria, pel que aquest estaria infravalorat en referit import.

Resposta

Pel que fa a l'observació del càlcul del romanent de tresoreria a 31 de desembre del 2021, no estem d'acord amb alguns dels punts que manifesta el Tribunal de Comptes.

A continuació s'inclou el càlcul dels fons líquids a 31 de desembre del 2021 del romanent de tresoreria:

Compte	Descripció	31/12/2021
570	Caixa	210.623
571	Bancs (*)	163.980.288
577	Actius líquids equivalents a l'efectiu	54.267.147
	- Dipòsit variació compte de tresoreria	(106.038.036)
Total		**112.420.022**

(*) Inclou el compte de la dotació al dipòsit del Pla de pensions per import de 4,5 milions d'euros.

Com es desprèn del quadre del càlcul dels fons líquids, si bé el Tribunal de Comptes té raó en el fet que el Govern no havia inclòs els 4,5 milions d'euros corresponents a la dotació del pla de pensions, cal dir que el Govern sí que ha restat dels fons líquids l'import de 106 milions d'euros, que correspon al dipòsit pressupostari per l'import de la variació dels comptes corrents a 31 de desembre del 2021 i, per tant, no estem d'acord amb el que diu el Tribunal de Comptes en aquest últim punt.

D'altra banda, el Tribunal de Comptes considera que el dipòsit de 81 milions d'euros constituït pressupostàriament en l'exercici del 2020 no hauria d'estar inclòs en els fons líquids, però al nostre entendre aquest dipòsit no està inclòs en aquest càlcul.

Pel que fa a l'import dels pendents de pagament pressupostaris per un import total de 105.922.733 euros, el Govern no ha inclòs l'import dels interessos meritats no vençuts per un import de 7.625.846,97 euros registrats en un compte de previsió d'interessos meritats i no vençuts (compte 506100). A continuació es detalla la composició de les obligacions pendents de pagament:

Conceptes	31/12/2021	
2 (-) Obligacions pendents de pagament	105.922.733	
(+) del pressupost corrent	81.588.641	400+408
(+) de pressupostos tancats	465.747	401
(+) d'operacions no pressupostàries	31.500.740	410+419+475+476+554
(-) obligacions pagades pendents d'aplicació definitiva	(7.632.395)	413

Per tant, a diferència del que diu el Tribunal de Comptes, i com es posa de manifest en el quadre, el Govern no inclou els interessos meritats i no vençuts en les obligacions pendents de pagament del romanent de tresoreria.

Cal afegir que en el cas dels pendents de pagament pressupostaris no podem estar d'acord amb aquesta observació del Tribunal de Comptes atenent l'al·legació sobre l'observació número 19, "Incorrecte registre pressupostari d'interessos meritats no vençuts (pàg. 27)", d'acord amb la qual escau registrar en la liquidació els interessos meritats i no vençuts en la data de pagament de l'exercici.

En referència al càlcul del romanent de tresoreria, concloem per tant que no estem d'acord amb el Tribunal de Comptes en els punts referents al dipòsit de 81 milions d'euros i dels interessos meritats no vençuts per un import de 7,6 milions d'euros, pel que fa al càlcul dels fons líquids i obligacions pendents de pagament, respectivament

33. Obligacions pendents d'aplicació definitiva (pàg. 57)

S'han minorat les obligacions pendents de pagament per l'import de 7.632.395 euros, que correspon a les despeses meritades a 31 de desembre de 2021 i pendents de pagament que no s'han liquidat en el pressupost. Aquestes despeses s'han de reflectir en l'estat del romanent de tresoreria de l'exercici en el qual es liquidin en el pressupost de despeses les obligacions de pagament corresponents. Amb tot, atès que aquestes despeses realitzades s'hauran de finançar amb recursos pressupostaris futurs es recomana informar-les en les notes explicatives detallant aquesta circumstància.

Resposta

En el cas d'aquesta observació del Tribunal de Comptes, el Govern en pren nota i la tindrà en consideració en els propers exercicis.

34. Romanent de tresoreria no afectat (pàg. 57)

De les observacions que es detallen en els diferents apartats de l'informe en sorgeixen incidències que afecten el romanent de tresoreria retut. El detall és el següent:

Ajustos romanent de tresoreria	Creditors	Fons líquids	Efecte sobre el RT total	Afectat	Efecte sobre el RT no afectat
Interessos meritats no vençuts (nota 2.2.11)	-7.979.797	-	7.979.797	-	7.979.797
Obligacions pendents d'aplicació definitiva	7.632.395	-	-7.632.395	-	-7.632.395
Dipòsit pressupostari constituït amb càrrec al pressupost de 2020	-	-81.045.566	-81.045.566	-	-81.045.566
Dipòsit Pla de pensions	-	4.500.000	4.500.000	-	4.500.000
Total	**-347.402**	**-76.545.566**	**-76.198.164**	**-**	**-76.198.164**

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació facilitada per Govern
(Imports en euros)

De l'anterior se'n desprèn que el Romanent de tresoreria no afectat del Govern al 31 de desembre de 2021 era de 6.721.465 euros.

Resposta

Com s'ha dit en les dos observacions anteriors, referents al càlcul del romanent de tresoreria, d'una banda, tindrem en consideració en els propers exercicis la inclusió en els fons líquids del romanent de tresoreria de l'import de la dotació del pla de pensions, per un import de 4,5 milions d'euros; i, d'altra banda, no estem d'acord amb el Tribunal quant a la inclusió en el romanent de tresoreria del dipòsit constituït pressupostàriament per un import de 81 milions d'euros a l'exercici del 2020 i dels interessos meritats no vençuts per un import de 7,6 milions d'euros.

Contractació pública (2.5)

35. *Registre de contractes (pàg. 58)*

L'article 65 de la Llei de contractació pública de 9 de novembre de 2000, preveu la necessitat de crear un registre de contractes d'accés públic. A la data del present informe, no s'ha trobat constància de que aquest registre hagi estat creat.

D'altra banda, l'entitat no disposa d'un sistema de comprovacions sobre si el registre de contractes recull la integritat dels contractes vigents conciliats amb la comptabilitat pressupostària.

Resposta

El Govern disposa des de l'any 1996 d'un sistema d'informació en què es registren tots els contractes amb la informació bàsica que determina l'article 65.3 de l'LCP. Aquesta informació es fa pública al BOPA, d'acord amb l'article 20.4 de l'LCP i l'article 11 de la Llei del pressupost per a l'exercici del 2020, referent a les licitacions i adjudicacions definitives, així com les modificacions dels contractes.

Així mateix, és palès que l'any 2022 el Govern ha posat en funcionament una plataforma de contractació del sector públic, on hi ha un Registre Oficial de Contractes, l'accés al qual és públic.

D'altra banda, no podem estar d'acord amb l'observació que el Govern no disposa d'un sistema de comprovacions sobre si el registre de contractes recull la integritat dels contractes vigents conciliats amb la comptabilitat pressupostària. El motiu és que, en el sistema economicofinancer de l'AS400, per poder registrar compromisos de despesa d'imports superiors a 7.500 € és obligatori haver creat prèviament un contracte. Aquest control garanteix la integritat dels contractes vigents conciliats amb la comptabilitat pressupostària.

36. Formalització de l'autorització i compromís de la despesa amb posterioritat (pàg. 58)

S'ha iniciat l'execució dels contractes sense haver formalitzat prèviament l'autorització i compromís de despesa, contravenint l'article 12 de la Llei del pressupost per a l'exercici 2021 i l'article 31 de la LGFP. Aquesta incidència s'ha observat en el contracte següent:

- *Coordinació del projecte de candidatura multinacional – Andorra, França, Espanya – Els testimonis materials de la construcció de l'estat dels Pirineus: el coprincipat d'Andorra, per a inscripció a la llista del patrimoni mundial de la UNESCO. (Núm. contracte 2021-1303)*

Resposta

Aquesta observació que posa de manifest el Tribunal de Comptes referent a la formalització de l'autorització i compromís de despesa amb posterioritat està recollida en l'informe de fiscalització corresponent de la Intervenció General.

D'acord amb l'article 35, *Objeccions*, del Decret del 3-4-2019 d'aprovació del Reglament regulador de la Intervenció General i de l'exercici del control pressupostari, aquestes observacions van ser esmenades o reparades amb la validació per part del Govern dels actes als quals es refereixen, d'acord amb l'article 49.2 del Decret legislatiu del 25-4-2018 de publicació del text refós del Codi de l'Administració, del 29 de març de 1989.

Per tant, en tractar-se d'una observació esmenada no escauria posar-la de manifest com a tal en l'informe del Tribunal de Comptes. Vegeu el certificat de l'acord del Govern en l'annex núm. 5.

37. *Acta de recepció dels subministraments (pàg 58)*

Els articles 45 i 47 de la LCP reclamen que l'Administració manifesti la seva conformitat als béns i serveis rebuts mitjançant la formalització d'una acta de recepció. L'Administració general no té la pràctica de formalitzar el referit document, sent substituïda per la signatura d'un responsable en la factura o altre document mercantil.

Es recomana que s'estableixin procediments que donin compliment als requeriments normatius indicats anteriorment regulant, com a mínim, el sentit, abast i responsabilitat que comporta la signatura abans indicada

Resposta

Tal com manifesta el Tribunal de Comptes a l'informe, l'Administració general, per donar conformitat a la recepció d'un bé o d'un servei, comprova la signatura d'un responsable en la factura o altre document mercantil. No obstant això, el Tribunal de Comptes no fa referència a una altra part del procediment, que consisteix a verificar, quan arriben les liquidacions de despesa al Departament d'Intervenció, l'existència del segell de comprovació de les factures que inclou les informacions següents:

- Comprovació de les operacions aritmètiques
- Preus unitaris
- Recepció del bé o del servei
- Afectació pressupostària (Departament/Projecte/Subconcepte)

Aquest segell ha de figurar a la globalitat de les factures dels diferents departaments de l'Administració general i els responsables de fiscalització del Departament de la Intervenció General comproven l'existència d'aquest segell degudament omplert. Per tant, existeix un procediment que garanteix els camps que han d'haver estat revisats pels responsables de la despesa prèviament al pagament de les factures.

Aquest procediment es va notificar el 2009 a tots els departaments de l'Administració general recordant que les factures que es trameten al Departament d'Intervenció General per ser fiscalitzades han d'anar degudament conformades: amb el segell en què consten les comprovacions oportunes (operacions aritmètiques, preus i recepció del bé o servei) i l'assignació pressupostària de la mateixa factura, degudament signada pels responsables.

No obstant això, es tindrà en compte la recomanació del Tribunal de Comptes en el sentit de formalitzar el procediment en forma d'instrucció de servei o de circular interna per homogeneïtzar aquesta mesura amb la resta de procediments de control intern emesos per la Intervenció General.

38. *Verificació de la legitimació per a contractar amb l'entitat (pàg. 58)*

Pel que respecta els licitadors, Govern avalua la legitimitat per a contractar mitjançant l'obtenció d'una declaració genèrica responsable de no trobar-se en cap causa que ho impedeixi; així com dur a terme consultes en registres públics. Aquest procediment pot ser considerat no suficientment eficaç, pel que es recomana que es requereixi una declaració explícita i responsable dels licitadors de manera suplementària, als supòsits regulats al Capítol primer i quart relatius als delictes contra la funció pública de la Llei qualificada del codi penal.

Resposta

A banda de la declaració genèrica a la qual fa referència el Tribunal de Comptes, que es requereix sistemàticament en totes les licitacions, atès que així ho estableix la Llei de contractació pública, la Intervenció General va posar en funcionament el mes d'agost del 2011 un procediment intern mitjançant una aplicació informàtica amb el qual per a cada licitació es revisa, sistemàticament, que les persones físiques o jurídiques que es presenten a les licitacions o que volen contractar amb l'Administració no es trobin en cap dels supòsits que determina l'article 7 de la Llei de contractació pública: que aquestes persones no tinguin deutes envers l'Administració, que no existeixi alguna sentència d'acord amb la qual aquestes persones hagin de satisfer alguna sanció o similar envers l'Administració, que aquestes persones estiguin autoritzades per dur a terme l'activitat que l'Administració necessita contractar, etc.
Aquestes comprovacions es fan mitjançant el Gabinet Jurídic i els departaments de Tributs i Fronteres, d'Economia i d'Interior, que són els que tenen accés a les dades necessàries per obtenir aquesta informació.

Quant a l'article 7 de la Llei de contractació pública, el contingut del qual es reprèn dins de la declaració requerida en els plecs de bases, entenem que el contingut d'aquesta declaració jurada compleix la seva finalitat. Amb la signatura del document, els licitadors manifesten formalment complir amb les exigències legals per poder contractar amb l'Administració pública. L'engany o la falsedat expressada no estan exemptes de responsabilitats.

Ni tan sols l'absència, en el document esmentat, d'un advertiment sobre les conseqüències jurídiques de la falsedat en la declaració eximeix de les responsabilitats que podrien derivar-se de la comprovació (la primera de les quals és l'anul·lació del contracte, per aplicació de l'apartat 2 de l'article 7 de la Llei de contractació pública).

Davant l'evidència que en alguns casos els licitadors havien signat la declaració jurada malgrat l'existència de deutes pendents que els havien d'impedir presentar-se al concurs, el Govern ha resolt contractes.

El Tribunal de Comptes considera poc eficaç el contingut de la declaració jurada que redacta l'Administració general. Creu que s'hauria d'exigir una declaració "més explícita i responsable dels empresaris conforme no es troben en cap dels supòsits tipificats, a més dels que es deriven de l'article 7 de l'LCP, els regulats al capítol primer i el quart dels delictes contra la funció pública de la Llei qualificada del Codi penal". La Intervenció no comparteix aquesta opinió, atès que els supòsits inclosos en la declaració jurada recullen tots els supòsits "tipificats", i aquests supòsits que han de signar estan detallats correctament.

Les declaracions que conté la declaració jurada són concretes i explícites. A l'entendre de la Intervenció General, la proposta del Tribunal de Comptes no aportaria cap millora qualitativa ni més garanties quant al compliment de l'article 7 de l'LCP.

Altres aspectes a destacar (2.7)

39. Economicitat i eficiència de la despesa (pàg. 60)

L'article 36 de la LGFP estableix com a finalitats de la gestió de la despesa pública, a més dels pretesos en les actuacions que s'impulsen, entre altres, els objectius d'economicitat i eficiència, establint per a la seva supervisió i mesura diferents controls. El Govern no disposa dels mecanismes adequats per dur a terme el control del compliment d'aquests objectius.

Resposta

El Govern disposa d'una aplicació de gestió pressupostària que facilita informació detallada pel que fa a les classificacions econòmica, administrativa i funcional. Concretament, el control d'eficiència es fa a partir dels documents següents que facilita el programa d'elaboració del pressupost de despesa: document en format Word dels objectius, activitats i indicadors per projecte; llista en format Excel de seguiment de l'execució dels objectius i de les activitats dels projectes pressupostaris; i llista en format Excel de la situació pressupostària de l'exercici.

Els mecanismes de què disposa el Govern i que estan condicionats pel sistema informàtic permeten fer el control d'eficiència amb l'objecte de verificar:

D'una banda, la correspondència entre les directrius polítiques per a l'exercici amb les directrius tècniques del Departament i la mesura amb la qual es van reflectir en l'elaboració del pressupost per a l'exercici, mitjançant la definició dels projectes, objectius, activitats i indicadors. Aquest primer estudi es fa sota la premissa que, conceptualment, els projectes corresponen a les finalitats del Departament, les quals s'identifiquen com les seves directrius. Dels projectes es deriven els objectius i dels objectius les activitats. De manera que el compliment de les activitats d'un objectiu comporta el seu assoliment, i amb el compliment dels objectius d'un mateix projecte s'assoleix la finalitat del Departament.

I d'altra banda, l'assoliment de les directrius mitjançant l'anàlisi de l'execució pressupostària de l'exercici i dels indicadors fixats per a cada objectiu que componen cadascun dels projectes del Departament. La valoració de la idoneïtat I dels indicadors fixats es fa sota la premissa que han de permetre mesurar el grau d'assoliment dels objectius.

En conseqüència, el Govern disposa de mecanismes per dur a terme el control del compliment dels objectius d'economicitat i eficiència de la despesa pública.

No obstant això, aquests mecanismes necessiten millores que a la vegada estan condicionades a una millora important del sistema informàtic per tal que el resultat dels controls d'eficiència i eficàcia siguin vinculants i determinin la presa de decisions tant del dia a dia com a mitjà i més llarg termini.

Val a dir que en el transcurs de l'exercici del 2022 la Intervenció General ha dut a terme els treballs corresponents al control d'economicitat i eficiència de la despesa del Govern pel que fa a l'exercici del 2021. Aquest infome es trametrà en els millors terminis possibles al Consell General i al Tribunal de Comptes.

40. Seguretat dels sistemes informàtics (pàg.64)

Com a part de l'anàlisi i avaluació del control intern, s'ha sol·licitat al departament d'informàtica de Govern informació sobre aspectes relacionats amb la seguretat de les aplicacions informàtiques de Recursos Humans, del Departament de Tributs i Fronteres, l'AS400 i de tràmits, i la gestió dels seus usuaris.

De la informació obtinguda s'han observat les debilitats següents:

- *No s'ha realitzat una auditoria de seguretat informàtica a efectes d'avaluar la possible existència de debilitats.*
- *No totes les aplicacions informàtiques obliguen a canviar periòdicament les contrasenyes d'accés als usuaris.*
- *Les aplicacions informàtiques no emmagatzemen un històric de contrasenyes que impedeixi repetir les darreres contrasenyes establertes.*
- *No hi ha establerts procediments de revisió periòdica d'usuaris i accessos.*

Resposta

El Departament de Sistemes d'Informació (DSI) del Govern manifesta el següent:

- El DSI contracta de forma anual des de fa anys un servei d'intrusió mensual o pentesting per detectar vulnerabilitats del sistema. L'exercici del 2021, aquest servei estava contractat i actiu[8], d'acord amb el contracte adjudicat pel Govern en data 22 d'agost del 2018.

- Per raons operatives, fins ara no s'ha implantat una política de canvi periòdic de credencials. Tenint en compte els estàndards i recomanacions actuals de seguretat, procedirem a validar i aplicar en les properes setmanes els procediments escaients per complir aquest requeriment.

- Els procediments i accions a les quals fem referència en el punt anterior també permetran el control de versions anteriors de credencials i, per tant, l'acompliment d'aquest requeriment.

- El DSI disposa de mesures que permeten conèixer i controlar usuaris i els seus accessos. En aquest sentit, es disposa d'una eina d'auditoria d'accessos als documents, i d'operacions sobre usuaris. Així mateix, les aplicacions que gestionen dades sensibles també tracen els accessos.

- Pel que fa als "procediments de revisió periòdica d'usuaris i accessos", entenem que es refereix a mesures que permetin conèixer i controlar usuaris i els seus accessos. En aquest sentit, es disposa d'una eina d'auditoria d'accessos als documents i d'operacions sobre usuaris. Així mateix, les aplicacions que gestionen dades sensibles també tracen els accessos. D'altra banda, es farà una revisió per tal de poder garantir que l'esmentat control s'efectuï sobre la totalitat de les aplicacions i dades.

Andorra la Vella, 21 de juny del 2023

Signat electrònicament
Meritxell Bonell Tuset
Interventora General

[8] https://www.bopa.ad/Documents/Detall?doc=GE20180823_13_34_08

Nota del Tribunal:

Els annexos que es citen en les al·legacions, que no s'han reproduït per raons tècniques, consisteixen en fotocòpies de documents en formats diversos i no homogenis. La seva correlació amb la descripció que es fa dins del text de les al·legacions ha estat contrastada pel Tribunal.

8. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES

A la vista de les al·legacions presentades i de la documentació aportada en aquesta fase, les observacions que es transcriuen a continuació queden sense efecte:

> **2.1.2. Modificacions pressupostàries**
> ...
>
> *Transferències de crèdit entre diferents ministeris*
>
> L'article 26.4.a) de la LGFP estableix que es poden referir només a crèdits inclosos en un mateix ministeri. S'han observat transferències de crèdit entre diferents ministeris per un import total de 179.061 euros.
>
> **2.3. Estats financers**
> ....
>
> *Manca de conciliació entre el resultat pressupostari i el resultat comptable*
>
> Sota el títol de conciliació entre comptabilitat pressupostària i financera, el Govern presenta la comparació d'ambdós resultats, juntament amb explicacions referides a l'origen de les diferències que en resulten, sense incloure-hi el detall de les operacions i saldos que determinen la diferència entre ambdós resultats, comparació que li és requerida d'acord amb els models de comptes anuals que s'han dictat.

A la vista de les al·legacions presentades i de la documentació aportada en aquesta fase, les observacions que es transcriuen a continuació queden modificades com segueix:

> **2.4. Estat del romanent de tresoreria**
> ...
>
> *Càlcul del romanent de tresoreria*
>
> El Govern en l'exercici 2020 va constituir pressupostàriament un dipòsit de 81.045.566 euros de recursos provinents de l'endeutament formalitzat per atendre les despeses derivades de la situació d'emergència sanitària i que no s'havien aplicat al 2020. El pressupost d'ingressos de l'exercici 2021 contempla la previsió inicial corresponent al dipòsit indicat. Atès que aquest dipòsit no s'ha liquidat en el pressupost d'ingressos de 2021, aquest import no s'hauria d'incloure en els fons líquids a efectes del càlcul del romanent de tresoreria a 31 de desembre de 2021.

El Govern no ha considerat dins dels fons líquids l'import de 4.500.000 euros corresponent a la dotació al dipòsit del Pla de pensions; el que comporta que el romanent de tresoreria estigui infravalorat en el referit import.

Romanent de tresoreria no afectat

De les observacions que es detallen en els diferents apartats de l'informe en sorgeixen incidències que afecten el romanent de tresoreria retut. El detall és el següent:

Ajustos romanent de tresoreria	Creditors	Fons líquids	Efecte sobre el RT total	Afectat	Efecte sobre el RT no afectat
Obligacions pendents d'aplicació definitiva	7.632.395	-	-7.632.395	-	-7.632.395
Dipòsit pressupostari constituït amb càrrec al pressupost de 2020	-	-81.045.566	-81.045.566	-	-81.045.566
Dipòsit Pla de pensions	-	4.500.000	4.500.000	-	4.500.000
Total	**7.632.395**	**-76.545.566**	**-84.177.961**	**-**	**-84.177.961**

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació facilitada per Govern
(Imports en euros)

De l'anterior se'n desprèn que el Romanent de tresoreria no afectat del Govern al 31 de desembre de 2021 era negatiu de 1.258.332 euros.

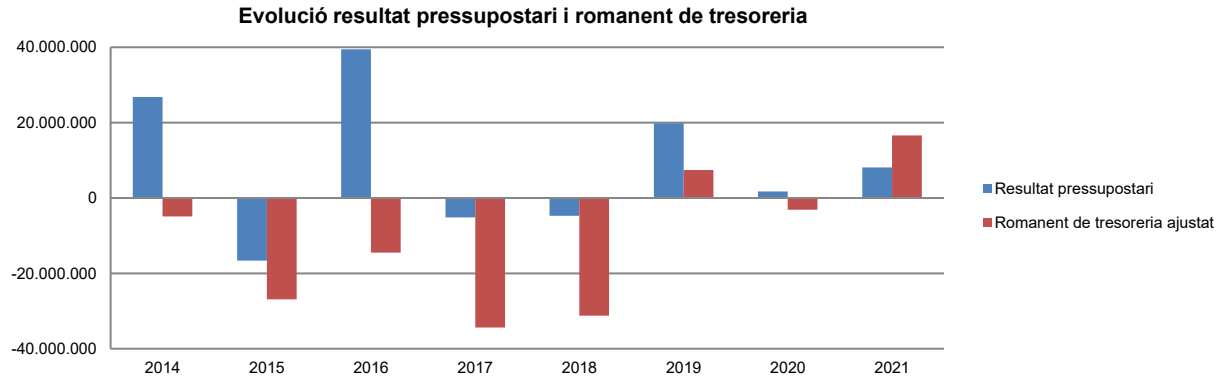
2.8. Evolució de les magnituds i ratis principals

...

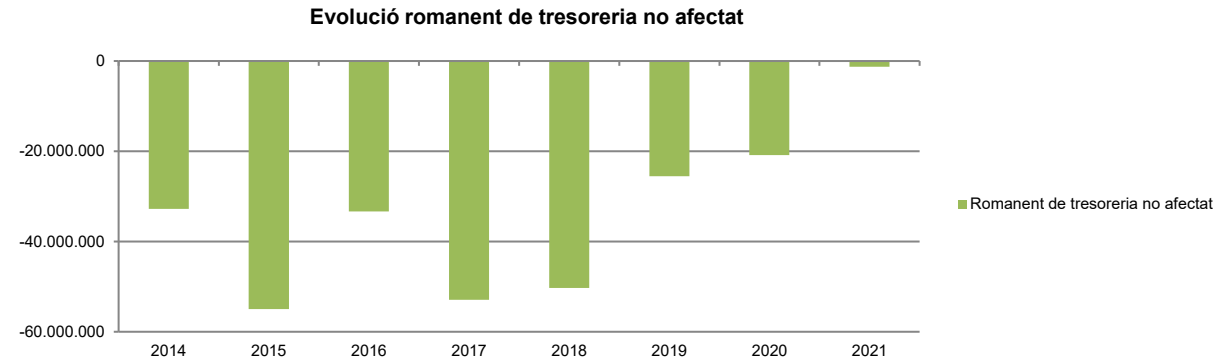
La variació i evolució del romanent de tresoreria considerant, en cas que n'hi hagi, aquelles incidències més significatives detectades i indicades en els corresponents informes de fiscalització presenta el següent detall:

Descripció	RT Ajustat 2014	RT Ajustat 2015	RT Ajustat 2016	RT Ajustat 2017	RT Ajustat 2018	RT Ajustat 2019	RT Ajustat 2020	RT Ajustat 2021
1. (+) Drets pendents de cobrament	51.908.000	29.769.000	38.357.013	35.912.872	32.737.741	70.581.375	61.248.706	98.755.208
2. (-) Obligacions pendents de pagament	-60.926.000	-62.446.000	-59.526.304	-76.803.479	-79.434.208	-84.466.361	-88.225.333	-113.555.128
3. (+) Fons líquids	4.121.000	5.768.000	6.661.928	6.543.316	15.442.989	21.347.592	23.888.702	31.374.456
Romanent de tresoreria total (1-2+3)	**-4.897.000**	**-26.909.000**	**-14.507.363**	**-34.347.291**	**-31.253.478**	**7.462.606**	**-3.087.925**	**16.574.536**
I. Romanent de tresoreria afectat	27.879.000	28.054.000	18.839.552	18.560.546	19.049.183	32.974.753	17.781.583	17.832.868
II. Romanent de tresoreria no afectat	-32.776.000	-54.963.000	-33.346.915	-52.907.837	-50.302.661	-25.512.147	-20.869.508	-1.258.332
Romanent de tresoreria total (1-2+3)=(I+II)	**-4.897.000**	**-26.909.000**	**-14.507.363**	**-34.347.291**	**-31.253.478**	**7.462.606**	**-3.087.925**	**16.574.536**

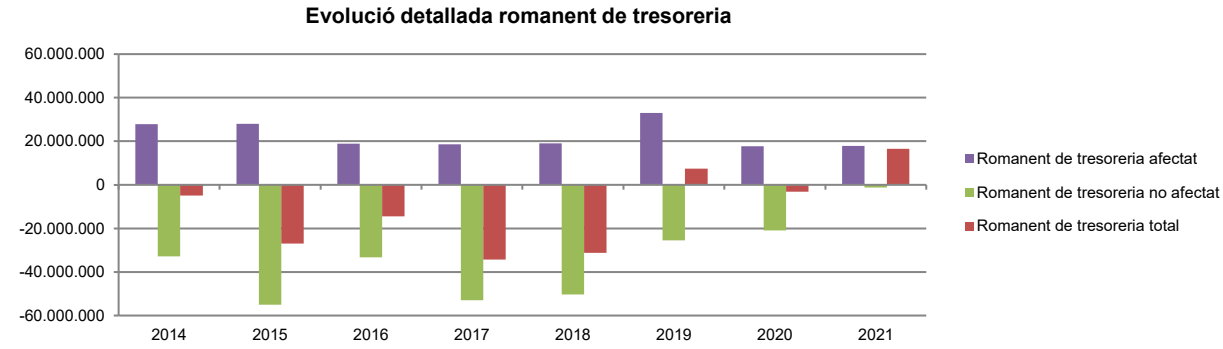
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS

...

Relatives a la comptabilitat pública

...

- L'estat del romanent de tresoreria inclou saldos creditors s'han d'incrementar en l'import de 7.632.395 euros, corresponents a les obligacions pendents d'aplicar al pressupost. Per la seva banda, l'estat del romanent reflecteix saldos de tresoreria per 81.045.566 euros que corresponen a dipòsits i no s'ha inclòs en els fons líquids un import de 4.500.000 euros. D'acord amb l'indicat, el romanent de tresoreria no afectat, a 31 de desembre de 2021, seria negatiu de 1.258.332 euros. (nota 2.4)

Pel que fa a la resta d'al·legacions presentades, que el Tribunal de Comptes ha analitzat, entén que no modifiquen els plantejaments evocats en el cos de l'informe, ni aporten cap informació complementària que permeti modificar les observacions i conclusions a les quals ha arribat el Tribunal després de l'examen de la documentació aportada durant els treballs de camp.